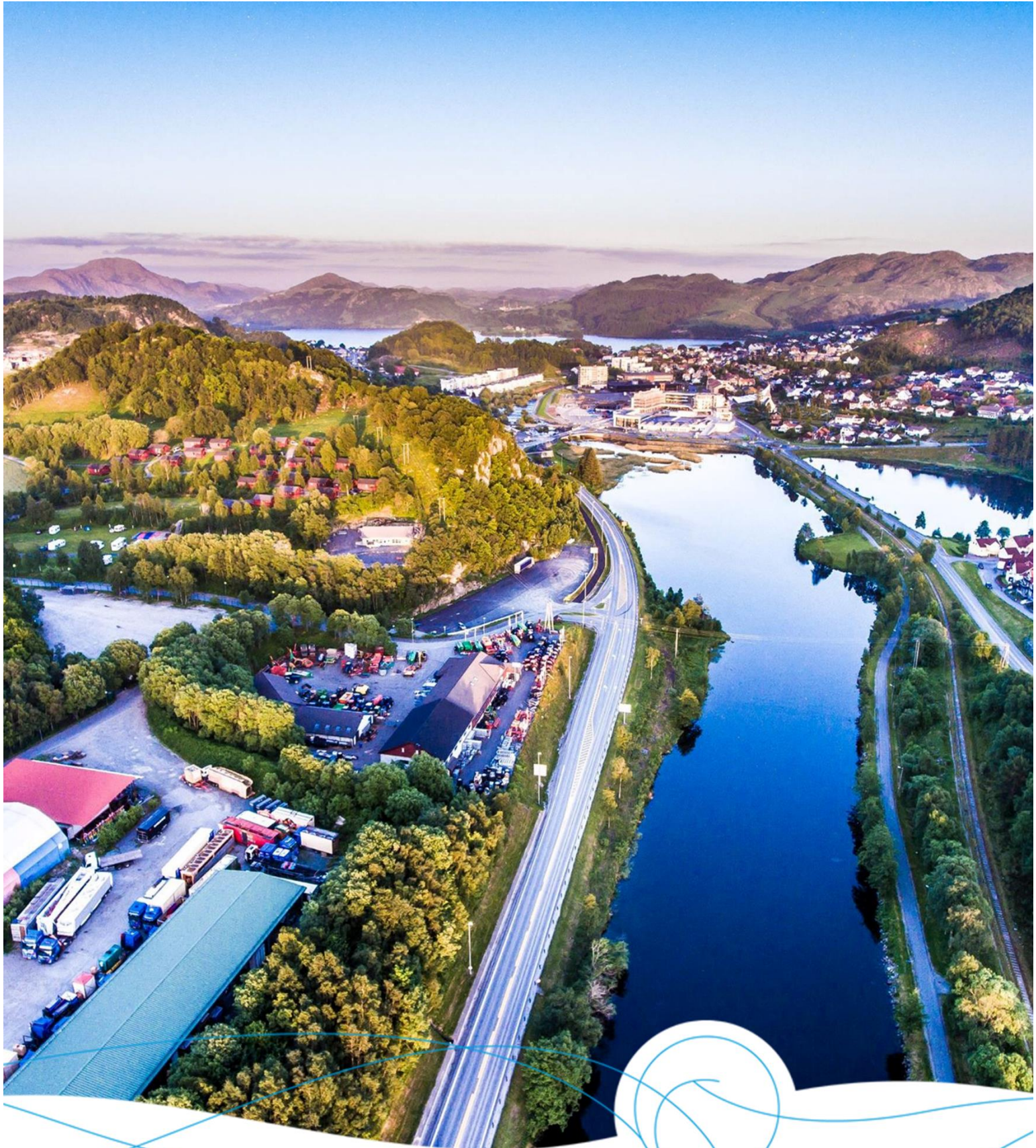

Budsjett 2023

Handlings- og økonomiplan 2023-2026

Kommunestyrets vedtak

Innholdsfortegnelse

Politisk behandling	3
Kap. 1 Kommunedirektørens innledning og økonomiske forutsetninger	
a. Kommunedirektørens innledning	13
b. Kommuneplanens samfunnsdel - hovedsatsinger	15
c. Forslag til vedtak	17
d. Økonomiske forutsetninger	18
e. Befolkningsutvikling.....	28
Kap. 2 Delbudsjetter for det enkelte tjenestoområde - drift	
a. Fellestjenester	30
b. Oppvekst	34
c. Kultur og samfunn	47
d. Helse og velferd	52
e. Idrett, kirke og politiske organer	60
f. Driftstiltak/innsparinger – samlet oversikt	61
g. Ikke prioriterte driftstiltak	62
Kap. 3 Bevilgningsoversikt, investeringsprogram og bevilgningsoversikt investeringer	
a. Bevilgningsoversikt drift	64
b. Investeringsprogram utstyr, vei og bygg	65
c. Investeringsprogram idrett og friluftsliv	70
d. Investeringsprogram stedsutvikling – investeringer for økt attraktivitet	71
e. Investeringsprogram selvfinansierende tjenester – vann, avløp og renovasjon	74
f. Bevilgningsoversikt investeringer	77
Kap. 4 Vedlegg	
a. Gebyrsatser for 2023	79
b. Obligatoriske oppstillinger	89
c. Prosjektliste – alle investeringer	90
d. Kostnadsoversikt pr. bygg	93

Forklaringer til tabeller i dokumentet:

- Referansegruppen er: Hå, Time, Klepp, Eigersund og Strand
- Budsjettet og regnskapstall er nominelle priser frem til 2023. Fra 2024-2026 i 2023 priser
- Budsjett og regnskapstall er oppgitt i hele 1000,-. I tabeller med både utgifter og inntekter er inntektene og driftsreduksjoner vist med – (minus)

Framsidedeilde: Paulius Sakys

Øvrige foto: Reidun S. Skjørestad, Kristian Konstali, Solås skole, Nesjane barnehage og Gjesdal kommune

Politisk behandling

Kommunestyret 19.12.22

Møtebehandling

Unn Birkeland, Sp presenterte fellesforslaget på vegne av partiene Ap, Sp, H og Krf.
Hege Vatland, Frp, presenterte fellesforslaget fra Frp og uavhengig representant.
Kaia Malmei, Sv, presenterte forslaget fra Sv.

Partiene Ap, Sp, H og Krf fremmet et forslag til tilleggsvedtak:

Beløp satt av til redusert foreldrebetaling i formannskapets innstilling økes fra 800 000 til 1 100 000. Dette finansieres gjennom økt bruk av disposisjonsfond.

Budsjettforslag fra SV

Gjesdal SV vil uttrykke bekymring over tilstandsbeskrivelsen til tjenesteområdet oppvekst. Det listes opp en rekke ikke-prioriterte tiltak, som definitivt spiller inn på læring og psykososial helse. Det er grunn til å spørre om Gjesdal bruker for lite på barn og unge. Gjesdal SV vil derfor styrke oppvekst med 4 millioner kroner utover kommunedirektørens forslag.

Dette foreslår vi å finansiere via de ekstraordinære inntektene på konsesjonskraft. Det er innbyggerne som har betalt denne "ekstraskatten" over strømregningen. Å hente midler fra konsesjonskraft medfører noe risiko da vi pr dato ikke vet hvor mye som vil bli trukket av staten, men vi vil argumentere at kommunedirektøren sitt budsjettforslag legger for mye av kostnaden og risikoen over på brukerne. Vi må sikre at flest mulig får en så god oppvekst og utdanning som mulig. Skulle det vise seg at hele ekstraintekten fra konsesjonskraft ikke er tilgjengelig, så vil likevel Gjesdal kommune tåle å redusere resultatet med 0,5 %, det vil faktisk reflektere tiden vi lever i.

Samtidig er det høy sysselsetting og høy aktivitet i næringslivet, og vi mener derfor det kan være rom for å øke skatteanslaget noe. Vi vil hente 3 millioner der.

Vi ser et behov for å styrke innsatsen rundt utenforskap, sosial isolasjon, ensomhet og fattigdom. Gjesdal SV vil øke rammen til Kultur og samfunn med 1,4 millioner til styrking av frivillig arbeid i kommunen, og å styrke tiltak som fremmer livskvalitet for utsatte grupper.

Til sist foreslår vi å øke rammen til Helse og velferd, da først og fremst med tanke på å styrke grunnbemanningen og arbeid innen forebygging og mestring.

Vi foreslår å fremskynde nødvendige oppgraderinger på Ålgård skole. Dette finansierer vi ved økt låneopptak og noe bruk av fondsmidler.
Gjesdal SV vil ikke foreslå å øke eiendomsskatten i 2023.

Dette alternative budsjettforslaget er tenkt som en øvelse i hvordan Gjesdal kommune kan finansiere noen ikke-prioriterte tiltak i kommunedirektørens budsjettframlegg. Vi er inneforstått med at dette kan svekke resultatet, at det er større risiko for å ikke nå måltallet om 2%. Likevel, Gjesdal SV mener at det er dokumenterte behov for tjenester som har avgjørende betydning for livskvaliteten til mange av våre mest utsatte medinnbyggere. Vi mener at selv om vårt forslag kan svekke bunnlinjen noe, så må fellesskapet særlig i disse tider stille opp.

NB! Alle tall legges inn i hele 1000

Investeringer (Inkl. mva) (Skjema 2B)	2023	2024	2025	2026	Kommentarer
Påkrevd oppgradering Ålgård skole	10 000	10 000			Framskynder fra 2026
Fondsmidler	-1 000	-2 000			Salg av eiendom
Sum endringsforslag Investeringer	9 000	8 000	0	0	
Investeringer VAR (eks. mva) (Skjema 2B)	2023	2024	2025	2026	Kommentarer
Sum endringsforslag Investeringer	0	0	0	0	
Finansiering av investeringer (Skjema 2A)	2023	2024	2025	2026	
Låneopptak	-7 200	-6 400	0	0	
Mva-kompensasjon investeringer	-1 800	-1 600	0	0	
Sum endring finansieringsplan investeringer	-9 000	-8 000	0	0	
Kontrollsum investeringer (Skal være 0,-)	0	0	0	0	

Drift	2023	2024	2025	2026	Kommentarer
Inntekt fra konsesjonskraft til tjenesteproduksjon	-5 000				
Skatteanslag	-3 000				
Økt ramme Oppvekst	4 000				
Økt ramme Kultur og samfunn	1 450				
Økt ramme Helse og velferd	2 000				
					Miljøterapeuter, PPT, Helsesykepleier, Veveriet, Smiå, Frivillighet Grunnbemannning, forebygging og mestring

Sum endringsforslag Drift	-550	0	0	0	
Endring renter (rentesats 3.5 % i 2023, og samme rentesats i 2024, 2025 og 2026)	260	490	490	490	
Endring avdrag (avdragstid 25 år)	290	550	550	550	
Sum endring (skal være 0,-)	0	1 040	1 040	1 040	
Alle tall i hele 1.000,-					

Votering

Det ble votert i følgende rekkefølge:

Innstillingen fra formannskapet 01.12.22 med de endringer som følger av vedlagte fellesforslag fra Ap, Sp, H og Krf fikk 21 stemmer (Ap, H, Sp og Krf).

Kommunedirektørens innstilling med de endringer som følger av vedlagte forslag fra Frp og uavhengig representant fikk 5 stemmer (Frp og uavhengig representant).

Kommunedirektørens innstilling med de endringer som følger av vedlagte forslag fra SV fikk 1 stemme (SV).

Til slutt ble det votert over tilleggsforslag fremmet av Ap, H, Sp og Krf. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak

1. Forslag til budsjett 2023 og handlings- og økonomiplan 2024-2026 godkjennes.
2. Ved utskrivning av skatt på inntekt og formue brukes de maksimale satsene som Stortinget vedtar.

3. I medhold av eiendomsskatteloven § 3 skrives det i 2023 ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen. Takstene fra 2022 videreføres i 2023. Generell skattesats settes til 5 promille. For bolig- og fritidseiendommer settes satsen til 2 promille. Bolig- og fritidseiendommer tilordnes et bunnfradrag på kr 100 000 pr boenhet. Videre skrives det ut eiendomsskatt på særskilt fastsatt grunnlag i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2022 være lik 2/7 av differansen mellom eiendoms-skattegrunnlaget i 2018 og 2019. Grunnlaget for dette er nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for tidligere verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom. Kommunen skriver ut skatt på bygning og grunn i tidligere skattlagte verk og bruk.
4. Budsjettet godkjennes som rammebevilgninger til hvert av tjenesteområdene og prosjektene slik de fremgår av bevilgningsoversikt drift og bevilgningsoversikt investeringer.
5. Kommunestyret vedtar selv postene under bevilgningsskjema drift og endring av disse.
6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele fellesposter på bevilgningsoversikt drift, oppsatt etter § 5-4 i forskriften mellom tjenesteområdene på samme skjema.
7. Kommunedirektøren gis fullmakt til å avsette til fond inntektsført premieavvik og disponere fra fond til dekning av utgiftsført premieavvik.
8. Det tas opp lån til investeringer på inntil 85 mill i samsvar bevilgningsoversikt. Lånet nedbetales over 25 år.
9. Det tas opp startlån til videreutlån i Husbanken på inntil 40 millioner. Lånet nedbetales over 30 år.
10. Betalingssatsene for SFO og kulturskolen prisjusteres ut fra anslått kostnadsøkning, ca. 4 %.
11. Vederlag for opphold i institusjon beregnes med hjemmel i Forskrift om vederlag i institusjon og Rundskriv I-47/98.
12. Maksimal kurdøgnpris for opphold i sykehjem for 2023 er kr 3 668,-.
13. Satser for tilskudd til private barnehager beregnes på bakgrunn av kommunens regnskapstall for 2021, oppjustert med lønns- og prisvekst for 2022 og 2023 (deflator). For 2023 settes satsene til henholdsvis kr. 238 954 for barn 0-2 år og kr. 116 684 for barn 3-5 år, beregnet med 11 % pensjonspåslag. Videre settes satsene beregnet med 10 % pensjonspåslag til henholdsvis kr. 236 446 for barn 0-2 år og kr. 115 290 for barn under 3-5 år.
14. Gebyrsatsene for selvkostområdene og andre gebyrer under kultur og samfunn vedtas i henhold til vedlagte oversikt.
15. Eventuelle ekstraordinære inntekter/frigjorte midler avsettes til reservefond.

Formannskapet 01.12.22

Møtebehandling

Unn Birkeland, Sp presenterte fellesforslaget på vegne av partiene Ap, Sp, H og Krf.
Trygve Ravndal, Frp, presenterte forslaget fra Frp.

Budsjettforslag Ap, H, Sp og Krf

Budsjett for 2023 – for ei ny tid

På denne tida i fjor såg me tilbake på to år med pandemi og viktige erfaringar frå ei tid der verda var snudd ganske opp ned frå normalen. Men me må erkjenne at det siste året også har vore nokså ulikt normalen, med høge straumprisar, høge drivstoffprisar, generell prisvekst, renteauke og ikkje minst verknadane krig i Europa har hatt for landet vårt.

Til tross for denne situasjonen, har kommunen fått til mykje i 2022. Me har god kontroll på kostnadene og driv effektivt i Gjesdal. Auka inntekter frå sal av konsesjonskraft og endring av kostnads- og inntektsnøklar har og medverka til det gode resultatet. I komande fireårsperiode ynskjer me å halda fram med prioritering av barn og unge, folkehelse og attraktivitet i alle tettstadene i Gjesdal.

Gjesdal har vore svært attraktiv både for næringslivet og for nye innbyggjarar. Dette trur me vil fortsetja ettersom nye bustadfelt nå vert tatt i bruk, blant anna i Kodlidalen.

Folkehelseperspektivet både er og skal vera viktig for oss i komande periode. Tidleg innsats skal òg vera synleg som ei raud snor gjennom budsjettet. Det vil visa igjen i fleire av dei prioriterte tiltaka til dette fellesforslaget. Kommunedirektøren sitt budsjettframlegg viser prioriterte investeringar for perioden, og endringar i driftsbudsjettet for perioden. Dette fellesforslaget til Ap, Sp, Høyre og Krf viser endringar frå kommunedirektøren sitt framlegg som partia er samde om å gjere.

Endringar i investering:

På investeringane har me lagt inn fleire folkehelseiltak:

- Badeanlegg i Perlå
- Trimpark
- Tilskot til aktivitetsanlegg
- Framskunding av investering i Ålgård skule og Oltedal kyrkje

Dei første friluftstiltaka kjem mange til gode, gjev opning for andre tilskotsordningar, og er lette å realisera. Det er særleg innspel frå ungdomsråd som er lytta til på investeringssida.

Kommunedirektøren har heller ikkje i denne perioden funne rom for å realisere ein ny symjehall, men held fast ved dei midlane 50 millionar som er sett av. Det kan enten gå til rehabilitering av den gamle, eller som delfinansiering av ein ny dersom me får til eit samarbeid mellom fleire aktørar.

Det er særleg satsinga på vedlikehalds og rehabilitering som viser igjen som store summar på vårt forslag til budsjett. Dette vil gje eit godt løft for Ålgård skule som har venta lenge på å få koma i gang. Det er viktig at me tek vare på det me har. I tillegg støtter me opp om dei store investeringane som ligg i HØP for 4-årsperioden, med særleg vekt på Åboas-kvartalet.

Endringar i drift

I driftsbudsjettet er det òg lagt vekt på tiltak som når mange, og styrker tidleg innsats:

- Helsesjukepleiar
- Redusert foreldrebetaling barnehage og SFO
- Utgiftsutjamning/ vaktmeistertilskot idrettslag
- Styrking av ungdomstrinnet/skolen
- Styrking av helseområdet generelt
- Auka vedlikehald
- Vidareføra kulturskulesatsing
- Miljøtiltak på kommunale friområde

Helsesjukepleiardekninga i Gjesdal har vore under norm i mange år. Sjølv om me har lagt til litt i budsjettet kvart år, har me ikkje før i år greidd å koma over norm.

Mange familiar har fått store auka kostnader med renteauke, drivstoffprisar og generell prisvekst. Me vil gje ei lette til dei familiane som har barn i skule/barnehage ved å gje ei lette på foreldrebetalinga med kr 100 per barn per månad. Dette tilskotet er avgrensa til barn i den offentlege skule og barnehage.

Endringane i forhold til utjamning av vaktmeistertilskot er ei oppfølging av fjorårets verbaldel der me særleg peika på dei laga som har private anlegg.

Me ynskjer at skulen skal kunna setja inn rask hjelp til dei som etter pandemien slit meir med sosiale utfordringar. Me les signala frå skulen slik at dei største utfordringane ligg i ungdomsskulen og i PPT, men me vil overlata til skulen sjølv å avklara kvar tiltaket gjer best effekt.

Me vil òg styrka helseområdet. Me satsar stort på Kleppetunet, og på tiltak som er høgt oppe i omsorgstrappa. Det er vist til behov for ekstra styrking i førebygging som f.eks fysioterapeut og ergoterapeut kan bidra med, men også her vil me la fagfolka på dette tenesteområdet sjølv avgjera kva som er viktigast.

Vidareføring av kulturskuletilbodet er viktig fordi det gir så mykje meistring og gode situasjonar for elevar både aleine og i saman med andre.

Auka vedlikehald på vegane skal ta igjen litt av det etterslepet som er på kommunale vegar.

Gjesdal kommune har ønska ei målretta medverknad frå innbyggjarane. Det vil me fortsetja med i komande periode. Både ungdomsråd og andre oppretta råd er viktige partar i samarbeidet om eit betre lokalsamfunn.

Eit tiltak som ikkje viser i budsjettet, men som me vil framheva i verbaldelen er SFO for indre del av bygda. Der er det slik at om det er færre enn 8 barn i ferien, vil SFO stenga og barna må ut til Ålgård. Me vil endra kriteria slik at grensa er på 5 barn.

Dei samla endringane i driftsbudsjettet utgjer ikkje meir enn ca 0,4 %v driftsbudsjettet. Det er likevel viktige signal om kva satsing posisjonen vil gjera siste året av denne kommunestyreperioden. Tiltaka er finansiert ved auke i prosjekt- og skjønnsmidlar, endra skatteinngang, auka inntekter på kraft og nedjustering av netto driftsresultat med 0,1%. Netto driftsresultat er tråd med handlingsregelen og blir i gjennomsnitt 2,05 % i fireårsperioden.

Gjesdal er ein veldriven kommune som har god kostnadskontroll og driv effektivt. Medan dei fleste kommunane rundt oss har auka gjeldsgraden dei siste åra, har Gjesdal redusert gjelda si. Og samstundes som me har fått ned gjelda og auka det økonomiske handlingsrommet til kommunen, har me levert gode tenester og investert i framtidsretta infrastruktur i skolar, barnehagar, kulturhus, idrettsanlegg og eit attraktivt sentrum i kommunen. Dette er me folkevalde stolte av.

Når KS (Kommunenens sentralforbund) går gjennom kommunane sin økonomi og vurderer det handlingsrommet dei har, set dei dette inn i et trafikklyssystem, der kommunane anten vert raude, gule eller grøne. For første gong sidan KS har nytta dette systemet, er Gjesdal i år gått frå gult til grønt. Slik har me klart å rusta oss betre for framtida.

Ap, Sp, H og Krf.

Investeringer (inkl. mva) (Skjema 2B)	2023	2024	2025	2026	Kommentarer
Badeaktivitet i Perla	120	120			Innspill fra ungdomsråd
Trimpark - folkehelse	150				
Tilskudd aktivitetsanlegg	-100	-50			
Framskynde vedlikehold Ålgård skole	3 000	19 000	20 000	-17 000	
Framskynde vedlikehold Oltedal kirke	2 900	-2 900			
Sum endringsforslag Investeringer	6 070	16 170	20 000	-17 000	
Investeringer VAR (eks. mva) (Skjema 2B)	2023	2024	2025	2026	Kommentarer
Sum endringsforslag Investeringer	0	0	0	0	
Finansiering av investeringer (Skjema 2A)	2023	2024	2025	2026	
Låneopptak	-3 000	-4 936	-4 000	13 600	
Bruk av fondsmidler	-1 856	-8 000	-12 000		Dette muliggjort av salg av kommunal eiendom i 2022
Mva-kompensasjon investeringer	-1 214	-3 234	-4 000	3 400	
Sum endring finansieringsplan investeringer	-6 070	-16 170	-20 000	17 000	
Kontrollsum investeringer (Skal være 0,-)	0	0	0	0	

Drift	2023	2024	2025	2026	Kommentarer
Helsesykepleier	480	480	480	480	Da når vi lovpålagt norm
Redusert foreldrebetaling barnehage og SFO	800	800	800	800	
Utgiftsutjevning/vaktmestertilskudd idrettslag	100	100	100	100	100 kr per barn per måned
styrke ungdomstrinnet/skolen	850	850	850	850	
Styrke helse	850	850	850	850	Forebyggende helsetiltak/fysio-ergo
Økt vedlikehold vei	600	600	300	600	
Videreføre kulturskolesatsing	100	100	100	100	
Miljøtiltak på kommunale friområder	100	100	100	100	
Prosjekt- og skjønnsmidler	-300	-300	-300	-300	
Endret skatteinngang	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	
Økte inntekter kraft	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	Det gjennomsnittlige driftsresultatet i perioden blir 2,05
Redusert driftsresultat - økt bruk av fond	-810	-1 190	-1 190	-460	
Sum endringsforslag Drift	-230	-610	-910	120	
Endring renter (rentesats 3.5 % i 2023, og samme re	110	290	430	-50	
Endring avdrag (avdragstid 25 år)	120	320	480	-70	
Sum endring (skal være 0,-)	0	0	0	0	
Alle tall i hele 1.000,-					

Budsjettforslag Frp:

Fremskrittspartiet
-for folk flest

Innledning

I en tid med økonomisk usikkerhet, ikke bare for vanlige folk men også for næringsliv og kommunen er det viktig å gjøre tydelige prioriteringer.

Gjesdal FrP vil sikre at innbyggerne i kommunen vår opplever trygghet og får den omsorgen de trenger når de trenger den. Da er det kvaliteten på tjenestene som betyr noe, ikke hvem som tilbyr dem.

Gjesdal FrP mener det er viktig å finne en god balanse mellom å bruke skattepenger på det politikkerne mener er gode tiltak, og det å sikre at vi ivaretar den fantastiske frivilligheten vi har i vår kommune. Det er mye man kan velge å bruke penger på, og i Gjesdal det er langt fra mangel på gode initiativ og gode ideer.

Gjesdal FrP vil skape økonomisk handlefrihet for innbyggerne i Gjesdal ved å starte utfasingen av eiendomsskatten i vårt alternative forslag til budsjett.

- Primæroppgavene til kommunene er det overordnede viktigste for Gjesdal FrP. Vi vil sikre innbyggerne våre frihet, trygghet, omsorg og økonomisk handlefrihet.
- Vi vil sikre en trygg og god oppvekst for barn og unge fordi det betyr noe for innbyggerne.
- Vi vil legge til rette for bedrifter og organisasjoner ved å lete etter grunner til å si ja, fordi de skaper arbeidsplasser og utvikler næringslivet og fritidstilbud for innbyggerne.
- Vi vil redusere vedlikeholdsetterslepet på vei ved å asfaltere fordi det er viktig for innbyggerne våre å ha trygge veier.
- Vi skal sørge for at de som har behov for helsehjelp, skal få den hjelpen de trenger når de trenger det. Derfor vil vi styrke grunnbemanningen innen helse og omsorg.

I Gjesdal skal det være trygt og bo å leve, hele livet.

Investeringer

Redusert ambisjonsnivå på investeringer.

Investeringer er viktig for å utvikle Gjesdal og bygge for fremtiden. Posisjonen har over flere år valgt å være med på investeringer som f.eks. kanalhuset. Det er et flott prosjekt i sentrum, men dette kunne vært gjort ene og alene av private utbyggere. Nå er vi i en tid hvor det er økonomisk usikkerhet for de aller fleste. Store investeringer over tid gjør at når vi nå må bygge ut f.eks. ÅBOAS og svømmehall på et tidspunkt samtidig som renta stiger, så blir det vanskeligere og vanskeligere å bruke penger på f.eks. vedlikehold av skoler som vi burde hatt rom til å prioritere. Kostnadene av investeringer over tid vil virkelig vises igjen på driftsbudsjett i årene som kommer. Gjesdal FrP legger derfor opp til å senke ambisjonsnivået på investeringer med totalt 5% for alle investeringsprosjekt i perioden.

Det betyr at en må gå for enklere løsninger på enkelte investeringer og kanskje tenke alternativt som f.eks. gjenbruk o.l. også på nybygg og andre investeringer. Det er bra for miljøet og det er bra for kommunen.

ÅBOAS kvartalet

ÅBOAS kvartalet er en stor og viktig investering for Gjesdal. Utbyggingen vil sikre at vi at vi i fremtiden er bedre rustet til å kunne gi de som trenger hjelp, hjelp når de trenger det.

Kommunale boliger og eiendom

Gjesdal FrP har ved flere anledninger påpekt at vi har noe å gå på når det kommer til vedlikehold av kommunal bygningsmasse. Det betyr ikke at det ikke gjøres en god jobb med dette, men at midler og ressurser over år ikke har vært nok.

Behovene Gjesdal kommune har på dette området kan fort svinge.

Derfor mener vi det blir feil å kjøpe, og budsjetterer med at kommunen skal leie inn etter behov.

Vi har ikke lagt inn de sparte vedlikeholdskostnadene dette evt. vil medføre. Videre kan dette ha en positiv side ved en bedre fleksibilitet ved skiftende behov for boliger.

Gjesdal FrP legger også opp til salg av eiendom som blant annet rettedalen 22. Dermed trekkes også midlene til renovering av rettedalen 22 ut, da det ikke vil være behov for det.

Drift

22,5 millioner mindre i eiendomsskatt

Gjesdal FrP mener at eiendomsskatt på privat bolig er en usosial skatt som rammer feil.

Gjesdal har flere år levert overskudd som tilsvarer store deler av eiendomsskatten. Den gjentakende argumentasjonen for reell økning eller kontorjustering som blir brukt, er bedre tjenester og tilbud til innbyggerne. Til tross for det, profiterer kommunen år etter år på innbyggernes penger som blir betalt inn via eiendomsskatt, fordi Gjesdal til syvende og sist går med overskudd.

Den enkleste måten å drive inn ekstra penger på, enten en har behov for dem, eller ikke. Er ved å øke skatter og avgifter. Det mener vi er en dårlig løsning. I vårt alternative forslag til budsjett starter vi utfasingen av eiendomsskatten allerede i 2023.

Totalt vil innbyggerne i Gjesdal betale **22,5 millioner kroner mindre i eiendomsskatt** i løpet

av perioden.

Det legges også opp til en innsparing på driftsbudsjettet på alle tjenesteområdene men vi presiserer at dette ikke skal ramme førstelinje.

Private bedrifter må i disse dager gjøre tøffe prioriteringer. Det er langt fra utenkelig at de må kutte 5-10% av sine totale budsjetter. Vi legger derfor inn en innsparing på under 1% av vårt totale budsjett. Her oppfordres det også til å tenke likt som på investerings siden når det kommer til gjenbruk eller renovering istedenfor nykjøp.

Læremidler etter ny læreplan

I perioden 2023-2026 legges det inn 6 millioner i øremerkede midler til **nye læremidler etter ny læreplan**.

Skolelederne og barnehagestyrene er de beste til å gjøre gode faglige vurderinger på hvilke prioriteringene de mener er viktigst. **I resten av perioden foreslår derfor Gjesdal FrP**

5 millioner kroner hvert år som er frie midler til tjenesteområdet.

Beløpet som blir brukt til å styrke er ikke tilfeldige. Det er sammensatt av hele, eller deler, av ikke prioriterte tiltak som for eksempel:

- Tidlig innsats (forsterket fokus 3 åringer og 1.klasse).
- Fornyng av slitt inventar.
- Kvalitetsutvikler barnehage.
- Helsesykepleier.

Dette mener vi er viktige tiltak som det burde vært funnet rom til i budsjettet, men lar det være opp til tjenesteområdet å gjøre disse prioriteringene.

Helsesykepleier etter norm

Helsesykepleiere styrkes med 1,9 millioner i perioden for å komme opp på et forsvarlig tilbud etter norm.

Vi vet at psykiske utfordringer er voksende, da må vi ha et forsvarlig tilbud for våre barn og unge på dette området.

Økt grunnbemanning helse og omsorg

Det settes av midler til et prøveprosjekt med økt grunnbemanning i helse og velferd.

Vi legger også opp til en innsparing på vikarbruk pga feks sykefravær grunnet økt grunnbemanning. Effekten av dette legges ikke inn før i 2024.

Unngå mer vedlikeholdsetterslep på vei

Gjesdal FrP registrer at posisjonen har nedprioritert veivedlikehold over tid. Asfalteringen bør opprettholdes på anbefalt nivå. Det er dyrt å la ting forfalle.

Vi vil redusere vedlikeholdsetterslepet på vei ved å asfaltere, fordi det er viktig for innbyggerne våre å ha **trygge** veier.

Politisk struktur

Omstrukturere politiske utvalg til et minimum av lovpålagte utvalg.

Gjesdal FrP mener det er fornuftig å effektivisere den politiske strukturen.

Det vil gi besparelser og bedre bruk av ressurser.

NB! Alle tall legges inn i hele 1000					
Investeringer (Inkl. mva) (Skjema 2B)	2023	2024	2025	2026	Kommentarer
Redusert investeringsnivå	-8,857	-12,065	-9,722	-8,962	Redusert ambisjonsnivå på investeringer med 5%.
Kommunaleboliger	-10,000	-6,000	-6,000	-6,000	Tenke gjenbruk i et miljøperspektiv på nye bygg osv.
Salg av kommunal eiendom	-5,000	-7,500	-7,500	-7,500	Leie ikke eie
Rettedalen 22	-500	-10,000	-10,000		Salg av kommunal eiendom (Rettedalen 22 og andre)
					Salg av eiendom vil ikke ha behov for å pusse opp.
Sum endringsforslag Investeringer	-24,357	-35,565	-33,222	-22,462	
Investeringer VAR (eks. mva) (Skjema 2B)	2023	2024	2025	2026	Kommentarer
Sum endringsforslag Investeringer	0	0	0	0	
Finansiering av investeringer (Skjema 2A)	2023	2024	2025	2026	
Låneopptak	19,486	28,452	26,578	17,970	
Mva-kompensasjon investeringer	4,871	7,113	6,644	4,492	
Sum endring finansieringsplan investeringer	24,357	35,565	33,222	22,462	
Kontrollsum investeringer (Skal være 0,-)	0	0	0	0	
Drift	2023	2024	2025	2026	Kommentarer
Eiendomsskatt	1,500	5,000	6,000	10,000	Starte utfasing av eiendomsskatt.
Innsparing nettoramme tjenesteområder	-4,350	-5,840	-5,180	-8,110	Innsparing på under 1% av det totale driftsbudsjettet.
Leie av kommunaleboliger	340	870	1,420	1,700	Leie ikke eie.
Læremidler etter ny læreplan 2020	1,500	1,500	1,500	1,500	Læremidler etter ny læreplan
Helseykepleier i forhold til norm	480	480	480	480	
Veivedlikehold	1,000	1,000	1,000	1,000	
Økt grunnbemanning helse og velferd "prøveprosjekt"	1,000	1,000	1,000	1,000	
Redusert vikarbruk grunnet økt grunnbemanning prøveprosjekt		-400	-600	-600	
Sum endringsforslag Drift	1,470	3,610	5,620	6,970	
Endring renter (rentesats 3.5 % i 2023, og samme renter i 2024)	-690	-1,690	-2,630	-3,260	
Endring avdrag (avdragstid 25 år)	-780	-1,920	-2,990	-3,710	
Sum endring (skal være 0,-)	0	0	0	0	
Alle tall i hele 1.000,-					

Votering

Det ble votert i følgende rekkefølge:

Kommunedirektørens innstilling med de endringer som følger av vedlagte fellesforslag fra Ap, Sp, H og Krf fikk 9 stemmer (Ap, H, Sp og Krf).

Kommunedirektørens innstilling med de endringer som følger av vedlagte fellesforslag fra Frp fikk 2 stemmer (Frp).

Formannskapetets vedtak/innstilling

1. Forslag til budsjett 2023 og handlings- og økonomiplan 2024-2026 godkjennes.
2. Ved utskrivning av skatt på inntekt og formue brukes de maksimale satsene som Stortinget vedtar.
3. I medhold av eiendomsskatteloven § 3 skrives det i 2023 ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen. Takstene fra 2022 videreføres i 2023. Generell skattesats settes til 5 promille. For bolig- og fritidseiendommer settes satsen til 2 promille. Bolig- og fritidseiendommer tilordnes et bunnfradrag på kr 100 000 pr boenhet. Videre skrives det ut eiendomsskatt på særskilt fastsatt grunnlag i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2022 være lik 2/7 av differansen mellom eiendoms-skattegrunnlaget i 2018 og 2019. Grunnlaget for dette er nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for tidligere verk og bruk som fra og med 2019 blir

ansett som næringseiendom. Kommunen skriver ut skatt på bygning og grunn i tidligere skattlagte verk og bruk.

4. Budsjettet godkjennes som rammebevilgninger til hvert av tjenesteområdene og prosjektene slik de fremgår av bevilgningsoversikt drift og bevilgningsoversikt investeringer.
5. Kommunestyret vedtar selv postene under bevilgningsskjema drift og endring av disse.
6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele fellesposter på bevilgningsoversikt drift, oppsatt etter § 5-4 i forskriften mellom tjenesteområdene på samme skjema.
7. Kommunedirektøren gis fullmakt til å avsette til fond inntektsført premieavvik og disponere fra fond til dekning av utgiftsført premieavvik.
8. Det tas opp lån til investeringer på inntil 85 mill i samsvar bevilgningsoversikt. Lånet nedbetales over 25 år.
9. Det tas opp startlån til videreutlån i Husbanken på inntil 40 millioner. Lånet nedbetales over 30 år.
10. Betalingssatsene for SFO og kulturskolen prisjusteres ut fra anslått kostnadsøkning, ca. 4 %.
11. Vederlag for opphold i institusjon beregnes med hjemmel i Forskrift om vederlag i institusjon og Rundskriv I-47/98.
12. Maksimal kurdøgnpris for opphold i sykehjem for 2023 er kr 3 668,-.
13. Satser for tilskudd til private barnehager beregnes på bakgrunn av kommunens regnskapstall for 2021, oppjustert med lønns- og prisvekst for 2022 og 2023 (deflator). For 2023 settes satsene til henholdsvis kr. 238 954 for barn 0-2 år og kr. 116 684 for barn 3-5 år, beregnet med 11 % pensjonspåslag. Videre settes satsene beregnet med 10 % pensjonspåslag til henholdsvis kr. 236 446 for barn 0-2 år og kr. 115 290 for barn under 3-5 år.
14. Gebyrsatsene for selvkostområdene og andre gebyrer under kultur og samfunn vedtas i henhold til vedlagte oversikt.
15. Eventuelle ekstraordinære inntekter/frigjorte midler avsettes til reservefond.

1.a. Kommunedirektørens innledning

- Et godt lag når rammebetingelser endres og verden er uforutsigbar

Usikkerhet, er kanskje den beste måten å beskrive dagens situasjon på. Invasjonen av Ukraina, flyktningestrøm, høy inflasjon, energimangel og klimaspørsmål, skaper store utfordringer. Utfordringer som også påvirker våre innbyggere og hvordan vi som kommune leverer våre tjenester.

Kommuneøkonomien i Gjesdal er på et grønt nivå, og der har vi et sterkt ønske om å bli værende. Det er imidlertid flere forhold som utfordrer oss, både på kort og lang sikt.

Regjeringen har denne høsten lagt frem et stramt forslag til statsbudsjett. For Gjesdal sin del gir foreslåtte endringer i statsbudsjettet store økonomiske konsekvenser. Dersom tilskudd til heldøgns omsorgsplasser og utleieboliger faller bort, vil det gi store økonomiske konsekvenser for byggingen av ÅBOAS og våre muligheter for å skaffe bolig til eksempelvis flyktninger og personer med behov for tilrettelegging. I tillegg vil forslag til økt skattlegging av konsesjonskraftinntekter ramme oss. På den andre siden legger foreslått statsbudsjett opp til høyere frie inntekter sett opp mot tidligere år. Samlet sett vil kommunen frem mot 2026 få et redusert økonomisk handlingsrom på grunn av endret demografi og bortfall av tilskudd til store prosjekter om statsbudsjettet vedtas.

I Gjesdal har vi ambisjoner om å gjøre gode investeringer for å kunne tilby bedre tjenester og bidra til å øke kommunens attraktivitet. Dagens økte pris- og lønnsnivåer endrer vårt handlingsrom, og gjør at noen investeringer må reduseres, andre må skyves på og det blir mindre midler til drift og vedlikehold.

Demografiske endringer, med en økende andel eldre, står høyt på dagsorden i de fleste kommuner. Dette vil påvirke tjenestebehovet i vår kommune, og når andelen skatteyttere går ned påvirkes også inntektsnivået vårt.

Gode medarbeidere er den viktigste ressursen for en kommune. Med en høy oljepris går vår region godt, og det påvirker arbeidsmarkedet hvor det nå er en kamp om de flinke arbeidstagerne. For Gjesdal sin del betyr dette at vi må arbeide godt for å være en attraktiv arbeidsgiver, slik at vi lykkes i å rekruttere nok personell med rett kompetanse i årene som kommer. Fornøyde innbyggere, politikere og ansatte som er stolte av kommunen og omtaler oss på en positiv måte, vil være viktige ambassadører for å rekruttere flere dyktige medarbeidere.

FNs klimapanel la i 2022 frem en rapport som tegner et bekymringsfullt bilde. Rapporten understreker at behovet for klimaomstilling- og handling aldri har vært mer kritisk enn nå. For Gjesdal er det viktig å ta del i dette arbeidet, og i handlings- og økonomiplanen legges det opp til tiltak med oppgradering av gatebelysning til ledlys, investering i solceller og energieffektiviseringstiltak i nybygg og ved rehabilitering av eldre bygningsmasse.

Forslag til handlings- og økonomiplan legger opp til å videreføre en stram linje i Gjesdal. Vi ligger tett på våre måltall knyttet til netto driftsresultat, fondsmidler og netto lånegjeld i kommende periode. Gjesdal har en slank organisasjon sett opp mot mange andre kommuner, og som kommunedirektør vil jeg understreke at det ikke er ønskelig med innsparinger fra dagens nivå.

Satsing på heltidskultur og kompetanseløft hos våre ledere gjennom lederprogrammet «Gjesdallederen» har gitt positive resultater. Jeg har tro på at å videreføre dette arbeidet i 2023 vil være viktig for å lykkes i å levere gode tjenester også i årene som kommer. Det er alle de dyktige medarbeiderne i Gjesdal kommune som gjør at vi oppnår gode resultater.

Vår kommune har i år utmerket seg på flere nasjonale kåringer. Gjesdal har kommet høyt både på Kommunebarometeret, Kommuneindeksen og Det økonomiske handlingsrom. Fellesnevner for Gjesdal er ikke at vi utmerker oss på enkeltområder, men at vi leverer jevnt gode resultater i hele organisasjonen. Det gir meg trygghet for at vi har en god kultur og et godt lag som gir oss et solid grunnlag for å møte den usikkerhet som ligger foran oss.

Pål Larsson
kommunedirektør

Bjarte Madland
økonomisjef

1.b. Kommuneplanens samfunnsdel - hovedsatsinger

I tråd med regjeringens [nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging](#), skal Gjesdal kommune sitt planverk bidra til å løse fire definerte hovedutfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom offensiv klimapolitikk og forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Kommunens økonomiske handlingsrom skal benyttes for å ivareta innbyggernes behov i dag, uten at det går på bekostning av naturressursene og framtidige generasjoner sin mulighet til å ivareta sine behov.

[Kommuneplanens samfunnsdel](#) er kommunens overordna styringsverktøy, og gir føringer for alt som skjer i Gjesdal. Planen ble vedtatt videreført i 2020, og kommunestyret har vedtatt at [følgende satsingsområder i samfunnsdelen skal prioriteres denne kommunestyreperioden](#):

- Folkehelse
- Attraktive lokalsamfunn
- Tidlig innsats for barn og familier

To av de største utfordringene samfunnet står overfor i dag er klimaendringer og tap av naturmangfold. Gjesdal kommune sin politikk for å jobbe med disse utfordringene er ikke blitt oppdatert siden 2012. Det er på tide å gjøre noe med, og vi er derfor i startfasen av arbeidet med å lage en ny klima- og miljøplan. I det arbeidet skal vi jobbe med å sette mål for klimagassutslipp og naturvern i Gjesdal kommune, og utarbeide tiltak som skal gjøre kommunen vår rustet til å takle stadig verre ekstremvær, flommer, ras og tørke.

Smart Gjesdal

Hovedstrategien for å jobbe med satsingsområdene er Smart Gjesdal. Dette betyr at vi jobber for en bærekraftig utvikling for innbyggere, økonomi og miljø. Innsatsen skal være fremtidsrettet. Vi forsøker alltid å forbedre kommunens tjenester og måten vi jobber på for å nå målene våre. For å få dette til jobber vi med å utvikle nye former for samarbeid, både internt i kommunen, med lokalsamfunnet og med andre samarbeidspartnere. Vi tenker på Smart Gjesdal-strategien som måten å jobbe med FNs bærekraftsmål nummer 17, samarbeid for å nå målene.

Folkehelse – Bærekraftsmål 3

Alle i Gjesdal kommune skal jobbe slik at vi bidrar til å gjøre det lett for innbyggerne å ta sunne valg i hverdagen, og ta vare på sin egen helse og trivsel. Kun 10 % av folkehelsearbeidet skjer i helsesektoren. Folkehelsearbeidet handler om likebehandlende praksis, utvikling av helsefremmende og ressurs-skapende barnehager og skoler, god samfunnsplanlegging og arealbruk, rent vann og utemiljø til alle, vedlikehold av infrastruktur og konstruksjoner som opprettholder liv og helse, tilby kultur og fremtidsrettede utbygginger, legge til rette for aldersvennlige institusjoner mm. Det er her mesteparten av vår ressursbruk og daglige arbeidsinnsats ligger: dette er kommunens basiskvalitet.

Attraktivitet – Bærekraftsmål 11

Organisasjonen skal bidra der det er mulig til å øke kommunens attraktivitet, enten det gjelder for å bo her, besøke oss eller drive næring. Samtidig er det et uttalt mål å være en av landets fremste friluftskommuner. En viktig satsing de kommende årene er å sikre at videreutviklingen av Ålgård sentrum er i tråd med intensjonene i sentrumsplanen. Det innebærer å ferdigstille de siste sentrale elementene, sikre at tomtene utvikles med høy kvalitet, og at Åboas-prosjektet blir et positivt bidrag til sentrumsutviklingen. For å styrke stedsutviklingen i Oltedal er det satt av midler til idrettshall der. I forslag til ny kommuneplan vil det dessuten bli lagt fram forslag om nytt boligfelt for å styrke

stedsutviklingen også der. Tjenesteområdene skal i kjernevirksomheten finne områder som kan bygge opp om attraktivitetskategoriene og prioritere disse innenfor sine gitte rammer.

Tidlig innsats for barn og unge – Bærekraftsmål 4

Gjesdal kommune satser særskilt på barn og unge og det skal vise igjen i våre planer og daglige prioriteringer. Kommunen har ambisjoner om å være blant de beste i landet på tidlig og helhetlig innsats for barn og unge. Arbeid med barn og unge spinner alltid ut fra basiskvalitet, men skal uttrykke en enda større satsning og innsats enn det som vi legger i “god nok basiskvalitet”. Barn og unge skal stå i første rekke når det kommer til prioriteringer i hele organisasjonen. Voksne skal se, høre og handle slik at barn og unge gis muligheter og opplever livsmestring.

1.c. Forslag til vedtak

1. Forslag til budsjett 2023 og handlings- og økonomiplan 2024-2026 godkjennes.
2. Ved utskrivning av skatt på inntekt og formue brukes de maksimale satsene som Stortinget vedtar.
3. I medhold av eiendomsskatteloven § 3 skrives det i 2023 ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen. Takstene fra 2022 videreføres i 2023. Generell skattesats settes til 5 promille. For bolig- og fritidseiendommer settes satsen til 2 promille. Bolig- og fritidseiendommer tilordnes et bunnfradrag på kr 100 000 pr boenhet. Videre skrives det ut eiendomsskatt på særskilt fastsatt grunnlag i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2022 være lik 2/7 av differansen mellom eiendoms-skattegrunnlaget i 2018 og 2019. Grunnlaget for dette er nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for tidligere verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom. Kommunen skriver ut skatt på bygning og grunn i tidligere skattlagte verk og bruk.
4. Budsjettet godkjennes som rammebevilgninger til hvert av tjenesteområdene og prosjektene slik de fremgår av bevilgningsoversikt drift og bevilgningsoversikt investeringer.
5. Kommunestyret vedtar selv postene under bevilgningsskjema drift og endring av disse.
6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele fellesposter på bevilgningsoversikt drift, oppsatt etter § 5-4 i forskriften mellom tjenesteområdene på samme skjema.
7. Kommunedirektøren gis fullmakt til å avsette til fond inntektsført premieavvik og disponere fra fond til dekning av utgiftsført premieavvik.
8. Det tas opp lån til investeringer på inntil 85 mill i samsvar bevilgningsoversikt. Lånet nedbetales over 25 år.
9. Det tas opp startlån til videreutlån i Husbanken på inntil 40 millioner. Lånet nedbetales over 30 år.
10. Betalingssatsene for SFO og kulturskolen prisjusteres ut fra anslått kostnadsøkning, ca. 4 %.
11. Vederlag for opphold i institusjon beregnes med hjemmel i Forskrift om vederlag i institusjon og Rundskriv I-47/98.
12. Maksimal kurdøgnpris for opphold i sykehjem for 2023 er kr 3 668,-.
13. Satser for tilskudd til private barnehager beregnes på bakgrunn av kommunens regnskapstall for 2021, oppjustert med lønns- og prisvekst for 2022 og 2023 (deflator). For 2023 settes satsene til henholdsvis kr. 238 954 for barn 0-2 år og kr. 116 684 for barn 3-5 år, beregnet med 11 % pensjonspåslag. Videre settes satsene beregnet med 10 % pensjonspåslag til henholdsvis kr. 236 446 for barn 0-2 år og kr. 115 290 for barn under 3-5 år.
14. Gebyrsatsene for selvkostområdene og andre gebyrer under kultur og samfunn vedtas i henhold til vedlagte oversikt.
15. Eventuelle ekstraordinære inntekter/frigjorte midler avsettes til reservefond.

1.d. Økonomiske forutsetninger

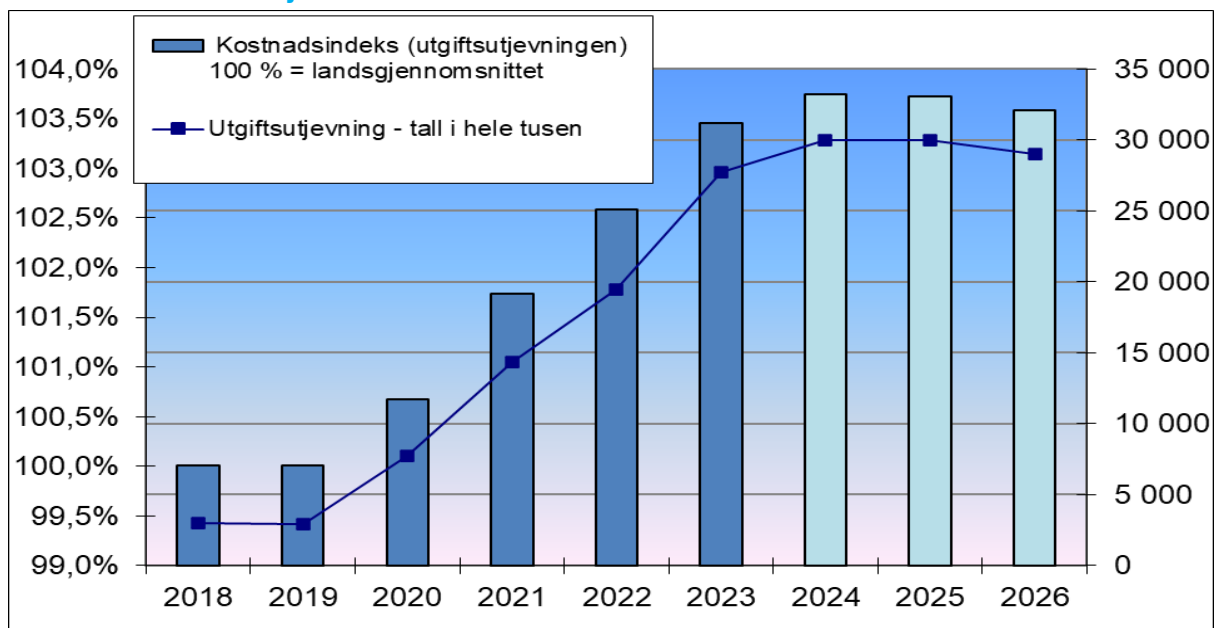
Krig i Europa, prisstigning og renteøkninger

Europa og verden er i rask endring, pandemikrise er avløst av krig, energikrise og mørkere skyer i horisonten med tanke på økonomisk utvikling de neste årene. De fleste nasjoner har overstimulert hjemlig økonomi, noe som har gitt historisk høy sysselsetting og bidratt til svært høy lønns- og prisvekst i hele den vestlige verden. Næringslivet får ikke tak i nok arbeidskraft, og det er krevende å få tak i relevant kompetanse innen veldig mange bransjer. Konjunkturbarmometeret høsten 2023 indikerer tøffere tider, også i Norge og Rogaland. Statsbudsjettet for 2023 legger opp litt lavere pengebruk, og det strammes inn på en rekke områder. Mye av dette berører også kommunenes økonomi og tjenestetilbud de neste 4 årene. Oljeregionen Rogaland er stimulert av ekstraordinære forhold knyttet til energisektoren, og vi har de siste 5 årene igjen blitt en region som er mer avhengig av denne næringslivssektoren enn andre deler av landet. I et lenger perspektiv vil det være vesentlig for Rogaland og Gjesdal at det satses innen et bredt spekter av næringer, for å opprettholde bosetting og arbeidsliv i vårt område de neste 10-20 årene.

Kommuneopplegget 2023

I statsbudsjettet for 2023 legges det opp til en vekst i frie inntekter for kommunene (fylkeskommunene ikke inkludert) på til sammen 1,7 mrd. Dette er 0,1 mrd høyere enn fra 2021 til 2022. Regjeringen legger ikke opp til et økt handlingsrom for kommunene, men formidler at det er kompensert for økte demografikostnader og generelle kostnadsøkninger for 2023. Det er lagt inn ekstra midler som skal dekke redusert makspris i barnehagene, og gratisordninger for enkelte grupper i barnehage og SFO. Vi ser også tydelig starten på eldrebølgen i kommende planperiode, da de store etterkrigskullene har nå nådd pensjonsalder. Andelen pensjonister er økende i forhold til andel skatteyttere. Dette gjelder stort sett alle landets kommuner.

Konsekvenser for Gjesdal

Det samlede opplegget gir ikke rom for økninger i tjenestenivå de neste årene. De høye fødselskullene frem til og med 2016 er blitt avløst av betydelig lavere kull de siste 6 årene. Aldersgruppen 6-15 år har økt de siste 5 årene, og vil nå en foreløpig topp i 2023. Figuren over viser at Gjesdal kommune har blitt betydelig dyrere å drifte fra 2019 til 2023, først og fremst ut fra endringer i alders-sammensetningen i vår kommune. Fra og med 2023 vil lavere fødselstall føre til nedgang i kostnadsindeks, mens betydelig økning i antall eldre trekker kostnadsveksten oppover. Prognose frem til 2026 er at Gjesdal hvert år vil få opp mot 30 mill gjennom utgiftsutjevningen, som er en del av det månedlige rammetilskuddet.

Skatt

Skatt på inntekt og formue

- Skatteinntektene økte med 14,6 % fra 2020 til 2021 i Gjesdal.
- Det er lagt inn nedgang i skatteinntektene i 2023 på 4 % målt mot anslag for 2022. Nasjonalt er det lagt til grunn at skatt til alle kommunene samlet reduseres med 5 %.
- Det forutsettes at skatt pr. innbygger blir liggende tilnærmet på samme nivå i 2023 som i 2022, målt mot landsgjennomsnittet.

Forklaring

Skatt er den viktigste inntektskilden for kommunesektoren, og utgjør sammen med rammetilskuddet kommunens frie inntekter. Den del av skatten som tilfaller kommunen kommer stort sett fra personlige skatteyttere.

Skatteinntektene utgjør i 2023 ca. 33 % av kommunens totale driftsinntekter.

Nærmere om skatt på inntekt og formue

En andel av inntekts- og formue-beskatningen fra innbyggerne i Gjesdal kommune overføres til kommunens inntektsregnskap. Gjennom statsbudsjettet hvert år fastsetter Stortinget hvor stor andel av skatten kommunene skal få. Dette gjøres gjennom en prosentsats som kalles skattøre. For 2023 er denne satt til 11,15 %, en økning fra 10,95 % i 2022. I 2021 fikk Gjesdal en betydelig økning på hele 14,6 % i skatteinntekter. Det kom først og fremst av at nivået i 2020, ved starten av pandemien var veldig lavt. Skatteinntekter pr. innbygger økte med 13,4 %. Siden 2017 har Gjesdal ligget på ca 86 % av landsgjennomsnittet i skatteinntekter. For 2021 og anslagene videre frem mot 2026, er prognosene at Gjesdal vil bli liggende på ca 84 % av landsgjennomsnittet. Selv med en relativt god vekst i Rogaland generelt, vil Gjesdal få en relativt sett lavere andel av befolkningen i alderen 18-67 år. Dette betyr at skatteinntektene pr innbygger vil holde seg betydelig under 90 % av landsgjennomsnittet i lang tid fremover.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten foreslås på samme nivå i 2023 som i 2022.

Skattesatsene vil holde seg på samme nivå; 2 promille på bolig- og fritidseiendommer og 5 promille for næringseiendommer. Forventet årlig inntekt fra eiendomsskatt i planperioden er på 21,5 mill.

Det er fra og med 2019 vedtatt endringer i regelverket knyttet til utskriving av eiendomsskatt på produksjonsbedrifter. Endringen skal fases inn over en 7 års periode.

Eiendomsskatten vil i gjennomsnitt utgjøre ca. kr 3000 per boenhet. Kommunedirektøren har ikke lagt inn endringer i eiendomsskatten for kommende planperiode. Gjeldende skattegrunnlag ble fastsatt i 2011, og kommunedirektøren har som mål å legge frem en sak om eventuell retaksering av eiendomsskatt i løpet av 2023.

Rammetilskudd

- Gjesdal får 8,2 mill i økte inntekter gjennom utgiftsutjevningen fra 2022 til 2023.
- Innbyggertilskuddet øker med 27,6 mill.
- Skatt pr innbygger i % av landsgjennomsnittet holder seg lav i hele planperioden, og dette gir vedvarende høyt bidrag fra inntektsutjevningen (skatteutjevningen).

Inntekter (tall i hele tusen)	2022	2023	2024	2025	2026
Utgiftsutjevningen	19 493	27 701	29 996	29 995	28 975
Inntektsutjevning	48 535	44 543	45 681	45 814	45 942
Innbyggertilskuddet	298 800	344 251	346 625	349 429	351 997
Overgangsordn/tillegg	-584	-503	0	0	0
Saker til særskilt fordeling	4 681	8 741	8 741	5 910	5 910
Skjønnsmidler m.m	4 400	3 000	3 000	3 000	3 000
Rammetilskudd	375 325	427 733	434 042	434 148	435 824

Forklaring

Rammetilskuddet er, i tillegg til skatt, den delen av inntektene til kommunen som kalles "frie inntekter". Dette utgjør for Gjesdal i 2021 ca. 38 % av de totale inntektene. Tabellen over viser de ulike delene rammetilskuddet er satt sammen av, og de største endringene fra og med 2021 er knyttet til utgifts-utjevningen og innbyggertilskuddet, samt bortfall av ekstra koronamidler.

Utgiftsutjevning

Utgiftsutjevningen baserer seg på ulike kriterier som skal gjenspeile hvor dyr den enkelte kommune er å drive. Gjesdal tilføres i 2023 27,7 mill, som er en økning på ca 8,2mill fra 2022. Bak tallene ligger betydelig tilførsel av midler knyttet til aldersgruppen 0-15 år, og et betydelig uttrekk av midler knyttet til aldersgruppen 67+. Gjesdal er blant landets yngste kommuner, og utgiftsutjevningsordningen regulerer inntektene i henhold til alders-sammensetningen pr 01.07.2022 i alle landets kommuner. I tillegg er det en rekke andre kriterier som trekker i ulike retninger, og i sum betyr økningen vi får i tilskudd under denne ordningen at Gjesdal er betydelig dyrere å drive i 2023 i forhold til 2022.

Inntektsutjevning

Inntektsutjevningen omfordeler skatteinntektene mellom kommunene. Historisk har Gjesdal gått fra en lav % (86,9 % i 2005) til ca. 98 % av landsgjennomsnittet i 2014. Fra og med 2015 har skatt pr innbygger vist en betydelig fallende tendens, og vi ser fra og med 2021 til å bli liggende på ca 84 % av landsgjennomsnittet. Det legges opp til at skatt pr innbygger skal ligge på samme nivå frem til 2026.

Innbyggertilskuddet

Innbyggertilskuddet tilføres kommunen pr innbygger som har bostedsadresse i kommunen, og for 2023 utgjør dette 28 077 kr pr innbygger, en oppgang fra 26 134 kr i 2022. Med en økning på 145 innbyggere fra juli 2021 til juli 2022 betyr dette en økning på ca 27,6 mill. Veksten i frie inntekter fra 2022 til 2023 kommer altså først og fremst gjennom økning i innbyggertilskuddet, og lite gjennom skatteøkning.

Skjønnsmidler og veksttilskudd

Etter 2018 har ikke Gjesdal lenger fått noe veksttilskudd. Ordinært skjønnsstilskudd økte fra 2,6 mill i 2021 til 3 mill i 2022. I 2023 får vi også 3 mill, og det anslås 3 mill årlig fra 2024 til 2026.

Finansområdet og salg av konsesjonskraft

Konsesjonskraft

Gjesdal kommune kjøper og selger konsesjonskraft tilsvarende en mengde på ca. 16 Gwh pr år. For 2022 ligger det an til historisk høye inntekter fra salg av konsesjonskraft, grunnet de høye energiprisene. Gjesdal kommune selger all konsesjonskraft til spotpris, og slik prisene er pr oktober 2022 for salg av kraft i 2023, ligger det an til svært høye inntekter også i 2023. I forslag til statsbudsjett er det lagt opp til et trekk i rammetilskudd i 2023 for alle kommuner som selger konsesjonskraft, og foreløpig estimat er at nettoinntekter kan bli på mellom 30 og 40 mill, avhengig av spotprisen i løpet av året. I utgangspunktet brukes merinntektene fra konsesjonskraft til å betale kommunens egne strømutfgifter, og det vil avhenge av størrelsen på trekket i rammetilskudd om kommunen vil ha en netto gevinst av dette salget i 2023.

Lyse AS

Utbytte Lyse

Kommunedirektøren har lagt til grunn et utbytte på 6,1 mill hvert år i planperioden. Ut fra skatteendringer som er foreslått i Statsbudsjettet for 2023, er det ikke sannsynlig at utbytte vil øke fremover mot 2026. Det er betydelig usikkerhet knyttet til utbyttensnivået både på grunn av svært høye energipriser, og utslag av den foreslåtte økningen i grunnrenteskatten. Fra ledelsen i Lyse er det signalisert muligheter for redusert utbyttensnivåer fremover. Kommunedirektøren har likevel valgt å legge til grunn en videreføring av neste års utbytte for hele den kommende planperioden.

Renter og avdrag ansvarlig lån Lyse

Det er lagt til grunn en renteinntekt fra Lyse AS på ca 750 000. Lånet forrentes med 3 mnd NIBOR-rente + 2 %. Nedbetalingene inntektsføres i investeringsregnskapet og brukes til finansiering av investeringer.

Rentekompensasjon

Gjesdal har fra 2009 til 2013 fått innvilget rentekompensasjon for til sammen ca. 31 mill. kroner i låneopptak knyttet til rehabilitering av Oltedal skole og ombygginger/utbedringer Bærlund skole. Fra før 2009 mottar kommunen rentekompensasjons-tilskudd knyttet til utbygging av omsorgsboliger, sykehjem. Tilskuddene baserer seg på Husbankens lånerenter hvert kvartal, og er estimert til 2,9 mill. for 2023.

Renteinntekter

For 2022 legges til grunn en rente på 3,5 %. Budsjetterte inntekter på 18,4 mill inkluderer også renter fra Lyse Energi og rentebytte-avtaler. Dette er betydelig høyere enn foregående år og forklares ut fra et stigende rentenivå og noe meravkastning for aktive plasseringer i rentepapirer. Det legges opp til samme nivå på renteinntektene i hele planperioden.

Renteutfgifter

Gjennomsnittlig lånerente på alle lån var pr 31.08.2022 på 2,1 %, 0,4 % høyere enn ved årets begynnelse. I planperioden legges det opp til en gjennomsnittlig lånerente på 3,5 %. I tillegg kommer påslaget fra banken, som i gjennomsnitt ligger på 0,6 %. Dette nivået videreføres for alle årene 2024-2026. Det er budsjettert med renter på eksisterende lån og nye lån i perioden i tillegg til rentebytteavtaler. Gjesdal kommune vil ved inngangen av 2023 ha 200 mill. av ordinære lån til fast rente, startlån er da ikke medtatt. Ifølge finansrapport pr 31.08.22 vil en renteøkning på 1 % bety ca 2,1 mill. i økte rentekostnader for kommunen.

Avdrag

Avdrag på lån er budsjettert ut fra vedtatte avdragsplaner og godkjente låneopptak.

Renter VAR-sektor

I samsvar med "retningslinjer for selvkost" er det beregnet renteinntekter på gebyrfinansierte tjenester. Renteinntektene dekker renteutfgiftene til lån for å finansiere investeringer på disse tjenestene. For 2023 er disse beregnet til 8,95 mill, men dette vil avhenge av fremdriften i det enkelte prosjekt innen

VAR-sektoren og fastsettelse av endelig kalkylerente. Videre i planperioden 2024-2026 er prognosen at de kalkylerenten blir liggende på samme nivå som i 2023.

Avskrivninger VAR-sektor

I samsvar med "retningslinjer for selvkost" er det beregnet avskrivninger for gebyrfinansierte tjenester. Disse brukes til å dekke avdrag på lån for å finansiere investeringer på disse tjenestene. For 2023 er disse avskrivningene beregnet til 9,5 mill.

Utgiftsforutsetninger

Drift og investering

Forklaring

Kommunens utgifter består av en driftsdel og en investeringsdel. Ca. $\frac{3}{4}$ av alle driftsutgifter knyttes til lønn til ansatte i kommunen, de resterende $\frac{1}{4}$ går til innkjøp av tjenester og materiell til bruk i de ulike tjenestene kommunen produserer. Driftsutgiftene er nokså stabile hvert år, men øker med 2 til 4 % i gjennomsnitt hvert år.

Investeringsdelen varierer fra år til år, og handler om enkeltkjøp som i Gjesdal kommune i stor grad finansieres ved å ta opp lån. Jo mer kommunen klarer å finansiere ved hjelp av egne driftsinntekter, jo mindre renter og avdrag må det betales i fremtiden. Renter og avdrag er en betydelig driftsutgift for kommunen.

Lønn og pensjon

Lønnsoppgjøret 2022

Lønnsoppgjøret for 2022 ga betydelige tillegg for de fleste ansatte i Gjesdal kommune. Tilleggene var høye i de fleste sektorer i samfunnet, og har også gitt betydelig høyere skattevekst.

Pensjonskostnadene ligger an til å bli noe høyere enn forutsatt for 2022, på grunn av høy reguleringspremie.

Lønnsvekst i planperioden

Det er budsjettet med en lønnsvekst i 2023 på ca. 4,2 %. Dette er samme nivå som det legges opp til i statsbudsjettet. Lønnsveksten i Rogaland og Gjesdal forventes dermed å bli på samme nivå som landet ellers.

Pensjonspremiene

Gjesdal kommune har pensjonsordning for de ansatte i følgende ordninger:

1. Fellesordningen i KLP
2. Folkevalgtdordningen KLP
3. Lærerordningen i Statens pensjonskasse - SPK
4. Sykepleierordningen – KLP

Det legges opp til å bruke noe mer av premiefondet i KLP i planperioden, målt mot de siste 4 årene. Premiesatsene for arbeidsgivers andel legges likevel på samme nivå i 2023 som i 2022, og justeres endelig i forbindelse med årsoppgjøret for 2023. SPK budsjetteres også på samme nivå som i 2022.

Budsjetterte premiesatser for arbeidsgivers andel er (tall for 2022 i parentes):

KLP - sykepleie: 12,30 % (12.30 %)
KLP - fellesordning: 12,30 % (12.30 %)
SPK - lærere: 10,25 % (10.25 %)

Bruk av premiefond er fratrukket de oppgitte satsene ovenfor for KLP-ordningene.

Pensjonskostnadene NRSP

Ved siden av pensjonspremien beregnes det pensjonskostnader etter en egen regnskapsstandard. Det er denne som skal legges til grunn når regnskapet avlegges. Forskjellen mellom betalt premie og beregnet kostnad føres som premieavvik og dekkes inn året etter. Gjesdal har tidligere vedtatt at premieavviket avregnes mot fond slik at pensjonskostnadene dermed ikke har innvirkning på disponible midler i budsjett og regnskap.

Driftsutgifter utenom lønn

Alle driftsutgifter utenom lønn og pensjon er kompensert for prisstigning. Denne er satt til 3,4 %, som er reell prisvekst fra mai 2021 til mai 2022 (KPI-JAE).

Budsjettet for kostnader til strøm under tjenesteområde kultur og samfunn er i budsjettet lagt inn med en betydelig lavere kostnad enn markedet pr oktober 2022 tilsier. Tjenesteområdet vil bli tilført midler fra fellesområdet underveis i året, ut fra reell pris. Midlene vil tas fra forventede merinntekter fra konsesjonskraft. Prisene i bygg- og anleggsbransjen har steget mye det siste året, dette betyr at en får mindre for pengene avsatt til drift, og investeringsprosjektene vil bli betydelig dyrere enn tidligere kalkyler.

Aktiv finansforvaltning videreføres

Vedtatt reglement for finans- og gjeldsforvaltningen gir handlingsrom til å kunne plassere midler utenom ordinær bankavtale. Dette reglementet, sammen med en relativt god likviditetssituasjon, har gitt Gjesdal kommune betydelige mer avkastninger de senere årene. Dette har løpende vært brukt til å styrke tjenestetilbudet, og bidratt til merinntekter ut over budsjetterte renteinntekter. For 2022 ligger det an til et relativt dårlig år, med fallende aksjemarked og kursnedgang på markedseksponerte rentepapirer. Kommunedirektøren er opptatt av å balansere risiko og muligheter for avkastning på en ansvarsfull måte. Betydelige kurssvingninger må påregnes og fremover, men de grunnleggende prinsippene i forvaltningen er at porteføljen skal være så robust at en skal unngå nedsalg etter at markedsutsatte papirer har falt i verdi.

Hovedtrekk og målsettinger i den økonomiske utviklingen 2023-2026

Tre viktige indikatorer for økonomisk handlefrihet langt frem i tid

Kommunedirektøren legger til grunn vedtatte økonomiske måltall i den kommende økonomiplanperioden. Måltallene handler om tre vesentlige områder:

1. Netto driftsresultat i % av driftsinntektene
2. Fondsmidler i % av driftsinntektene
3. Netto lånegjeld i % av driftsinntektene

Ved å styre etter disse måltallene vil vi kunne legge en god plan for en sunn kommuneøkonomi langt frem i tid. Følgende måltall legges til grunn:

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene: 2 %

Fondsmidler i % av driftsinntektene: 10 %

Netto lånegjeld i % av driftsinntektene: 80 %

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene - utvikling 2020 – 2025

(tall i hele tusen)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	1 078 058	1 101 863	1 160 000	1 170 000	1 180 000	1 190 000
Driftsinnt. prisjustert		1 101 863	1 180 000	1 230 000	1 280 000	1 330 000
Netto driftsresultat	83 570	23 000	24 000	26 000	28 000	30 000
Netto dr. resultat i %	7,75 %	2,09 %	2,03 %	2,11 %	2,19 %	2,26 %

Kommunedirektørens forslag legger til grunn et noe høyere driftsresultat for kommende planperiode, målt mot gjeldende plan for 2022-2025. Dersom prognosene slår til, vil vi i 2026 ligge ca 3 mill bedre enn målsettingen om 2 % driftsresultat. Som det fremgår av beskrivelsene under hvert tjenesteområde nedenfor, har vi de siste årene nedjustert driftsnivået betydelig, målt opp mot utviklingen i behovet for tjenester. Det aller meste av økningene de siste årene har kommet innen tjenesteområdet helse og velferd, og slik vil det være også i kommende 4 års periode.

Fondsreserver i % av driftsinntektene - utvikling 2021 – 2026

(tall i hele tusen)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Reservefond	79 568	45 000	45 000	50 000	55 000	60 000
Rentefond	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Reservefond Gjesdal Næringspark	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Flyktningefond	16 444	25 000	25 000	20 000	15 000	10 000
Andre fond - diverse	34 204	25 000	20 000	25 000	30 000	30 000
Fond - restmidler tjenesteområder	29 590	30 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Sum fond	174 806	140 000	125 000	130 000	135 000	135 000
Fond i % av driftsinntektene	16,21 %	12,71 %	10,59 %	10,57 %	10,55 %	10,15 %

Når vi inkluderer alle fondsmidler var status ved inngangen til 2022 at vi hadde 174,8 mill på fond. Inkludert i tallet «andre fond - diverse» ligger premieavviksfondet som knyttes til pensjonspremie og pensjonskostnader. Dette vil variere til dels mye hvert år, og kan ikke brukes til andre formål enn pensjonskostnader. Det ble i 2022 brukt 33 mill av fondet til å betale for investeringer dette året, og sum fondsreserver vil som følge av dette reduseres til ca 140 mill pr 31.12.2022. Dersom tjenesteområdene må bruke betydelige overskuddsfond for å komme i mål med sine budsjetter for 2022, vil fondsreservene reduseres ytterligere. Flyktningefondet vil øke noe, knyttet til den høye

bosettingen av flyktninger i løpet av 2022. Det legges opp til at vi klarer målet om minimum 10 % fondsreserver ved slutten av fireårsperioden.

Netto lånegjeld i % av driftsinntektene – utvikling 2021-2026

(tall i hele 1000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto lånegjeld 1/1	856 275	895 941	857 941	904 941	1 010 941	1 062 941
Låneopptak	54 000		85 000	146 000	93 000	45 000
Avdrag	38 576	38 000	38 000	40 000	41 000	42 000
Endring utlån	24 242					
Netto lånegjeld 31/12	895 941	857 941	904 941	1 010 941	1 062 941	1 065 941
Lånegjeld i % av driftsinnt.	83,11 %	77,86 %	76,69 %	82,19 %	83,04 %	80,15 %
Pr innbygger.	74	70	73	81	84	84

Tabellen over viser utviklingen i netto lånegjeld fra 2021 til 2026. Med investeringsprogrammet som er lagt til grunn i planperioden, vil lånegjelden øke, særlig i årene 2024 og 2025. Dette henger sammen med et omfattende investeringsprogram disse årene, med ferdigstillelse av adkomst til boligfelt Ålgård Nord og oppstart av byggetrinn 1 i ÅBOAS-kvartalet. Det er lagt inn forutsetninger om salg av boligfelt/tomter i Kodlidalen, og dersom en klarer å realisere tomteverdier i Ålgård sentrum og på Skurve, kan gjeldsgraden også i 2026 kunne ligge under måltallet på 80 %. Mye vil avhenge av hvor omfattende første byggetrinn på ÅBOAS vil være. Dersom tilskuddet til utbygging av institusjonsplasser og boliger med heldøgns omsorg ikke blir vedtatt videreført, vil lånegjelden fra og med 2026 bli betydelig høyere enn 80 %. Det er foreløpig estimert et bortfall av 120 mill knyttet til utbygging av ÅBOAS-kvartalet, og uten dette tilskuddet vil gjeldsgraden etter ferdigstillelse bli ca 10 % høyere enn dersom det innvilges tilskudd.

Hva må til for å nå målsettingene frem mot 2026?

Samletabell nøkkeltall – i % av driftsinntektene	2023	2024	2025	2026	Måltall	Avvik 2026 i kr hele 1000
Netto driftsresultat i %	2,0 %	2,1 %	2,2 %	2,3 %	2,0 %	2 900
Fondsreserver i %	10,6 %	10,6 %	10,5 %	10,2 %	10,0 %	2 000
Lånegjeld i %	76,7 %	82,2 %	83,0 %	80,1 %	80,0 %	2 000

Tabellen over viser forventet utvikling i de tre måleindikatorene de neste 4 årene. Med kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan (HØP) 2023-2026 vil alle måltall være innen rekkevidde i 2026. Det store spørsmålet er om forutsetningene for finansieringen av et høyt investeringsnivå vil kunne realiseres. Videre vil det være helt avgjørende at driftskostnadene ikke økes betydelig ut fra dagens driftsnivå. For å klare å nå målsettingene er forutsetningene i korte trekk:

- Bemanningen innen de store tjenestene må øke mindre enn nye behov tilsier.
- Tilskudd til investeringene og salg av eiendom må bidra til å holde gjeldsgraden nede.
- Enkelte oppgaver som utføres i dag vil kunne måtte avvikles dersom nye vedtak om tjenester/nye behov blir mye større enn forutsatt i fremskrivingen av kostnadene frem mot 2026.

Tverrsektorielle mål

Visjon

- Gjesdal – vi strekker oss lenger

Verdier

- Gjesdal skal være en ansvarlig, modig og endringsvillig kommune
- Vi skal gi våre brukere rett tjeneste utført til rett tid og med rett kvalitet

Mål

- Fornøye brukere
- Ansvarsbevisste og stolte medarbeidere
- Framtidsrettede og funksjonelle løsninger
- Økonomi som gir handlingsrom

Krav til lederatferd

- Ledere skaper tillit gjennom at de utfordrer og delegerer
- Har fokus på helhet og strategi
- Kommuniserer åpent og ærlig
- Motiverer og skaper trivsel
- Er resultatorientert og tar ansvar
- Skaper positivt omdømme
- Opptreer lojalt overfor verdier og beslutninger

1.e. Befolkningsutvikling

Historikk

År	Folke- mengde 1. januar	Fødte	Døde	Fødsels - oversk	Inn- flytting	Ut- flytting	Netto- flytting	Folke- tilvekst	Vekst i %
2012	10.778	169	65	104	758	600	158	261	2,42 %
2013	11.039	184	60	124	706	553	153	278	2,52 %
2014	11.317	165	41	124	813	654	159	283	2,52 %
2015	11.600	214	55	159	645	595	93	253	2,18 %
2016	11.853	169	50	119	613	683	-70	49	0,41 %
2017	11.902	178	56	122	567	725	-158	-36	-0,30 %
2018	11.866	144	62	82	533	582	-49	33	0,28 %
2019	11.899	160	60	100	606	603	3	103	0,87 %
2020	12.002	154	65	89	470	497	-27	62	0,52 %
2021	12.064	136	60	76	669	678	-9	67	0,56 %
2022 (6 mnd)	12.131	61	32	29	360	260	100	129	1,06 %
2022*	12.260								
Gj.snitt siste 10 år		167	57	110	638	617	25	135	1,20 %
Gj snitt siste 5 år		154	61	94	569	617	-48	46	0,39 %

*Kilde: SSB 1.juli 2022

Prognose for befolkningsutviklingen i planperioden

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Innb. 0-5 år	1 075	1 082	1 072	984	956	940	930	920	920
Innb. 6-15 år	1 768	1 787	1 827	1 887	1 941	1 950	1 930	1 910	1 890
Innb. 16-66 år	7 927	7 922	7 973	7 965	8 017	8 065	8 140	8 220	8 280
Innb. 67-79 år	859	894	924	990	1 035	1 060	1 110	1 160	1 200
Innb. 80-89 år	229	236	242	244	262	275	295	305	320
Innb. o/90 år	42	39	45	46	50	52	54	56	58
Totalt	11 900	11 960	12 083	12 116	12 261	12 342	12 459	12 571	12 668

Fordeling av folketall er pr 1.juli. Prognosen fra 2023-2025 er også pr 1.juli.

Fødselstallene i Gjesdal har vist en fallende trend siden 2015. Dette henger sammen med generelt lavere fruktbarhetsrate i Norge de siste 10 årene, samt et lavere press i arbeidsmarkedet i regionen som følge av oljekrisen i 2015-2016. Antall barn 0-5 år har gått betydelig ned fra toppen i 2015 på 1210 innbyggere i denne aldersgruppen. Det ventes en ytterligere nedgang frem mot 2025. Antall barn i skolealder har vokst betydelig fra og med 2018. Denne gruppen vil nå toppen i 2023, for deretter å falle gradvis frem mot 2030. Gruppen unge eldre (67-79 år) har økt spesielt mye de 5 siste årene. Denne trenden vil fortsette, men med noe lavere årlig vekst fremover. Andelen eldre (80+) i Gjesdal har lenge vært svært lav, men øker i planperioden med omtrent samme takt som for landet ellers. Gruppen 90 + er relativt sett lavest i hele landet, men det forventes en jevn økning videre i planperioden.

Prognose for samlet folkevekst er noe høyere enn gjennomsnittet for de siste 5 årene. Fra 2017 til 2022 vokste folketallet i Gjesdal med gjennomsnittlig 0,39 %. Det er lagt opp til i underkant av 1 % årlig vekst for planperioden 2023-2026, noe som innebærer at det meste av folkeveksten vil komme gjennom et årlig fødselsoverskudd på ca.100 innbyggere. Dersom det høye antallet bosettinger fortsetter på nivå med 2022, vil folketallet etter all sannsynlighet øke med mer enn 1 % årlig fremover.

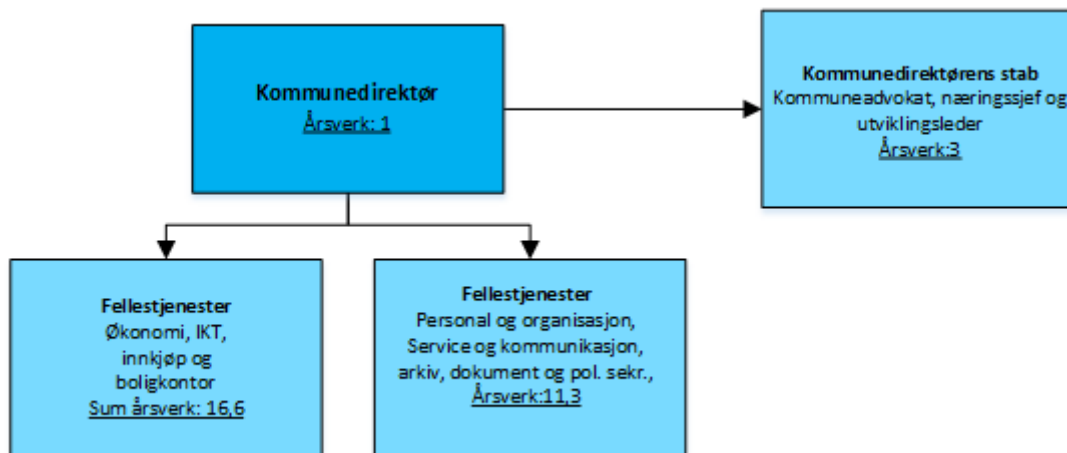

Del 2

Delbudsjetter for det enkelte tjenesteområde – drift

2.a. Fellestjenester

Organisasjon

Hovedmål

Service til innbyggerne gjennom å yte et bredt spekter av samordnede støttetjenester med god kvalitet.

Service til tjenesteområdene gjennom å yte et bredt spekter av effektive og fremtidsrettede støttetjenester av god kvalitet.

Strategier

- Sikre gode, effektive og helhetlige tjenester til innbyggere, tjenesteområder og samarbeidspartnere.
- Hjelp til selvhjelp
- Digitalt førstevalg

1. Satsingsområder fra gjeldende kommuneplan

- Folkehelse
 - Attraktive Gjesdal
 - Tidlig innsats barn og unge
 - Gjesdal kommune – en lærende organisasjon
- Gjesdal kommune skal jobbe målrettet og strukturert for å utvikle en lærende organisasjon som er blant de fremste innen kommunal sektor. Fellestjenester har et særlig ansvar for mål og felles satsinger og er leverandør av styringsdata innenfor området "Organisasjon".
 - Innbyggere og ansatte i Gjesdal har digital løsning som førstevalg, og vi sikter mot å bli en heldigital og tilgjengelig kommune.
 - Innbyggere, næringsliv og ansatte i Gjesdal skal ha en enkel digital hverdag og ha god tilgang til digitale tjenester.
 - Vi skal opprettholde et utviklende arbeidsmiljø som hindrer utstøting fra arbeidslivet. Heltid er hovedregelen og høyt nærvær hos ansatte er målet.

2. Status for tjenesteområdet

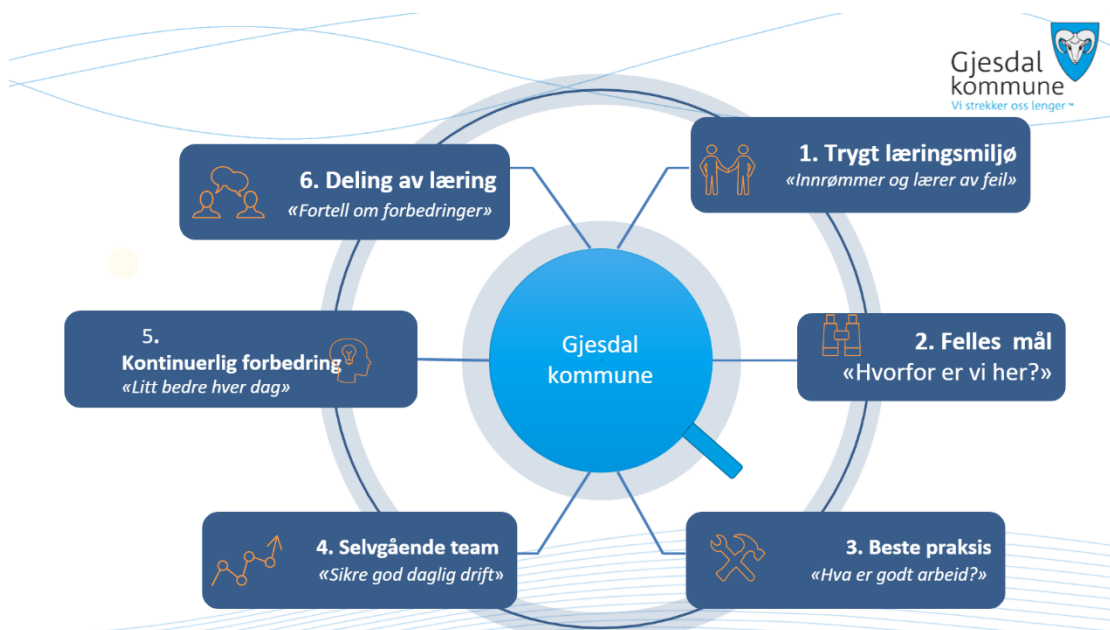
- Fellestjenester har over tid hatt høyt nærvær og stor andel heltid i tråd med overordna mål.
- Fellestjenester har gode resultat i brukerundersøkelser for interne tjenester og via medarbeiderundersøkelser.

- Boligkontoret arbeider målrettet for å skaffe nok boliger til et stort antall bosettinger av flyktninger. Bemanningen er midlertidig styrket knyttet til dette.
- Det er innvilget startlån i tråd med gjeldende retningslinjer, og mange får anledning til å kjøpe seg sin egen bolig gjennom denne ordningen.

«Gjesdallederen»

Vi har gjennomført et egetdesignet lederutviklingsprogram i 2022. 10 dager er avsatt til ledelse der verdsettende ledelse har vært gjennomgående. Vi skal gå i samme retning, bygge lederlaget og bli enda bedre på samhandling og økt forståelse for hverandre på tvers av tjenesteområder. Vi skal gjøre hverandre gode i samspill med medarbeidere, tillitsvalgte og verneombud.

Vi har hatt en kombinasjon av eksterne foredragsholdere, inspirasjon utenfra og bruk av interne ressurser og foredragsholdere. Kombinasjonen av trygt læringsmiljø og forbedringsarbeid har vi fått til ved deling av erfaringer og utfordringer. Vi har jobbet i tverrfaglige «leksegrupper» på og mellom samlingene for å lære og bli kjent på tvers i organisasjonen.

Gjesdallederen vil fortsette i 2021, i en ny form på 3-4 dager. Allerede klarlagte tema er arbeid med ny visjon, verdier og mål for Gjesdal kommune. Det vil bli stor grad av medskapning i utarbeidelsen.

3. Prioriteringer og tiltak i planperioden

Prioriteringer

- Arbeid innen næringsutvikling og salg av næringsarealer.
- Arbeid med boligutvikling i Gjesdal, spesielt i Ålgård sentrum og Kodlidalen.
- Fortsette arbeidet med digitalisering av flest mulig tjenester.
- Nytt digitalt styringssystem for ledere er iverksatt og skal videreutvikles.
- Strategiplan digitalisering skal utarbeides og vedtas.
- Heltidskultur prosjekt videreføres.
- Nærværarbeid på systemnivå og oppfølging i enkeltsaker er styrket.
- Kompetansekartleggingssystem er under innkjøp og skal iverksettes i alle avdelinger.

Vesentlige forbedringer

- Digilean er innført. Det setter forbedringsarbeid i system og en helhet, og utvikler oss som lærende organisasjon.
- Masterplanen skal hjelpe oss å nå målene i kommuneplanen. Masterplanen er først og fremst en metodikk for hvordan de ulike tjenesteområdene og avdelingene skal jobbe med mål og satsingsområder på ulike nivå. Fellestjenester vil i hovedsak ha sitt primærområde innenfor "Organisasjon", men vil samtidig være en viktig "underleverandør" på de 3 andre områdene; God folkehelse, Attraktivitet og Helhetlig satsing for barn og unge.
- Gjesdallederen:
 - Gjennomført i 2022 og plan for videreføring i 2023 skal iverksettes.
- All mulig post digitaliseres i planperioden.
- Digitalisering av gamle papirarkiv og avlevering til interkommunalt arkiv.
- Digital kompetanse hos ansatte og innbyggere styrkes
 - Flyt prosjekt er igangsatt for digital visualisering av arbeidsprosesser
 - Revidering av "Gjesdal-måten" som omhandler digital lagring og kommunikasjon
 - Kompetansekartlegging

Avvikling og nedskalering av oppgaver/tjenester

- Målrettet arbeid knyttet til utleie av boliger gir innsparinger i drift og vedlikehold.
- Deltidsstillinger innen økonomi blir erstattet av heltidsstilling.
- Fellestjenester har en bemanning der det er en ansatt med hovedansvar innen et fagområde, og en eller flere som har sekundæransvar. Nedskalering av oppgaver består i hovedsak av å forenkle prosesser og håndtere økt arbeidsmengde ved digitaliserte løsninger. Dette vil innebære nye måter å jobbe på, endring av oppgaver og eventuelt nedlegging av oppgaver og funksjoner.

4. Nøkkeltall og måltall for tjenesteområdet

Nøkkeltall	Note	2019	2020	2021	2022
Antall startlån til innbyggere	1	123	134	145	158
Driftsutg. til administrasjon, styring og fellesutg. pr innb. i % av ref.gruppe	2	95 %	94 %	92 %	93 %
Årsverk	3	25,6	28,1	28,8	27,9
Sykefravær	4	3,7 %	2,6 %	2,8 %	4,4 %

Måltall	Note	Status 2021	2022	2023	2026
Innbyggere og brukere					
Antall startlån til innbyggere	1	145	158	165	180
Andel e-faktura/avtalegiro		78,5 %	85 %	90 %	95 %
Økonomi/medarbeidere					
Driftsutgifter til administrasjon, styring og fellesutgifter pr innbygger i % av ref.gruppe	2	92 %	93 %	95 %	95 %
Årsverk	3	28,8	28	28	28
Sykefravær	4	2,8 %	4,4 %	3 %	3 %

Referansegruppe: Eigersund, Strand, Klepp, Time og Hå.

Kommentarer til nøkkeltall og måltall

1. Utlånsrammene frem mot 2026 tilsier at kommunen kan bidra til at flere kommer inn på boligmarkedet.
2. Langsiktig mål er at Gjesdal sine utgifter til administrasjon og styring skal ligge 5 % under referansekommunene.
3. Antall årsverk økte fra 2019 til 2020 da boligkontoret ble etablert i fellestjenester. Målsettingen er å serve en stadig større organisasjon med samme antall årsverk. Digitale løsninger skal effektivisere det administrative arbeidet for hele organisasjonen.
4. Sykefraværet har vært lavt over lang tid, og målsettingen er at det skal være under 3 % over tid.

Rammeendring fra 2022 til 2023

Vedtatt budsjett 2022 (tall i hele tusen)	25 261
Lønn- og pensjonsjusteringer	363
Prisjusteringer	335
Helårsvirkning av vedtatte tiltak/interne justeringer	253
Innarbeide tiltak 2023	1 550
Budsjettramme 2023	27 762

Foreslåtte tiltak/endringer i perioden

Fellestjenester/fellesposter (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026
Digitalisering og økte lisenskostnader	950	950	950	950
Kommunevalg 2023 og valg 2025	600		600	
Ekstrainntekter konsesjonskraft	- 25 000	-10 000	-5 000	-3 000
Ekstra strømkostnader inkl statlig trekk	25 000	10 000	5 000	3 000
Sum	800	800	800	800

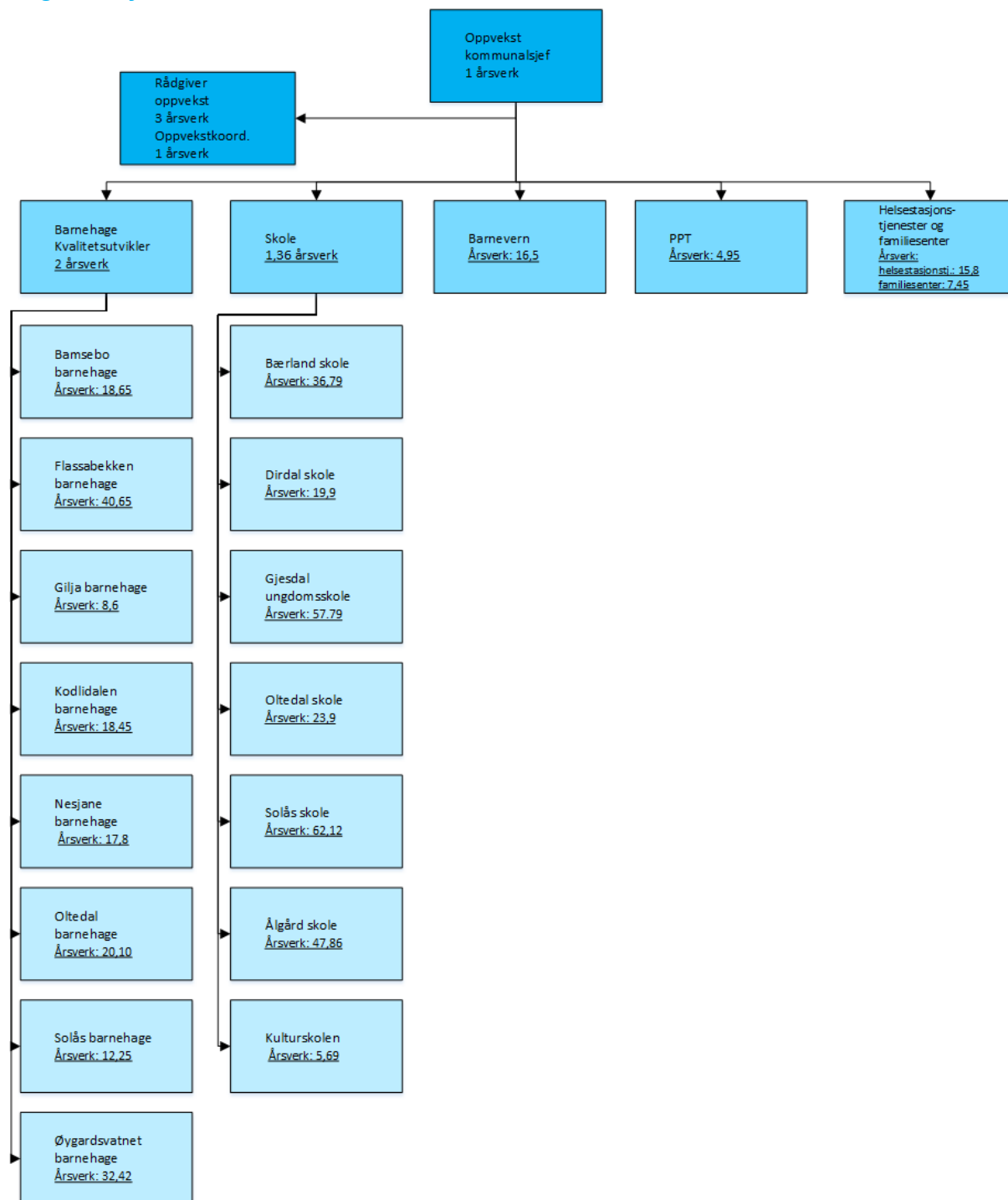
Kommentarer til endring i ramme fra 2022 til 2023

- Felleskostnader til lisenser for hele kommunen er lagt inn i fellestjenester, flere og bedre digitale løsninger har høyere kostnader.
- Avvikling av valg anslås å ha samme kostnad som tidligere valgår.
- Ekstrainntekter konsesjonskraft anslås til 25 mill i 2023, men det legges ikke opp til å bruke noe av disse ekstrainntektene i tjenesteproduksjonen. De vil brukes til å betale høye forventede strømkostnader til eget bruk, og ta høyde for et trekk i rammetilskuddet på mellom 10 og 15 mill i 2023. For 2024-2026 er det heller ikke lagt opp til at en forventning om vedvarende relativt høye priser skal kunne frigjøre ekstra inntekter til bruk i kommunens tjenesteproduksjon.

2.b. Oppvekst

Organisasjon

Hovedmål

- Barn og unge trives.
- God læring og utvikling for alle.
- Ruste barn og unge til å mestre livet sitt.

Strategier

- Barn og unge blir spurt, hørt og tatt på alvor.
- Tidlig innsats og helhetlig hjelp til barn og familier.
- Systematisk arbeid for å fremme god fysisk og psykisk helse.
- Kontinuerlig kompetanseutvikling i barnehager, skoler og hjelpetjenester.
- Økt fokus på inkludering av flerkulturelle barn og unge.
- Arbeide for å utjevne sosial ulikhet.
- Tilby et variert og inkluderende kultur- og fritidstilbud.

1. Satsingsområder fra gjeldende kommuneplan

De tre hovedområdene i kommuneplanen: 1) Folkehelse 2) Attraktive Gjesdal 3) Tidlig innsats barn og unge” i kommuneplanen brytes ned til konkrete målsettinger for arbeidet i tjenesteområdet. Fokuset vil blant annet være:

Folkehelse

Barn og unge i Gjesdal trives og sikres god utvikling og læring.

Fysisk aktivitet i hverdagen vektlegges.

Systematisk arbeid for å forebygge, avdekke og følge opp vold og overgrep.

Attraktive Gjesdal

Barn og unge opplever medvirkning i alle saker som vedrører dem.

Barnehager, skoler og hjelpetjenester kjennetegnes av høy kvalitet og godt omdømme.

Vi er lærende organisasjoner som samhandler målrettet, tverrfaglig og effektivt.

Tidlig innsats barn og unge

Barn i alderen 0-3 år prioriteres.

Barn og unge sikres retten til inkluderende opplæring, og stimuleres til deltagelse i fritidsaktiviteter.

Barn, unge og familier som trenger det får tidlig, riktig og helhetlig hjelp.

Gjesdal kommune – en lærende organisasjon

Tjenesteområdet Oppvekst har dyktige ansatte med en god og relevant utdanning. Den samlede kompetansen er det viktig å bruke og dele på tvers av tjenester og avdelinger. Tjenesteområdet jobber målrettet med å utvikle en lærende hverdag gjennom blant annet:

- Deltakelse i nasjonale kompetanseprogrammer innen barnehage-skoleområdet som:
 - Rekom (regional kompetanseutvikling) og Dekom (desentralisert kompetanseutvikling). Programmene skal blant annet være med å realisere de nasjonale målene for barnehage og skoleområdet der det blant annet heter «de ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse».
 - Deltakelse i nasjonal satsing på et inkluderende – og trygt læringsmiljø.
 - Ansatte som deltar i videreutdanningsordningen «kompetanse for kvalitet» og ledere som deltar blant annet styrer- og rektorskolen.
- Lokale opplæringsprogrammer innen blant annet:
 - Lean og forbedringskultur
 - Høgkvalitets barnehager
 - Kursrekke i programmering for å øke lærerens profesjonsfaglige digitale kompetanse
- Tilsyn på barnehageområdet – et samarbeidsprosjekt mellom Jærkommunene.
- Utviklingsstøttende praksiser på småbarnsavdelingene i barnehagene i Time, Klepp, Hå og Gjesdal.

2. Status for tjenesteområdet

Felles:

Det ble en hektisk vår 2022 med stort sykefravær på grunn av koronapandemien. Fra april har vi mer og mer nærmet oss en normal drift. Det gjøres et formidabelt arbeid innen oppvekstfeltet med stort søkelys på strategiene tidlig innsats og helhetlig innsats. Det viser seg konkret gjennom en omfattende satsing på:

- å utvikle alle barnehager til å bli høgkvalitetsbarnehager.
- en målrettet og tiltaksrettet fokus på BTI –prosjektet (bedre tverrfaglig innsats).
- skoler som har stort fokus på å implementere ny læreplan og jobbe for et inkluderende læringsmiljø.
- En helsestasjon og et familiesenter som jobber med svært mange barn og unge.

Vi har mange barn og unge som har behov for psykisk helsehjelp. Det er også en økning i antall barnehagebarn som har behov for spesialpedagogisk hjelp og elever i skolealder som trenger spesialundervisning. Dette er en utvikling som vi må få snudd. Store økonomiske ressurser bindes opp mot enkeltbarn og elever som kunne blitt brukt mot mer generelle og forebyggende tiltak. En mulig forklaring på økningen mot det spesialpedagogiske, kan være at stramme økonomiske rammer over tid fører til en forskyvning fra tilpasset undervisning/fleksibel innsats til med rettighetsbaserte individuelle tjenester som spesialundervisning er. Det er også flere barn/unge med en annen språkbakgrunn enn norsk som skulle hatt en bedre opplæring i norsk slik at de er bedre rustet til videre skolegang og arbeidsliv.

Helsestasjon og familiesenter:

Oppgaver fra 2. linjetjenesten er overført til kommunene både innenfor barselomsorgen og innen oppfølging av psykisk helse for barn og unge. Kommunen skal behandle mild til moderat uhelse hos barn og unge, og i tillegg følge opp barn og unge som har behov for langvarig oppfølging for sin psykiske og fysiske helse. Dette medfører at Gjesdal har kapasitetsutfordringer innen disse tjenestene.

Barnehagene:

Ifølge folketallsprognosen skulle antallet barnehageplasser kunne reduseres med ca. 3 avdelinger fra høsten 2021. Etter opptak i 2021 var den reelle nedgangen på 1,3 avdelinger. Etter opptak i 2022 er behovet for barnehageplasser uendret til tross for stor nedgang i fødselstall. Det skyldes en svært høy tilflytning av barn i alderen 0-5 år våren 2022. Det er 48 flere barn i denne aldersgruppa enn ved årsskiftet 2021/2022. I tillegg er det en økning i andelen barn det ønskes plass for, spesielt for småbarn.

Overkapasiteten på østsiden av Ålgård sentrum opprettholdes, mens det er venteliste for plass på vestsiden. Barnehagene Solås og Bamsebo har behov for rehabilitering og heving av standard.

Samlet sett gir dette et bilde som gjør det vanskelig å vurdere det fremtidige behovet for barnehageplasser. Kommunedirektøren ønsker derfor å gjøre endelig vurdering i forbindelse med revisjon av kommuneplanen som vil skje våren 2023. Etter endelig vurdering av behovet må rehabiliteringsbehov av Bamsebo og Solås vurderes.

Flere barn har behov for ekstra bemanning og tilrettelegging gjennom dagen. Andelen minoritetsspråklige barn i barnehagene har økt, og majoriteten av barna går i Bruhammaren barnehage og Flassabekken barnehage.

Skolene:

Kommunen har tilstrekkelig kapasitet i skolene. Samlet elevtall vil fortsette å stige det neste året, for så å flate ut. Prognosetallene fremover viser et synkende elevtall fra 2025. På grunn av lave fødselstall i Dirdal vil både barnehagen og skolen ha færre barn/elever. Vi har en del elever som velger privatskoler.

Den nasjonale normen for lærertetthet oppfylles i framlagte budsjett. Normen for lærertetthet er 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn. I lærertetthet i ordinær undervisning er særskilt norskopplæring og spesialundervisning utelatt.

Gjesdal er en av de kommunene som bruker minst økonomiske ressurser per elev i fylket. Vi har mange barn og unge som trenger tettere oppfølging både faglig og helsemessig. Det er et sterkt behov for å ansette flere miljøterapeuter i Gjesdalskolene.

Antall minoritetsspråklege elever i språkstasjonen på Ålgård skole har økt. Det er høsten-22 opprettet ukrainsk elevgruppe på både Gjesdal ungdomsskole og på Bærland skole. Vi har i dag flere elever med minoritetsspråklig bakgrunn som etter inntil 2 år i språkstasjonen er tilbakeført til nærskolen. De fleste i denne elevgruppen har fortsatt behov for vedtak om særskilt norskopplæring, noe som krever økt ressursbruk.

Barnevern:

Barneverntjenesten arbeider med mange familier med sammensatte vansker som har behov for langvarige og koordinerte tjenester fra flere instanser på kommunalt nivå og i spesialisthelsetjenesten. Dette er utfordrende og svært ressurskrevende.

I tilfeller hvor barn eller ungdom må bo utenfor familien i kortere eller lengre perioder, er det svært uheldig at Bufetat har store kapasitetsutfordringer og at det da pr dags dato må påregnes lang ventetid. Behov kan også oppstå akutt, eller bli akutt som følge av lang ventetid, og i disse situasjonene risikerer en at det på grunn av manglende kapasitet i Rogaland tilbys plass på andre kanter av landet. Konsekvensen for barnet blir at det er vanskelig å opprettholde kontakt med sin barnehage/skole, og at praktisk gjennomføring av samvær med familie blir unødige belastende for barnet.

PPT:

2022 har vært et krevende år for tjenesten, grunnet mange barn på vent for å motta hjelp og etterslep fra 2021. Gjesdal PPT har en deltidsstilling som logoped selv om behovet er langt større. Mange barn har rett på spesialpedagogisk hjelp (0-6 år) og spesialundervisning (6 – 16 år). Det har vært en økning av barn i skolepliktig alder som har sakkyndig vurdering. Kompleksiteten i sakene er stor, og utredningene krever flere tester og informasjon fra flere for å kunne konkludere med tiltak. Ansatte i PP-tjenesten har mange saker som krever oppfølging og testing. Flere barn henvises videre til BUP (Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk) med problematikk som krever behandling. Andre barn blir henvist til HABU (Barne- og ungdomshabilitering) for videre kartlegging. Konsekvensen av dette er at barn må vente lenge på å motta hjelp og målet om tidlig innsats er vanskelig å lykkes med.

3. Prioriteringer og tiltak i planperioden

Vesentlige forbedringer

Felles for alle virksomheter innen Oppvekst

- Tidlig innsats vil bli vektlagt gjennom å utvikle en enda tydeligere strategi for 0 – 3 år. Gjesdal ble fra 1.1.2022 en del av programmet «Sammen på vei». Programmet tilbyr utvalgte førstegangsgravide kvinner hyppige hjemmebesøk fra spesialopplærte helsesykepleiere. Programmet varer gjennom hele graviditeten og til to år etter fødsel. Tiltaket er i hovedsakelig finansiert av eksterne midler.
- Bedre tverrfaglig innsats (BTI) jobbes videre med i 2023. Det vil bli vektlagt å ha gode tverrfaglige møteplasser for å støtte foresatte, barn og unge. Handlungsveilederen som er en veiviser for hvordan det skal jobbes når det oppstår en undring eller bekymring rundt et barn/ungdom, skal brukes av alle ansatte. Det innføres videre et digitalt verktøy, «Stafettloggen» som skal sørge for at barn får en kontinuerlig oppfølging uten brudd.
- Brukermedvirkning vil bli vektlagt i alt arbeid som omhandler enkeltbarn/elever.
- Barnekonvensjonen gir barn rettigheter i saker som gjelder dem.
- Bruk av digitale løsninger vil bli vektlagt for å skape effektive og framtidsrettede løsninger. Eksempler på dette er «stafettloggen» og digital helsestasjon som innføres.
- Det vil bli en forsterket innsats på å snu trenden med økningen i spesialpedagogiske tiltak, til heller å få bruke mer av ressursene mot gode generelle tiltak rettet mot alle barn og elever.

Helsestasjonstjenester/familiesenter

- Barselomsorgen er i endring. Flere oppgaver overføres til kommunen som en følge av at mødre skal ha kortere liggetid på sykehuset etter fødsel. Særlig etter nye SUS står klar. Dette vil medføre økt behov for helsestasjonstjenester som helsesykepleier, jordmor og lege.
- Innføring av Digi-helsestasjon. Digitalisering av helsestasjonstjenester effektiviserer, letter tilgjengeligheten for brukerne og minsker bruk av papir.
- Videre sertifisering av helsesykepleiere og jordmødre innen COS-P (Circle of Security) og NBO (Newborn behaviour observation) for å styrke kompetansen inn mot barn 0-3 år og foreldreveiledning.
- Øke legeressurser slik at skolebarn får tilgang til lege på skolen både i forhold til skolekontroller og ellers ved behov.
- FIT- Feedback informerte tjenester implementeres videre på Familiesenteret og i skolehelsetjenesten på ungdomstrinnet. Denne faglige tilnærmingen gir utgangspunkt for læring og endring, og sikrer større grad av brukermedvirkning og tilpassende tiltak.

Barnehage

- Barnehagenes eget kvalitetssystem [Kvalitetshjulet ble i 2022 digitalisert](#). Kvalitetssystemet inneholder forskningsbasert kunnskap om hva som utgjør god kvalitet for barn og hvordan slik kunnskap vises i praksis. Kvaliteten måles jevnlig gjennom sertifiserte kartleggere (class kartlegging). Alle barnehagene arbeider systematisk i retning av høykvalitet etter tilbakemeldingene fra kartleggingen. Det er nå 12 kvalifiserte Class-kartleggere i kommunen. Kvalitetshjulet er grunnlaget for all drift og videre utvikling i barnehagene. Forskning viser at det vil ta inntil 5 år å implementere modellen slik at full effekt av kvalitetshevingen, kan hentes ut.
- Tilbudet til flerspråklige barn og barn med behov for spesialpedagogisk tilbud, er ikke godt nok. Vi mangler kompetanse og klarer ikke å rekruttere de spesialpedagogene vi trenger. Budsjettrammene utfordres av at stadig flere barn får rett til ekstra bemanning. Vi vil snu en negativ spiral der rettighetene til økt bemanning rundt enkeltbarn «spiser» opp budsjettrammen som skulle ha gått til forebygging. Gjennom det politiske vedtatte prosjektet Gjesdalmodellen 2.0 skal barnehagene arbeide mer systematisk i det allmenpedagogiske arbeidet, i tråd med kvalitetshjulet. Målet er at flere skal få hjelp i barnehagehverdagen og at ressurser kan brukes til forebygging av vansker. Fem ansatte tar utdanning i spesialpedagogikk, og det er ansatt interkulturelle pedagoger som skal arbeide spesifikt med tilrettelegging av tilbudet til flerspråklige barn. Budsjettrammene utfordres i overgangen der vi fortsatt må bruke ressurser på flere enkeltbarn enn ønskelig, samtidig som vi hever de ansattes kompetanse og forbedrer systematikk og organisering.
- Nasjonalt krav til minimum grunnbemanning i barnehagene oppfylles i framlagte budsjett. Regjeringen har varslet at andelen pedagoger i barnehage skal øke til 50 % av bemanningen. Per i dag har Gjesdal en andel på 41 %. Barnehagene i Gjesdal har over tid manglet minst en pedagog per barnehage. Det er pedagogene som er faglig ansvarlig for tilbudet til barna og for oppfølging av resten av personalet på egen avdeling. Vi må sikre at vi har kvalifisert personale. Vi vil i 2023 ha tre ansatte som tar utdanning som barnehagelærere. Det vil være et viktig bidrag for å rekruttere pedagoger. Samtidig er det viktig at vi sikrer os at erfarne pedagogiske ledere blir i stillingene sine.

Skole

- Inkludering og elevmedvirkning vil fortsatt være felles utviklingsområder og ha stort fokus i Gjesdalskolene i perioden. Gjesdalskolen deltar med tre skoler i den nasjonale 2-årige ordningen "Læringsmiljøprosjektet" der formålet med prosjektet er å sikre trygge og gode barnehage- og skolemiljø. Deltakende skoler er Bærland, Dirdal og Ålgård skole. Solås og Oltedal skole avslutter desember – 22 sin 2-årige deltakelse i den nasjonale ordningen "Inkluderende barnehage og skolemiljø". Gjesdal ungdomsskole deltok i tidligere pulje. Gjesdalskolen har valgt å delta i begge prosjektene med bakgrunn i høye mobbetall. Begge prosjektene skal bidra i arbeidet med kompetanseutvikling og å skape trygge og gode skolemiljø.
- Fagfornyelsen: Arbeidet med å innføre de nye læreplanene i skolen blir fortsatt en viktig oppgave i perioden. Skolen har to oppdrag: "Danning og utdanning". Folkehelse og Livsmestring er ett av tre tverrgående tema i det nye læreplanverket som bygger opp under dette. Temaet skal gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg. I barne- og ungdomsårene er utvikling av et positivt selvbylde og en trygg

identitet særlig avgjørende. I Gjesdalskolene har vi valgt å innføre programmet "Smart oppvekst" på 5.-10.trinn. Det er i forbindelse med implementeringen frikjøpt en 20% lærerstilling. SMART oppvekst handler om å sette verdier og prinsipper (styrkefokus, medvirkning, anerkjennelse, relasjoner og trening) i bevegelse for å bygge inkluderende fellesskap i skolene våre. I

Gjesdalskolene jobbes det samtidig målrettet med gode overganger, mer lek i småskolen og en mer elevmedvirkende aktiv skole. På ungdomstrinnet satses det på arbeidslivsfag, praktisk håndverksfag og tett samarbeid med ungt entreprenørskap. Uteområdet på GUS kommer til å bli betydelig oppgradert i løpet av det neste året. Her ser vi store muligheter for å stimulere til enda mer fysisk aktivitet og økt bruk av praktiske arbeidsmetoder i alle fag.

- Tidlig innsats, der målsettingen er at flest mulig elever gis hjelp og støtte innenfor rammene av ordinære opplæringsløp, er et sentralt prinsipp i Gjesdal kommune. 7 prosent av skoleelevene mottar spesialpedagogiske tiltak. Målet er å omgjøre flere timer som i dag er bundet opp til spesialundervisning til ordinær undervisning som vil komme flere elever til gode. Arbeidet med å redusere antall spesialpedagogiske timer er og begrunnet med at vi i flere tilfeller ikke ser den ønskede effekten, noe også forskningen viser. Omstillingen fortsetter og gjøres i samarbeid med PPT.
- Det er opprettet egne styrkingsteam på alle skoler. Teamet skal sikre god samhandling rundt elever med behov for særlig tilrettelegging. Skolene og skolenes styrkingsteam jobber tett sammen med PPT og andre instanser for å sikre god kompetansebygging på området og avdekke utfordringene tidlig.
- LOS funksjon: Gjesdal ungdomsskole har siden 2020 vært med i den nasjonale tilskuddsordningen «Støtte til oppfølgings- og losfunksjoner for ungdom», og har fått videreført prosjektstillingen frem til 2024. Losen har hatt oppfølging av elever med høyt skolefravær og/eller elever med lav skolemotivasjon.
- Skolefritidsordningen (SFO) arbeider nå etter ny rammeplan som ble gjeldende fra 1. august 2021. Kommuner skal ha et tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1. – 4. årstrinn og for barn med særskilte behov for 1. – 7. årstrinn. Kommunens plikt til å ha skolefritidsordning er begrenset til skoleåret. Det er ingen plikt for kommunene til å ha en slik ordning i feriene, da opplæringsloven ikke gir elevene rett til plass i SFO. Høsten 2022 innførte regjeringen gratis kjernetid på 12 timer pr uke for alle elever på 1. trinn. SFO er gratis for barn med særskilte behov på 5.-7. trinn. Med bakgrunn i endringene revideres de kommunale retningslinjene og vedtektene for politisk behandling.
- Digitale ferdigheter er en viktig forutsetning for videre læring og for aktiv deltakelse i et arbeidsliv og et samfunn i stadig endring. I læreplanene står elevaktive undervisningsformer og teknologi sentralt. Elevene skal opparbeide digital kompetanse og digital dømmekraft, noe de gjør best gjennom egne erfaringer, og vil i årene fremover fortsatt ha behov for tilgang til egen chromebook. I fagfornyelsen inngår teknologi, programmering og algoritmisk tenkemåte i de nye læreplanene for fag, særlig i matematikk, naturfag, musikk og kunst og håndverk. Det vil være behov for å kunne supplere det teknologiske utstyret på alle skoler ytterligere.
- Den nasjonale videreutdanningsreformen "Kompetanse for kvalitet" er en statlig kompetanseordning som gir lærere og skoleledere mulighet til å videreutdanne seg. Videreutdanning for lærere skal bidra til at de oppfyller kompetansekravene til undervisning innen 2025. Videreutdanning for skoleledere skal gi skoleledere god kompetanse til å lede og utvikle skolen. Gjesdal fikk våren 2022 innvilget 6 av 12 søknader.
- Gjesdal kulturskole ble, som 1 av 16 kommuner i landet, valgt ut av KS og Norsk kulturskoleråd til pilotprosjektet «Kulturskole 3.0 – Kulturskolen som utviklingsaktør i fremtidens kommune». Målet er å bidra til at kommunen og kulturskolen etablerer tankesett og arbeidsformer som kan styrke kulturskolens rolle og funksjon til beste for innbyggerne i fremtidens kommune. For å kunne innfri forpliktelser gjennom deltakelsen må Kulturskolen styrkes med midler for å kunne tilby flere tilbud til barn og unge. Forskning viser sterkt øket evne til læring gjennom deltakelse i kulturskolen, og er viktig bidrag til tidlig innsats. Kommunedirektøren vil legge frem en orienteringssak for politisk skoleeier.
- Den «Desentraliserte kompetanseutviklingsordningen» (DEKOMP), er en nasjonal satsing der Gjesdalskolen deltar gjennom Jærskulen som del av region sør (Sandnesskolen, Jærskulen og skolene i Dalane). Formålet er å styrke kollektiv kompetanse i skolene ut fra lokale behov, gjennom partnerskap med universitet eller høyskole, og å bidra til å styrke lærerutdanningene. I forbindelse med kompetansestrategien mottar kommunen statlige kompetansemidler. Midlene fordeles til de forskjellige partnerne av samarbeidsforumet. Skoleåret 2021-23 er Ålgård skole deltakende skole i samarbeidet med UiS «Partner in practice». Forskere samarbeider her med lærere om å utvikle, prøve ut og videreutvikle undervisningen i norsk, matematikk, naturfag og

samfunnsfag. Dette arbeidet fortsetter. I Gjesdal har Ålgård skole deltatt perioden 2021-2022. Gjesdal ungdomsskole starter høsten 2023. Erfaringer og eksempler fra arbeidet på deltakende skoler i Jærskulen deles på felles Jærskulesamlinger.

- Det er stort behov for å fornye inventar i enkelte skoler. I framlagte Handlings – og økonomiplan vil det settes av økonomiske midler til dette.

PPT

- PPT-kontorets bemanning må sikres i et lengre perspektiv ved nyrekruttering og bemanning etter at ansatte går av med pensjon eller reduserer sine stillinger.
- Ny opplæringslov med forskrifter trer i kraft 01.08.2024. Meld. St. 6 (2019 – 2020) Tett på - tidlig innsats og inkluderende felleskap i barnehage, skole og SFO vil bli tatt inn i den nye loven. Hva dette innebærer eksakt for PP-tjenesten er usikkert, men det legges opp til at PP-tjenesten skal arbeide forebyggende og med tidlig innsats. Da kreves det bemanning som kan utføre dette lovkravet.
- Kompetansen til ansatte må sikres gjennom sertifiseringer av nye medarbeidere og i noen tilfeller gjennom videreutdanning/kursing.
- Visma har testmateriell som det er behov for at vi får kjøpt inn, som vil være arbeidsbesparende og kvalitetssikre arbeidet vårt fremover.

Barnevern

Ny barnevernlov trer i kraft i 2023. Et overordnet mål er å sikre økt rettssikkerhet for familiene som mottar hjelp fra barnevernet, og gi enda flere barn en trygg oppvekst. For de kommunale barneverntjenestene betyr dette i praksis at det må jobbes mer med fag- og kompetanseutvikling for alle ansatte, styrket ledelse og gode strukturer for samhandling med andre tjenester internt i kommunen og på fylkeskommunalt og statlig nivå. I det direkte arbeidet med familiene som trenger hjelp fra barneverntjenesten, skal vi imøtekomme økte krav til dokumentasjon og ivaretagelse av barn og foreldres rettsikkerhet bl.a. knyttet til medvirkning. Videre er retten til familieliv og ett grunnleggende prinsipp om at alle omsorgsovertakelser er midlertidige styrket de siste årene, og dette krever økt kapasitet hos barneverntjenesten til å følge opp og jobbe faglig forsvarlig med. I tråd med barnevernreformen forsøkes det å skape økt kapasitet i tjenesten ved at andre kommunale tjenester tilbyr hjelp til familier med bekymring på lavere eller middels nivå slik at de ikke får behov for hjelp fra barneverntjenesten.

Avvikling og nedskalering av oppgaver/tjenester

Felles for alle virksomheter

- Tjenesteområdet opplever de økonomiske rammene som stramme. Det er et hovedmål å sikre at nasjonale bemanningsnormer i barnehage og skole sikres. Alle avdelinger ber i sine budsjettdokumenter om et større økonomisk handlingsrom. Det er ikke funnet rom for å styrke områder som:
 - spesialpedagogiske tiltak i barnehager og skoler.
 - den vedtatte strategien i barnehageområdet "Gjesdalmodellen"
 - flere helsesykepleiere ut over dagens standard i Gjesdal.
 - flere ansatte i PPT.
 - fornye læremidler i takt med innføring av ny læreplan.
 - miljøarbeidere som kan jobbe med elever i skolene som har en tøff hverdag

Helsestasjonstjenester/familiesenter

- Fravær erstattes ikke av vikar. Mindre ressurser i skolehelsetjenesten på grunn av permisjon hos ansatt.
- Skolekontroll av lege skal etter retningslinjene fra helsedirektoratet gjennomføres på hver enkelt skole, bl.a. for å gjøre lege mer tilgjengelig på skolene. Dette forutsetter økt behov for legetjeneste. Dette er ikke mulig innen dagens økonomiske ramme.
- Gjesdal nærmer seg nasjonale normtall for skolehelsetjenesten. Vi mangler 0,75 stilling for å nå dette. Det er ikke funnet midler i budsjettet for 2023 for en slik økning. Tjenesten er en vesentlig faktor for å løse viktige oppgaver innenfor barn og unges psykiske, fysiske og sosiale helse. Kommunen har som oppgave å behandle mild til moderat uhelse hos barn og unge.

Barnehage

- Barnehagenes budsjett baserer seg på nasjonale lovkrav til personaltetthet. Gjesdal kommune har grunnbemanning i tråd med minstekravet, og kan ikke redusere noe.
- Gjesdal kommune tilbyr barnehageplass for søkere som ønsker oppstart for barn det er søkt om plass til etter hovedopptaket og som ikke ønsker oppstart før i januar året etter. Dette er et tilbud som ikke gis i nabokommunene. Det forventes behov for å opprette 12 nye småbarnsplasser for perioden januar 2023 – august 2023. Tilbudet kan reduseres innenfor lovkravet som er at alle barn som fyller 1 år innen utgangen av november, er bosatt i kommunen og har søkt innenfor fristen, har rett til plass. Faren ved å redusere tilbudet er at Gjesdal kommune vil få ansvar for å betale for barnehageplass for kommunens barn som går i private barnehager i andre kommuner.
- Barnehagenes driftsmidler (ikke lønnsrelaterte kostnader) har ikke blitt prisjustert over en årrekke.

Skole

- Skolene opplever en økning av barn og unge med utfordrende atferd, og psykiske, fysiske og sosiale vansker. Mangel på kapasitet i skolehelsetjenesten og tilgang på miljøterapeuter som kan følge opp elevene gjennom skoledagen er bekymringsfullt. Skolene opplever stort behov for å ansette miljøterapeuter for å ivareta det økende behovet for bistand og oppfølging.
- Behovet for å sette inn vikarer er alltid til stede. Det vil være lite rom for å sette inn vikarer, noe som fører til økt arbeidsbelastning og betydelig bruk av budsjett del avsatt til drift og utvikling.

Barnevern

De lovpålagte oppgavene forsøkes løst på mest mulig kostnadseffektiv måte. Kjøp av tjenester fra eksterne private aktører skal bare gjøres dersom det er nødvendig å innhente spesialkompetanse eller det i perioder er kapasitetsutfordringer i øvrig tiltaksapparat.

Det er ett godt samarbeid med Familiesenteret, og dette sikrer god ressursutnyttelse ved at familier som har egen motivasjon for å ta imot hjelp til familiesituasjonen kan få hjelp raskt, med god kvalitet og til en lavere kostnad for kommunen enn ved at undersøkelser og tiltak skal iverksettes hos barneverntjenesten.

Konsekvenser og utfordringer

Helsestasjonstjenestene og familiesenter:

- Gjesdal har behov for flere helsesykepleiere. Helsesykepleiere med sin spesialisering innen sykdomsforebyggende og helsefremmende arbeid for barn 0-20 år er viktig i det forebyggende arbeidet for barn og unge. De representerer en viktig aktør i tidlig innsats og kan bidra til at barn og unge kan få hjelp med milde til moderate psykiske vansker.
- Ungdata viser at barn og unge i Gjesdal kommune har utfordringer med sin psykiske helse. Forskning viser at å fange opp tidlig og sikre nødvendig oppfølging er viktig for den psykiske helsen videre i livet. Helsesykepleier representerer en viktig gruppe ansatte som har kunnskap og kompetanse til å følge opp barns psykiske helse. Det er god tidlig innsats å oppdage barn og unge som er i faresone for å utvikle psykiske vansker. Per i dag står 2 stillinger ledige da vi har utfordringer med å få inn kvalifisert personell.
- Familiesenteret med sin tverrfaglige kompetanse er viktig for å forebygge og avhjelpe barn, unge og deres familier med deres utfordringer.

Barnehage:

- Barnehagenes driftsmidler har ikke blitt prisjustert over en årrekke. Nødvendig oppgradering og utskifting av inventar og utstyr blir ikke gjennomført. En 4-avdelingsbarnehage med 18 årsverk har driftsbudsjett på 260.000 kr som skal dekke alle andre utgifter utover ordinær lønn. Overtidsgodtgjøring, vedlikehold av utstyr, møbler og leker, renovasjon osv. Barnehagene har lite lekeutstyr og slitt inventar. Nye kostnader har blitt lagt til barnehagene uten at rammene har blitt økt. Det gjelder bl.a. egenbetaling ved bruk av vaktmester, godtgjøring ved forskjøvet arbeidstid (endring av personalets vakter) og kostnader ved bruk av tolk.
- Det er tilført en vikarressurs på 0,125 per avdeling som har gjort det mulig for barnehagene å ansette en fast vikar som kjenner barna og våre krav til kvalitet. Tre av barnehagene har industrikjøkken som stiller krav til å ha en faglært kokk. Intensjonen var at stilling for kokk skulle tas av den ordinære bemanningen. Nye lovfestede krav til bemanning gjør at det ikke lenger er mulig. Det er ikke funnet rom for å budsjettere disse stillingene. Det eneste muligheten vi har for å opprettholde kokkestillingene i de store barnehagene er å bruke vikarressursen. Det innebærer at disse barnehagene ikke har noe ressurs til vikar.
- Rammen for styrket barnehagetilbud dekker ikke de reelle kostnadene. Vi har hatt en økning i antall enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne. I et forsøk på å snu en negativ spiral, der vedtak om ekstra ansatte til enkeltbarn, "spiser" opp muligheten for å arbeide mer forebyggende, har alle barnehagene fått noe tid der spesialpedagogene kan arbeide med å styrke tilbudet til alle barn. Målet er at flere får hjelp i det ordinære tilbudet.

Skole:

- Elever med annet morsmål enn norsk: I Gjesdalskolen har vi i dag en betydelig andel elever med annet morsmål enn norsk. I henhold til lovverket har "Alle elever i grunnskolen med et annet morsmål enn norsk, en rett til særskilt norskopplæring inntil de har tilstrekkelige kunnskaper i norsk til å følge ordinær undervisning. Om nødvendig har disse elevene også rett til tospråklig opplæring og morsmålsundervisning." Denne gruppen elever er svært forskjellig artet når det gjelder både opplæringsbehov og psykososiale behov. Det er en utfordring å få gitt denne elevgruppen den oppfølgingen de har rett på, og da særlig etter at de er ferdige i språkstasjonen og skal følge vanlig klasseundervisning på sine nærskoler.
- Skolen har de siste årene gjennomgått en digitaliseringsprosess. Tilgang til en digital enhet i forbindelse med undervisning og skolearbeid har blitt nødvendig for både elever og lærere. For skolene vil innkjøp av digitale læremidler og digital teknologi fortsette å utgjøre en betydelig kostnad i årene fremover. Samtidig er det behov for å skifte ut flere av de analoge lærebøkene, som både er slitt og utdatert i henhold til de nye læreplanene. Analoge læremidler vil fremdeles ha en sentral plass i undervisningen i flere fag. Gjesdalskolene er i gang med å skifte ut utdaterte lærebøker i fag, og vil ha behov for tilskudd i rammen fremover for å kunne dekke kostnadene til både analoge og digitale læremidler.

4. Nøkkeltall og måltall for tjenesteområdet

Område	Note	2018	2019	2020	2021
Virksomhet Helsestasjonstjenester og familiesenter					
Antall barn født	1	148	165	156	138
Andel nyfødte med hjemmebesøk helsesykepleier innen 14 dager etter hjemkomst	av 1	88 %	91%	82%	80%
Stilling helsesykepleier i skolehelsetjenesten brukt på antall skoleelever	2	3/ 1.768	3,1/ 1.810	4,6/ 1.843	4,75/
Antall 1.g konsultasjoner ny-gravid hos jordmor		130	132	120	113
Antall saker i familiesenteret		142	135	121	152
Virksomhet Barnehage	Note	2018	2019	2020	2021
Andel barn 1-5 år med barnehageplass I ref gruppe	3	89,9 % 88,1 %	89,1 % 89,1 %	92,8 % 89,8 %	93,1 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass I ref gruppe		80,5 % 83,7 %	79,1 % 76,2 %	83,3 % 78,4 %	84,8 %
Andel barn 3 –5 år med barnehageplass I ref gruppe		95,5 % 97,1 %	95,1 % 97,1 %	98,0 % 96,8 %	98,8 %
Antall barn med barnehageplass	4	848	802	829	781
Antall barn som får spesialpedagogisk hjelp	5	26	24	24	24
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år I ref gruppe (Kostragruppe 8)	6	82,0 % 81,9 %	79,9 % 80,7 %	82,1 % 78,9 %	89,9 %
Virksomhet skole	Note	2019	2020	2021	2022
Andel elever 1-4. klasse i SFO	8	46,0 %	42,9 %	44,4%	49,7%
Andel i kulturskolen i % av grunnskoleelever	9	16,2%	17,1%	17,5%	17,2%
Lærertetthet i ordinær undervisning gjennomsnitt 1.–4. trinn	10	15,47	15,54	14,74	14,2
Lærertetthet i ordinær undervisning gjennomsnitt 5.–7. trinn	10	18,21	18,54	18,53	17,6
Lærertetthet i ordinær undervisning, gjennomsnitt 8.–10. trinn	10	17,32	18,12	17,44	17,4
Antall elever med særskilt norskopplæring	11	45	45	34	107
Virksomhet PPT		2018	2019	2020	2021
Antall henviste saker i førskolealder barnehageåret		25	30	35	34
Antall henviste saker i grunnskolealder skoleåret		44	39	49	42
Sakkyndige vurderinger barnehage-- året		27	27	35	28
Sakkyndige vurderinger skoleåret		123	122	120	147

Virksomhet Barnevern		2018	2019	2020	2021
Antall barn med hjelpetiltak pr 31.12		87	74	88	73
Antall barn plassert utenfor hjemmet pr 31.12.		31	25	30	24
Økonomi		2018	2019	2020	2021
Brutto driftsutgifter i kr. per korrigert oppholdstime i kommunale barnehager I ref gruppe		57,3 60,3	60,2 62,7	55,4 59,3	60,4 66,5
Driftsutgifter til inventar og utstyr, og undervisningsmaterieell per elev i Gjesdal Gj.snitt referansegruppe		1 326 2 207	1 350 2 156	1 369 2 268	2 346 2 545
Driftsutgifter til undervisning per elev i Gjesdal Gj.snitt referansegruppe	12	106 598 117 429	109 048 120 768	105 741 117 805	115 577 127 933
Brutto driftsutgifter pr barn som er plassert av barneverntjenesten		339 209	429 711	338 872	356 775

Måltall – målsettinger i planperioden

Område	Note	2021	2022	2023	2026
Andel nyfødte med hjemmebesøk av helsesykepleier innen 7-10 dager etter fødsel	7	80%	100%	100%	100%
Stilling helsesykepleier i skolehelse-tjenesten brukt på antall skoleelever		4,75	5,6	5,6	6,2
Stilling jordmor i svangerskapsomsorgen		1,6	1,8	2,0	2,5
Andel barn 1-2 år med barnehageplass		84,8 %	90 %	92 %	92 %
Andel barn 3 –5 år med barnehageplass		98,8 %	98,8 %	98,8 %	98,8 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år		89,9 %	90 %	92 %	92 %
Grunnskolepoeng 10. klasse (Gjennomsnitt andre kommuner i Jærskulen)	13	44,3 (41,4)	42,4 (41,9)	42,8	43,6
Antall elever med spesialundervisning etter vedtak	14	129	132	127	105

Kommentarer til nøkkeltall og måltall

1. Antall barn født per år har stabilisert seg på noe lavere nivå enn noen år tilbake i tid. Dette samsvarer med fødselstall på fylkesnivå og på landsbasis. Alle nyfødte får tilbud om hjemmebesøk både av jordmor og av helsesykepleier. Jordmor går hjem 1-3 dager etter hjemkomst og helsesykepleier går hjem 7-10 dager etter fødsel. F.o.m 2020 måles hjemmebesøk 7-10 dager etter fødsel for helsesykepleier ikke 14 dager etter hjemkomst. Hovedårsaker til at vi ikke når 100% her er at noen får tilbud tidligere/seinare, noen takker nei og noen blir re-innlagt SUS.
2. Det er en målsetting om å øke ressursene i skolehelsetjenesten til minimums normtall for Helsedirektoratet som var gjeldende fra 2010. utfordringer per 2022 er mangel på kvalifisert personell
3. Gjesdal har høy andel barn i barnehage. Spesielt andelen småbarn i barnehage er økende.
4. Antallet barn er oppgitt per 15.12.2021. Antallet barn har gått ned, mens andelen småbarn har økt. Omgjort i store plasser er nedgangen i antall plasser 22 (i overkant av en avdeling).

5. Antallet er oppgitt per 15.12.2021. Antallet enkeltvedtak er stigende gjennom barnehageåret. I tillegg kommer enkeltvedtak om tilrettelegging av tilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne.
6. Andelen flerspråklige barn i barnehage er økende. Barnehagedeltakelse er et viktig virkemiddel for norskopplæring.
7. Endringer i barselomsorgen medfører tidligere hjemmebesøk og flere oppgaver som er delegert fra sykehuset til kommunene. Oppgavene vil øke ytterligere når nye SUS står ferdigbygget i 2024.
8. Elevkullet som startet i første klasse høsten-22 er 39 færre enn kullet i 2021. Det er likevel en økning i antall elever som går i skolefritidsordningen. Økningen er størst på 1. trinn. En sannsynlig årsak er regjeringens innføring av gratis kjernetid på 12 timer pr uke for alle elever på 1. trinn.
9. Prosentdel av grunnskoleelevene som går i kulturskolen er stabilt. Det er et mål å kunne tilby flere tilbud og på den måten få flere elevgrupper til å bli interessert i å begynne i kulturskolen. Pris er i dag og et hinder for at flere familier tar seg råd til å ha barn i kulturskolen.
10. Lærertettheten i Gjesdalskolene oppfylles i framlagte budsjett. Normen for lærertetthet er 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og maksimalt 20 elever per lærer på 5.–10. trinn. I lærertetthet i ordinær undervisning er særskilt norskopplæring og spesialundervisning utelatt.
11. Antall elever med særskilt norskopplæring har betydelig økning. Begrunnelse:
 - Antallet elever i språkstasjonen på Ålgård skole har fra 2021 økt fra 8 til 17 elever.
 - Det er høsten -22 opprettet ukrainsk elevgruppe på både Gjesdal ungdomsskole og på Bærland skole.
 - Vi har i dag flere elever med minoritetsspråklig bakgrunn som etter inntil 2 år i språkstasjonen er tilbakeført nærskolen og har behov for vedtak om særskilt norskopplæring.
12. I sammenligning med referansekommunene i fylket, er Gjesdal er en av de kommunene som gjennom flere år bruker minst økonomiske ressurser per elev. Ressursinnsats per elev er betydelige lavere enn referansekommunene. I forhold til driftsutgifter til undervisning per elev ligger Gjesdal på 90,3% i forhold til referansekommunene.
13. Grunnskolepoeng er en samlet poengsum beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterene på vitnemålet, og danner grunnlag for opptak til videregående skole. Gjesdalskolens 10. trinn oppnådde et gjennomsnitt på 42,4, et lavere snitt enn elevkullet i 2021 som var svært høyt. Sammenlignet med kommunene i Jærskulen, er snittet i Gjesdalskolen høyere.
14. Prosent elever med spesialundervisning etter vedtak er 7 prosent, en liten økning mot året før. Vi ser likevel en nedgang i antall timer som gis til spesialundervisning. Målet er å få omgjort flere timer som i dag er bundet opp til spesialundervisning til ordinær undervisning som vil komme flere elever til gode.

Rammeendring fra 2022 til 2023

Vedtatt budsjett 2022	372 053
Lønn- og pensjonsjusteringer	4 332
Prisjusteringer	1 807
Helårsvirkning av vedtatte tiltak/interne justeringer	3 694
Innarbeide tiltak 2023	9 430
Budsjettramme 2023	391 316

Tjenesteområde oppvekst	2023	2024	2025	2026
Økt elevtall fra og med høst 2023 - u-trinn	1 700	4 000	4 000	2 000
Barnevernsreform - nye oppgaver	2 500	2 500	2 500	2 500
Redusert antall barn i barnehagene		-2 000	-6 000	-9 000
Gratis SFO 1 klasse	1 800	1 800	1 800	1 800
Barnehage og skole - styrking bosetting flyktninger	2 800			
Helsestasjon - styrking bosetting flyktninger	630			
Sum	9 430	6 300	2 300	-2 700

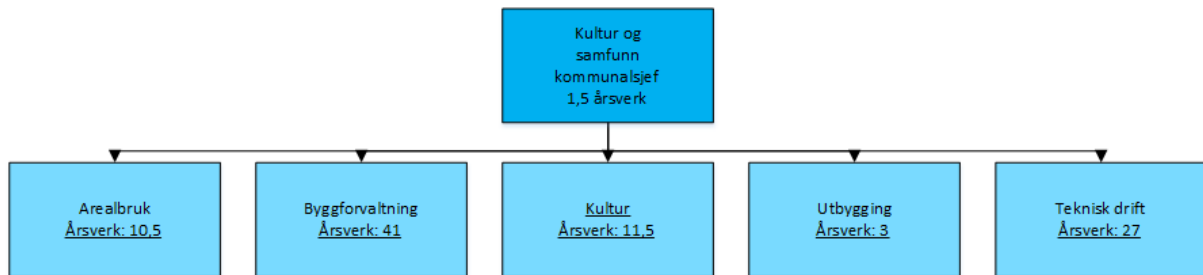
Kommentarer til rammeendring fra 2022 til 2023

- Økningen i elevtallet fortsetter. Det fører til blant annet to ekstra klasser ved Gjesdal ungdomsskole. Skolen vil da ha 18 klasser i hele økonomiplanperioden. Samtidig ser vi en reduksjon i fødselskullene fra de høye nivåene som vi har hatt de siste årene. Dette vil medføre et redusert behov for ressursinnsats på barnehageområdet i takt med at barnekullene blir redusert i aldersgruppen 0 – 5 år.
- Barnevernsreformen gjelder fra 2022. Kommunene får et enda større oppgave- og finansieringsansvar. Rammeoverføringen til kommunene er styrket for å løse disse oppgavene. Kommuner som klarer å jobbe bedre forebyggende vil kunne tjene på reformen.
- Gratis SFO inntil 12 timer per uke for 1. klasse fører til at SFO må ha tilført ressurser for å kompensere for bortfall av brukerbetaling.
- Det er etablert ekstra tilbud for ukrainske barn/elever i både i barnehage og skole. Helsestasjonen har omfattende oppfølging av flykninger.

2.c. Kultur og samfunn

Organisasjon

Hovedmål

Gjennom samlet innsats i tjenesteområdet skal vi bidra til god folkehelse for alle, økt attraktivitet for kommunen og styrke barn- og unges muligheter og opplevelse for livsmestring.

1. Satsingsområder fra gjeldende kommuneplan

Kommuneplanen har 3 hovedmål: *folkehelse, attraktive lokalsamfunn og tidlig innsats for barn og familier*. Hovedstrategien for å oppnå dette er Smart Gjesdal. Dette betyr at vi jobber for en bærekraftig utvikling for innbyggere, økonomi og miljø. Innsatsen skal være fremtidsrettet. For å få dette til jobber vi med å utvikle nye former for samarbeid, både internt i kommunen, med lokalsamfunnet og med andre samarbeidspartnere. Vi forsøker alltid å forbedre kommunens tjenester, og måten vi jobber på for å nå målene våre. Kommunens økonomiske handlingsrom skal benyttes for å ivareta innbyggernes behov i dag, uten at det går på bekostning av naturressursene og framtidige generasjoner sin mulighet til å ivareta sine behov.

Folkehelse

Alle i Gjesdal kommune skal jobbe slik at vi bidrar til å gjøre det lett for innbyggerne å ta vare på sin egen helse og trivsel. Kun 10 % av folkehelsearbeidet skjer i helsesektoren. Folkehelsearbeidet i Gjesdal handler om likebeholdende praksis, utvikling av helsefremmende og ressurskappende barnehager og skoler, universell samfunnsplanlegging og arealbruk, rent vann og utemiljø til alle, vedlikehold av infrastruktur og konstruksjoner som opprettholder liv og helse, tilby kultur og fremtidsrettede utbygginger, legge til rette for aldersvennlige institusjoner mm. Det er her mesteparten av vår ressursbruk og daglige arbeidsinnsats ligger: dette er vår basiskvalitet. Det gjelder alle avdelingens oppgaveområder.

Attraktivitet

Organisasjonen skal bidra der det er mulig til å øke kommunens attraktivitet, enten det gjelder å bo her, besøke oss eller drive næring. Tjenesteområdene skal i kjernevirksomheten finne områder som kan bygge opp om attraktivitetskategoriene og prioritere disse innenfor sine gitte rammer.

Tidlig innsats for barn og unge

Organisasjonen satser på barn og unge og det skal vise igjen i våre planer og daglige prioriteringer. Arbeid med barn og unge spinner alltid ut fra basiskvalitet, men skal uttrykke en enda større satsning og innsats enn det som vi legger i "godt nok". Barn og unge skal stå i første rekke når det kommer til prioriteringer i hele organisasjonen.

KULTUR OG SAMFUNN SINE MÅL:

- Helhetlig samfunns- og arealplanlegging.
- Tekniske tjenester av god nok kvalitet
- God nok drift og vedlikehold av anlegg og bygg til lavest mulig kostnad over tid.
- Investeringer levert til rett tid i tråd med Smart Gjesdal og innenfor budsjettammer.
- Et godt og variert kultur- og fritidstilbud.
- Saksbehandling som imøtekommer ønsker og behov innenfor gjeldende rammer.
- Samarbeid på tvers av avdelinger – utnytte ressurser og utvikle kompetanse.

2. Status for tjenesteområdet

Kultur og samfunn vil fremdeles måtte være nøkterne og prioritere hardt på innsatsområdene, men i år som i fjor dreier det seg ikke om konkrete innsparinger. Det er likevel 4mnok man har identifisert som behov som ikke blir innbakt i rammen og som gjør at K&S ikke oppnår ønsket nivå på noen av sine innsatsområder. De største behovene dreier seg om nødvendige midler til vedlikehold i byggforvaltning og teknisk drift. I tillegg til noen mindre poster som var tenkt brukt innenfor kultur til å bedre svare opp vår satsning innenfor Veveriet, friluftsliv og frivillighet. Kultur og samfunn skal kontinuerlig jobbe med:

- Prioritere innsats i tråd med tjenesteområdets masterplan
- Fortsatt søke eksterne midler til å skape risikoavlastning, utvide økonomisk handlingsrom og handlekraft knyttet til innovasjon og bærekraftige løsninger
- Samskape/samarbeide internt i organisasjon, med sivilsamfunn, og næringsliv
- Opprettholde stort fokus på digitalisering og implementering av smart teknologi i våre driftsområder

3. Prioriteringer og tiltak i planperioden

Prioriteringer

- Økt bruk av sensorikk for overvåking av driftssystemer.
- Etablere dashboard/driftssystem for å aggregere data og maskinlæring.
- Opprettholde Smart Gjesdal-profilen i våre prosjekter, knyttet til miljøvennlighet, anskaffelseskriterier, samarbeidsformer og involvering.
- Legge til rette for en fremtidsrettet energiløsning i sentrum med en fornybar andel på over 80%.
- Videreutvikle kompetanse knyttet til samskaping og medvirkning, blant annet digitale flater
- Prioritere tydelig på kvalitet i enkelte av uteområdene.
- Innkjøp av bedre utstyr og maskiner for å lette og effektivisere arbeidet.
- Videreutvikle Veveriet som: 1) kulturarena med en tydelig programprofil, 2) arbeidstreningsplass, 3) fritidsknutepunkt og 4) et attraktivt sted for inntektsbringende utleie.
- Videreføre gode erfaringer og prosjekter fra Frivillighetens år.
- Kartlegge og gjennomføre ytterligere enøktiltak
- Lukke HMS-avvik på formålsbygg så langt det lar seg gjøre
- Revisjon av aktuelle arealplaner for perioden + opprettelse av nye

Vesentlige forbedringer

- Innføre og ta i bruk det digitale verktøyet Innbyggerappen.
- Scalgo live, samt vann og avløps modeller er satt i gang.

Nedskalering oppgaver/tjenester

- Fortsatt redusert vedlikehold på bygg som er modne for rehabilitering.
- Fortsatt redusert drift av kommunale uteområder.
- Fortsatt redusert veivedlikehold.
- Fortsatt reduksjon i badetilbud i Oltedal/Ålgård.
- Færre arrangement/aktiviteter i kulturavdelingen/Veveriet, ikke nok midler til å utvikle et fullt så variert og ambisiøst kulturprogram som vi ønsker.
- Reduksjon av midlertidige ansettelser/vikarer ved sykefravær.
- Ikke erstatte byggesaksbehandler (tilsyn og ulovlighetsoppfølging).
- Ingen midler til rehabilitering av bruer og kaier i 2023.

Konsekvenser og utfordringer

- Arbeidet med tilsyn og oppfølging av ulovligheter blir ikke fulgt opp nok.
- Mindre rom for ekstern hjelp i arbeid med kommuneplanen og andre planer.
- Vei-, bygg- og anleggskapital blir redusert med dagens aktivitetsnivå.
- Brukere av bygg der rehabilitering utsettes opplever redusert kvalitet på bygg.
- Tilstand på kommunens kaier og bruer forverres.

- Teknisk drift opplever mye lekkasjer på vannettet, samt mye innlekk på spillvannsnettet.
- Teknisk drift og forvaltning (park, grønt, vei og kirkegård) har lite penger til utføring av drift.
- Økt besøk på Veveriet, spesielt av barn og unge, gir bemanningsutfordringer.

Særlige prioriteringer i 2023

- Utarbeide og vedta en ny frivillighetspolitikk
- Utarbeide en oppfølgingsplan for friluftsliv i samarbeid med Nettverk for friluftsliv i Gjesdal.
- Oppgradere uterommene ved Veveriet
- Revidere kulturminneplanen
- Videreføre prosjektet «Aktive og sosiale seniorer» i regi av Frivilligsentralen og helse og velferd
- Implementere ny plan for samarbeid mellom skoler og folkebiblioteket.
- Kodlidalen boligfelt og ny adkomstvei.
- Revisjon av kommuneplanens arealdel, ferdig 2023
- Revisjon av klima- og miljøplan.
- Revisjon av overordna helhetlig ROS
- Prosjekt turisme i Dirdal, reguleringsplan. Egenandel
- Oppfølging av tiltaksplan for Figgjovassdraget.
- Lage løypeplan for turløyper/stier i tråd med Heiplanen for Ryfylke/Setesdal.
- Gjøre nye vedtak om godkjenning av spredeareal i tråd med NIBIO.
- Fortsette å lete etter enøktiltak og gjennomføre aktuelle tiltak der vi har finansiering
- Teknisk drift vil prioritere innlekk på spillvann samt vannlekkasjer.
- Revisjon hovedplan vann og avløp
- Kartlegge utsatte områder for overvann, noen fordrøyningsbasseng må muligens opprettes.

4. Nøkkeltall og måltall for tjenesteområdet

Område	Note	2017	2018	2019	2020	2021
Innbyggere og brukere						
Sum kg. avfall per innbygger	1	258	253,5	240	262	228
Sum antall 1000 m3 vann kjøpt fra IVAR	2	1 009	1 075	1 070	1 040	1 106
Bibliotek – utlån		56 325	46 078	44 930	54 021	48 514
Antall utlånte enheter Utstyrssentralen	3	1 423	1 273	1 417	Frilager	Frilager
Antall frivillig/faste tilbud på frivilligsentralen		274/26	274/26	245/27	196/23	205/28
Brukerundersøkelser – Frivilligsentralen		Ikke målt	4,9 av 5	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt
Stasjonen ungdomshus – antall besøkende	4	1 520	1 564	1 989	2 132	2 964
Økonomi						
Samlede VAR-gebyrer målt i prosent av referansekommunene	5	98,3 %	92,8 %	91,3 %	93,5 %	92,3 %
Årsgebyr for vannforsyning i Gjesdal	6	2 281	2 420	2 510	2 670	2 950
Årsgebyr for avløpstjenesten i Gjesdal	7	2 302	2 580	3 008	3 175	3 328
Årsgebyr for renovasjonstjenesten i Gjesdal	8	2 350	2 180	2 180	2 400	2 650
Netto dr utg. til kultursektor pr innb. i ref. gruppe	9	1 862 1 977	2 081 2 136	2 315 2 409	2 426 2 211	2 351 2 321
Medarbeidere						
Årsverk	10	89,1	86,3	91,9	91,5	95,5
Sykefravær (prosent)	11	8,5	6,8	5,9	9,5	6,2
Medarbeidertilfredshet	12	-	4,3	-	Ikke målt	4,2

Måltall – målsettinger i planperioden

Område	Note	Status 2021	2022	2023	2026
Innbyggere og brukere					
Saksbehandlingstid oppmålingstjenester (dager)	13	35	60	60	60
Saksbehandlingstid byggesaker - søknad om tiltak uten ansvarsrett	14	19	21	21	21
Saksbehandlingstid byggesaker - søknad om rammetillatelse	14	33	40	40	40
Saksbehandlingstid søknad om godkjenning av plan for nydyrking (høringstid inkludert)	14	85	80	80	80
Saksbehandlingstid søknad om bygging av landbruksvei (høringstid inkludert)	14	151	80	80	80
Bibliotek – utlån pr innbygger		4	4,5	5	6
Økonomi					
Samlede VAR-gebyrer målt i prosent av referansekommunene	15	92,3 %	93 %	92 %	91 %
Årsgebyr for vannforsyning i Gjesdal	16	2.950	2.950	3.480	4.000
Årsgebyr for avløpstjenesten i Gjesdal	16	3.328	3.328	3.930	4 520
Årsgebyr for renovasjonstjenesten i Gjesdal	16	2.650	3.270	3.270	3.760
Medarbeidere					
Sykefravær	17	6,2	8,6	5,8	5,7
Medarbeidertilfredshet	18	4,3	4,3	4,4	4,5

Referansekommuner: Eigersund, Strand, Klepp, Time, Hå

Kommentarer til nøkkeltall og måltall

1. Total mengde husholdningsavfall pr innbygger gikk ned noe. Nedgang i vannforbruket har stabilisert seg, flere bruker mindre vann – grunnet høye strømpriser.
2. Vannmengde kjøpt fra IVAR økte med 6 % fra 2020 til 2021.
3. Fra og med 2020 ble vi med i Frilager og tallene kan derfor ikke sammenlignes med tidligere år.
4. Ungdomshuset (ungdom 13-20 år) åpnet sommeren 2015. I 2019 flyttet ungdomshuset inn i Veveriet og tilbudet har etter flyttingen blitt mye mer brukt, og per 2021 er besøkstallet mer enn doblet sammenlignet med oppstarten i 2015.
5. Beregningen bygger på en standard bolig på 120 m2. Gjesdal ligger fortsatt betydelig under referansekommunene.
6. Årsgebyr for vannforsyning hadde en økning på 10,5 % fra 2020 til 2021, og ingen økning fra 2021 til 2022.
7. Årsgebyr for avløpstjenesten hadde en økning på 4,8 % fra 2020 til 2021, og ingen økning fra 2021 til 2022.
8. Årsgebyr for renovasjonstjenesten hadde en økning på 10,4 % fra 2020 til 2021, og en økning på 19 % fra 2021 til 2022. Til grunn ligger standard abonnement på 120 liters restavfall.
9. Gjesdal ligger i 2021 litt høyere enn referanse-kommunene og dette skyldes store driftstilskudd (forskuttering av spillemidler bl.a.) i forbindelse med Ålgårdhallen og ombygging av Gjesdalhallen 2. Fra 2020 slo også husleien for Veveriet inn som betydelig kostnad.
10. Tjenesteområdet har gjort noen nødvendige reansettelser ila 2022.
11. Sykefraværet var i 2021 igjen på et normalt nivå.
12. Medarbeidertilfredsheten er generelt bra i tjenesteområdet. Skalaen er endret de siste to målingene, og går nå fra 1 til 5 hvor 5 er best. Ny måling bortimot det samme som sist.
13. 35 dagers behandlingstid i 2021, og godt innenfor lovkravet på 80 d. Har mål om å ha 60 d saksbehandlingstid.
14. Bemanningen på byggesak er redusert med en stilling, dette gjør arbeidet med tilsyn og oppfølging av ulovligheter utfordrende fremover. Holder lovpålagte tidsfrister i byggesaker. Nydyrking og landbruksveier, her er det få saker slik at enkeltsaker slår ut på gjennomsnittet.

15. Gjesdal kommune sammenlignet med referansekommunene vil ligge på i underkant av 100%.
16. Det er lagt inn 18 % økning på vanngebyr for 2023, 18 % økning på avløpsgebyr og ingen økning på i renovasjonsgebyret. Videre er det beregnet en forventet prisstigning på gebyrer for vann, avløp og renovasjon på ca 5 % pr år. Både for vann, avløp og renovasjon forventes det at det kan komme store investeringer (IVAR) som kan medføre større økning i gebyret. Gebyrsatsene er beregnet ut fra standard bolig på 120 m2.
17. Målsettingen er å øke nærværet og holde sykefraværet til under 6 % i planperioden.
18. Generelt er det en god medarbeidertilfredshet i tjenesteområdet. Det arbeides kontinuerlig for å bevare og videreutvikle dette i årene fremover.

Kommentar til gebyrer 2023:

VAR-sektoren (se vedlegg, pkt 1):

Samlet sett øker gebyr for vann- avløp og renovasjon med ca 11 % for alle husholdninger. Det er vann og avløpsdelen som stiger, og hovedgrunnene er betydelig høyere renter og økt pris på kjøp fra IVAR. Det er gjort betydelige investeringer i ledningsnett i Gjesdal kommune og hos IVAR, dette har i stor grad blitt lånefinansiert, og derfor slår renteøkninger også inn i gebyrene. Økte strømkostnader er også med og driver gebyrene opp. For en gjennomsnittlig bolig vil samlet gebyr for vann, avløp og renovasjon øke med 1130 kr fra 2022 til 2023.

Plan – og bygningsloven, matrikkeloven og seksjoneringsloven (se vedlegg, pkt. 3):

Her er det lagt inn en generell økning på 3,5% på alle gebyrer.

Forurensningsloven:

Nytt gebyr for godkjenning, oppfølging / kontroll av private avløpsanlegg. Lokal forskrift som hjemler dette ble innført i 2016, men gebyrsatsene er ikke lagt frem før nå.

Rammeendring fra 2022 til 2023

Vedtatt budsjett 2022 (tall i hele tusen)	85 390
Lønn- og pensjonsjusteringer	502
Prisjusteringer	1 167
Helårsvirkning av vedtatte tiltak/interne justeringer	0
Innarbeide tiltak 2023	1 000
Budsjettramme 2023	88 059

Foreslåtte endringer og tiltak i perioden

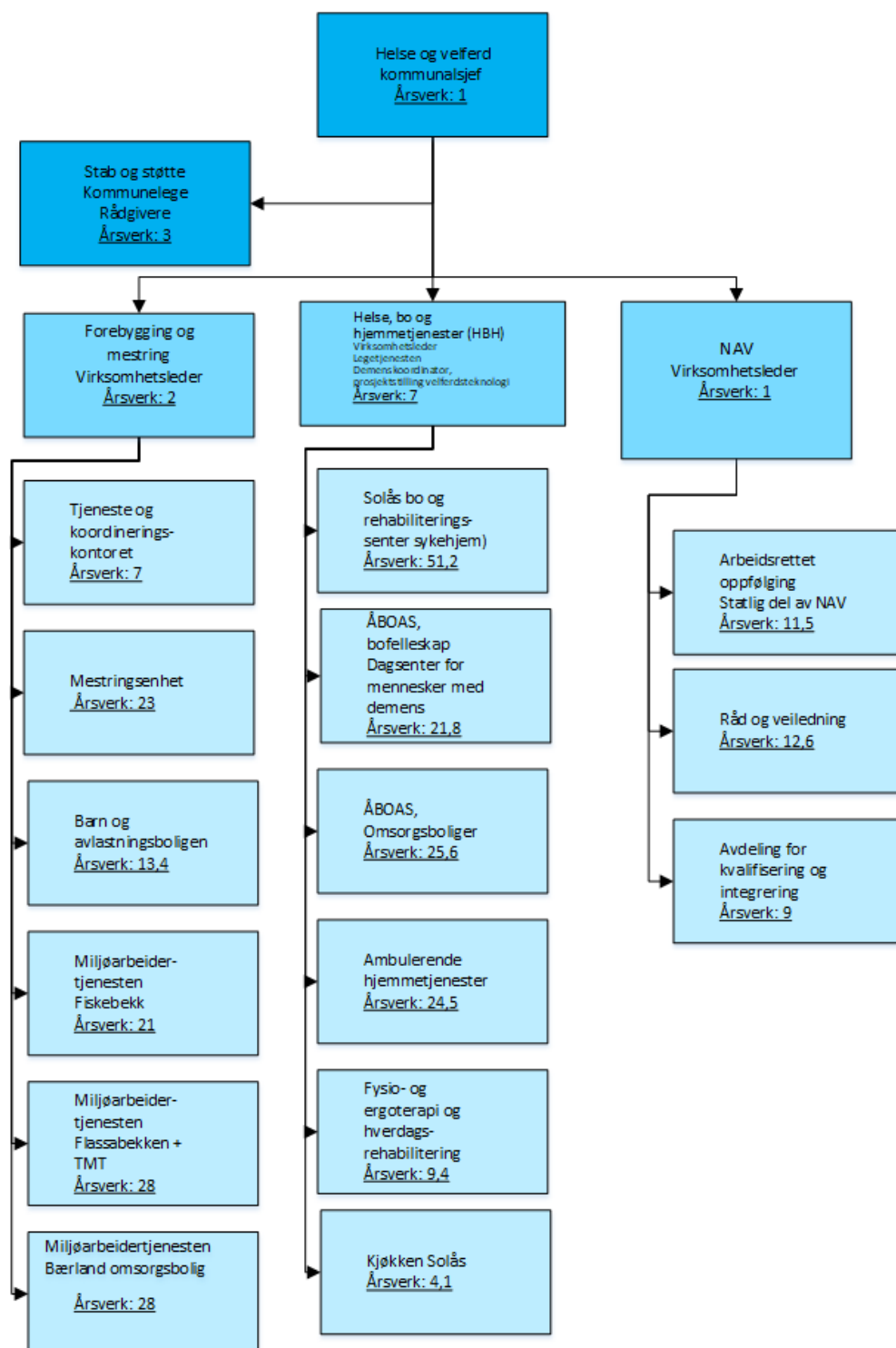
Tjenesteområde kultur og samfunn (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026
Kommuneplanarbeid - styrking	600	600	600	600
Styrking drift Veveriet	400	400	400	400
Sum				

Kommentarer til endringer og tiltak i perioden 2023-2026

- Styrking av kommuneplanarbeid og andre aktuelle planer for forbedret sammenheng mellom hele kommunens planverk.
- Styrking av drift av Veveriet, inkludert Kafé Nielsen.

2.d. Helse og velferd

Organisasjon

Hovedmål

Tjenesteområdet skal bidra til en bærekraftig utvikling av samfunnet, og gi og videreutvikle tjenester som fremmer livskvalitet og mestring.

Strategier

- «Hva er viktig for deg?» skal være vår tilnærming i møte med innbyggere
- Fra symptomfokus til ressursfokus
- Fra kompenserende tiltak til hjelp til egenmestring
- Tilrettelegge for inkludering i aktivitet og arbeidsliv
- Tilrettelegge for selvstendighet og trygghet i egen bolig
- Tidlig innsats i alt vi gjør
- Aktiv bruk av velferdsteknologi
- Videreutvikle kompetente ledere og medarbeidere
- Lean og forbedringskultur

1. Satsingsområder fra gjeldende kommuneplan

Folkehelse

God helse og livskvalitet for alle er et sentralt mål i kommuneplanen. God helse handler ikke bare om å være frisk, men også om evne og kapasitet til å mestre og tilpasse seg livets uunngåelige vanskeligheter og hverdagens krav. Hjelp til egenmestring vil være sentralt i all tjenesteproduksjon. Samtidig blir det viktig at den enkelte får tidligst mulig hjelp når det er behov, for å unngå at sykdom og utfordringer forverrer seg. Tidlig innsats er derfor et sentralt begrep i tjenestene i Helse og velferd, og en rettesnor i de prioriteringer som må gjøres. Viktige mål er:

- Innbyggerne i Gjesdal opplever mestring, trygghet og livskvalitet i egen bolig
- Pårørende er og blir sett på som en ressurs
- Helse og velferd bidrar til at innbyggerne har en meningsfull hverdag
- Brukere og pårørende har reell innflytelse på utforming av tjenestene både på individ- og systemnivå
- Våre innbyggere møter ansatte som samhandler tverrfaglig, helhetlig og målrettet

Attraktive Gjesdal

Gode og fremtidsrettede tjenester gitt av helsepersonell med høy faglig og relasjonell kompetanse vil bidra til å bygge et attraktivt Gjesdal. Tjenesteområdet har som mål at helse- og velferdstjenestene skal ha et godt omdømme.

Tidlig innsats barn og unge

I tjenesteområdet skal barn, og foreldre med barn under 18 år, være en prioritert gruppe. Sårbare barn og familier skal motta tidlige og helhetlige tjenester. Viktige mål for tjenesteområdet er:

- Barn og foreldre med barn under 18 år er en prioritert gruppe i Helse og velferd
- Sårbare barn og familier mottar tidlige og helhetlige tjenester

Gjesdal kommune – en lærende organisasjon

Videre utvikling av den lærende organisasjon vil være sentralt. Feil og avvik må ses på som muligheter for læring, slik at organisasjonen videreutvikles. Utvikling av kvalitet og kompetanse vil være sentralt i tjenesteområdet for å gi gode og trygge tjenester. For å være best mulig rustet for å møte framtidens behov er det avgjørende å bruke ressursene på en best mulig måte. Kontinuerlig forbedring og læring er derfor en viktig strategi for å jobbe stadig smartere og bedre med de ressursene vi til enhver tid har tilgjengelig.

2. Status for tjenesteområdet

2022 startet med en oppblomstring av koronapandemien. Grunnet høyt sykefravær relatert til Covid-19 hadde flere avdelinger i tjenesteområdet store utfordringer med å få driften til å gå rundt i årets første måneder. Det økte presset på heldøgns tjenester man så i siste halvdel av 2021 har vedvart i 2022. Utfordringen har vært særlig stor innenfor eldreomsorgen. Mangel på heldøgns plasser har ført til økte utgifter til utskrivningsklare pasienter og redusert mulighet til å tilby korttids- og rehabiliteringsplasser

ved Solås bo- og rehabiliteringssenter. Det har vært et økt press også innenfor miljøtjenestene. Barne- og avlastningsboligen har gjenopptatt døgndrift i barneboligen, alle leilighetene i både Fiskebekk og Bærland, samt at en av de to leilighetene som har vært holdt stengt på Åboas omsorgsboliger, har blitt tatt i bruk.

Krigen i Ukraina, pris- og renteoppgang og usikre økonomiske utsikter fremover har ført til vesentlige justeringer i avdeling for kvalifisering og integrering (AKI), de sosiale tjenestene og NAVs arbeidsrettede (statlige) tjenester. AKI har justert opp kapasiteten midlertidig tilsvarende tre årsverk. De sosiale tjenestene jobber foreløpig under nåværende rammer driftsmessig, men vi forventer en vekst i behov for både forebyggende økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning i årene som kommer. Behovet for sosialhjelp har gått opp og budsjettet må styrkes i 2023.

3. Prioriteringer og tiltak i planperioden

Planer og planarbeid

Følgende planer vil bli ferdigstilt/revidert i 2023:

- Helse og sosial beredskapsplan
- Strategisk kompetanseplan
- Pårørendestrategi
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner for voksne
- Rehabiliteringsplan
- Plan for fastlegetjenesten

Utviklingstiltak

- Stillingen Kreftkoordinator videreføres i perioden
- Videreføre ungdomsoppfølgere både i Smiå og i ROP tema.
- Egen prosjektstilling knyttet til oppfølging av helsetjenester som kjøpes fra eksterne tjenesteytere
- Øke kapasiteten i lavterskel psykisk helse
- Deltakelse i regionalt nettverk for utvikling av et aldersvennlig lokalsamfunn
- Deltakelse i interkommunalt prosjekt for innføring av velferdsteknologi til barn og unge med funksjonsnedsettelse
- Deltakelse i interkommunalt prosjekt for innføring av digital hjemmeoppfølging
- Implementere kjernejournal
- Videreføre prosjekt Forebygging av ensomhet
- Videreføre prosjekt Gode demensforløp
- Gjennomføre brukerundersøkelse
- Deltakelse i Partnerskapsløftet - et tverrfaglig læringsnettverk for utvikling av tjenestene i NAV-kontorene
- Deltakelse i regionalt nettverk for tjenester til mennesker med psykisk utviklingshemming.
- Deltakelse i klyngesamarbeidet for forskning innen helse og omsorg i Sør-Rogaland
- Lederskap og medarbeiderutvikling
 - Kompetanseutvikling i tråd med framtidig kompetansebehov og strategisk kompetanseplan
 - Heltidskultur og nærvær
 - Videreutvikle den lærende organisasjon
- Gjennomføre tiltak i tråd med Leve hele livet - strategisk handlingsplan for eldreomsorgen i Gjesdal kommune 2019-2023
- Gjennomføre tiltak i handlingsprogram demens 2021-2025

Vesentlige forbedringer

Barnekoordinator

Familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester, har rett til

barnekoordinator. Høsten 2022 ble det ansatt barnekoordinator i Gjesdal kommune, og stillingen videreføres i planperioden for å sikre målgruppen bedre oppfølging og mer koordinerte tjenester.

Eldre og kognitiv svikt

100% stilling som demenskoordinator videreføres. Stillingen fungerer både som demenskoordinator og medlem i hukommelsesteam. I 2022 ble dagtilbudet for eldre på ÅBOAS styrket med ett årsverk. Denne satsingen forlenges i perioden. Satsingen har som mål å opprette flere dagsenterplasser, samt et mer differensiert tilbud.

KlinObs kommune

I 2023 starter arbeidet med KlinObsKommune. Dette er en trinnvis kompetansemodel for å øke klinisk observasjonskompetanse ved hjelp av simulering blant helsepersonell i tjenesteområdet.

Fastlegetjenesten

I 2023 vil det bli opprettet et tredje legekantor på ÅBOAS med to nye fastlegehjemler, samt en stilling for LIS1-lege. Opprettelsen av nytt legekantor er et viktig tiltak for å sikre fastlege til kommunens innbyggere. Det vil i 2023 også bli utarbeidet en plan for allmennlegetjenesten i Gjesdal kommune. Planen skal vise strategier og tiltak for å beholde og rekruttere fastleger i Gjesdal. Videre vil planen vise utfordringer, tiltak og mål for allmennlegetjenesten i kommunen.

Velferdsteknologi

Tjenesteområdet vil fortsette satsingen på implementering av velferdsteknologiske løsninger. Prosjektstilling knyttet til velferdsteknologi videreføres i perioden. Velferdsteknologiske løsninger til barn og unge med funksjonsnedsettelse, samt digitale tilsyn vil ha et særlig fokus i perioden. Velferdsteknologilaget vil utvides ytterligere. Lageret skal bestå av ulike velferdsteknologiske hjelpemidler som både kan benyttes i direkte tjenesteproduksjon, samt gi mulighet for at innbyggere kan teste ut ulike løsninger.

- Velferdsteknologi som første nivå i tjenestetrappen
- Jobbe for at elektronisk medisinstøtte, lokaliseringsteknologi og digitalt tilsyn er implementerte, robuste tjenester som kan gis til nye brukergrupper
- Økt bruk av digitale plattformer som DigiHelse og DigiSos
- Delta videre i Nasjonalt Velferdsteknologiprogram med prosjekt Velferdsteknologi til barn, unge og voksne med tidlig ervervet eller medfødt funksjonsnedsettelse og Digital hjemmeoppfølging
- Etablere rutiner for å arbeide på tvers av tjenesteområder for å gi brukere i alle aldre helhetlige velferdsteknologiske løsninger

Den lærende organisasjon

Videre utvikling av den lærende organisasjon vil stå sentralt i arbeidet videre. Videre implementering av LEAN i den enkelte avdeling vil være viktig. Tjenesteområdets ansatte skal jobbe smartere, ikke hardere. Det er opprettet kvalitetsutvalg som bidrar til økt kvalitetsfokus og tjenesteutvikling. Dette innebærer å bruke den enkelte ansattes kompetanse i større grad, kontinuerlig læring og bruk av digitale og velferdsteknologiske løsninger. Arbeidet med innføring av heltidskultur vil økes.

Nærværarbeid

Sykefraværet i 2022 er lavere enn i 2021. En robust grunnbemanning med tilstrekkelig kompetanse vil være sentralt for å løse de utfordringene tjenesteområdet står ovenfor i tiden som kommer. Nærværarbeidet vil ha høyt fokus og samarbeidet med NAV arbeidslivsenter vil fortsette også i 2023.

Leie og drift av Kleppetunet

Gjesdal kommune leier Kleppetunet av Klepp kommune for å øke antall bofellesskapsplasser til personer med kognitiv svikt. Tiltaket vil også øke tilgjengeligheten på korttidsplasser på Solås bo- og rehabiliteringssenter. Videre sikrer tiltaket at kommunen kan tilby avlastnings- og rehabiliteringsopphold.

Konsekvenser og utfordringer av foreslått budsjettramme

Felles for tjenesteområdet

Tjenesteområdet opplever de økonomiske rammene som stramme. Å fortsette å gi forsvarlige tjenester har hatt høyest prioritet i budsjettprosessen, og det er i liten grad funnet rom til styrking av tjenestene. Dette betyr at nye brukerbehov i 2022 må bli løst med samme antall årsverk som tidligere i 2023. Tjenesteområdet har ingen økonomisk buffer mot nye behov. Dette betyr at nye brukerbehov i 2023 vil medføre reduksjon i kvalitet for å kunne holde økonomisk ramme.

Innsparinger og utfordringer i virksomheten helse-, bo- og hjemmetjenester

Fysio/ergoterapi

Innenfor budsjettrammen er det ikke funnet rom til å styrke fysio/ergoterapi tjenesten. Kapasiteten innenfor blant annet hjelpemiddelformidling, forebyggende hjemmebesøk og utredning av personer med demens eller trening til hjemmeboende er begrenset. Manglende styrking av denne tjenesten medfører lengre ventetid og lavere kapasitet. Det er ikke funnet rom til å videreføre samarbeidet med helsestasjon og skolehelsetjeneste om forebyggende fysioterapitjenester.

Redusert grunnbemanning på sykepleier i hjemmesykepleien

Reduserer grunnbemanningen i hjemmesykepleien med 50 % stilling sykepleier. Redusert sykepleiefaglig dekning i helg og kveld medfører redusert fleksibilitet til å ta imot utskrivningsklare pasienter når sykepleierdekningen er liten. Det gir utfordring med å ha god nok faglig dekning i helger og ferier, og kan gi en økt ventetid på iverksatt hjemmetjenester

Det er ikke funnet rom for økning i grunnbemanningen i bofellesskapet for personer med demens

Brukere i bofellesskapet er mer pleietrengende enn tidligere og det er behov for å øke grunnbemanningen på kveld og helg. Med manglende økning i grunnbemanning vil en ikke ha kapasitet til å gjennomføre VIPS–personsentrert omsorg-aktiviteter på kvelden. Det vil medføre at det ved små endringer i tilstanden til beboer må øke korttids innleie.

Innsparinger og utfordringer i virksomheten forebygging og mestring

I løpet av 2022 har det kommet fire nye heldøgnsbrukere i miljøtjenesten. Disse brukere har krevende omsorgsbehov. Det er ikke funnet rom for tilstrekkelig økning av personalressurser til dette. Kapasiteten er nå full i de ulike heldøgnsomsorgstilbudene vi har i miljøtjenesten. Det betyr at man ikke vil kunne gi tilbud til nye søkere som vi kjenner til vil komme i 2023-2024. Man ser at dagtilbudene SOL og Ålreit ikke vil ha mulighet til å ta inn nye brukere med de personalressurser som er i dag. Dette vil medføre at nye brukere må settes på venteliste. Det er signaler om at det er økende behov for tiltak rettet mot unge innen psykisk helse og rus. Virksomheten har ikke rom for å øke opp den forebyggende satsningen her. Videre har man i år som tidligere år måtte redusere midler til kompetanseheving i hele virksomheten.

Innsparinger og utfordringer i virksomheten NAV

Gjeldsrådgivningstjenestene har i 2022 bestått av 2 årsverk, der ett av disse har vært finansiert gjennom prosjektmidler. Prosjektmidlene forsvinner i 2023 og det er ikke funnet midler innenfor rammen til å forlenge denne. Gjeldsrådgivningstjenesten vil derfor i 2023 bestå av én stilling. I den usikre økonomiske situasjonen samfunnet er i, så forventes det at flere vil ha behov for gjeldsrådgivning. Økonomiske problemer hos familiene har sosiale konsekvenser og stor betydning for barnefattigdom. Manglende kapasitet til å forebygge gjennom økonomirådgivning, når familiens inntekter går ned og kostnader øker, er uheldig, da konsekvensene vil bli større enn dersom problemene tas tak i tidlig. Det forventes en økning i kvalifiseringsstønad i den kommende tiden. Det er ikke funnet rom innenfor rammen til å øke potten til kvalifiseringsstønad.

4. Nøkkeltall og måltall for tjenesteområdet

Medarbeidere	Note	2017	2018	2019	2020	2021
Antall stillinger		347	361	347	351	370
Antall årsverk		252	268	260	258	285
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse		72,52 %	74,29 %	75%	77,4%	77%
Nærvær / sykefravær		92,5/7,5	91,2/8,8	92,5/7,5	90,2/9,8	90/10

Område innbyggere og brukere	Note	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Fellestjenester Helse og velferd							
Venteliste vanskeligstilte/omsorgsboliger eksklusiv ÅBOAS.		3/9	2/5	7/3	2/2	0/2	0/0
NAV							
Antall mottakere av sosialhjelp totalt		359	362	348	311	295	311
Antall deltakere i kvalifiseringsprogram		10	11	17	24	22	23
Forebygging og mestring							
Barn og avlastningstjenester							
Støttekontakt/antall timer		20/81,5	22/89,5	38/123	44/144	43/130	46/152
Antall mottakere/timer tildelt omsorgsstønad pr uke		15/118	13/93	11/91,5	9/88	12/100	15/132
Antall barn som får botilbud/avlastning i institusjon /timer pr uke		8/259	11/304	11/458	10/442	10/105	11/406
Antall brukere/timer BPA				10/519	13/735	14/790	14/451
Miljøtjenesten Flassabekken							
Antall plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA)		12	12	13	13	13	13
Antall timer og brukere praktisk bistand			1,5/1	7/3	7/3	7/3	9/4
Timer tildelt dagtilbud/ personer med utv.h.			58/4	44,5/2	44,5/2	100/4	264/13
Antall timer tilsyn og miljøarbeid/personer med utv.h.				662/8	664,4/8	649/7	688/8
Timebaserte miljøtjenester (TMT) timer/brukere.			x	x	112/14	129/17	112/25
Miljøtjenesten Fiskebekk							
Antall timer og brukere praktisk bistand			51/14	48/14	43/12	49/13	59/14
Timer tildelt dagtilbud/ personer med utv.h			315/12	335/15	360,05/16	286/13	171/8
Antall timer tilsyn og miljøarbeid/personer med utv.h.				751/31	641/15	636/16	699/15
Mestringssenteret							
Antall timer pr.uke helsehjelp/antall brukere		x	x	84/118	109/117	113/125	100/123
Antall rusavhengige i aktivitet/behandling/antall samlet		8/18/46	12/25/66	31/33/52	42/28/54	38/27/53	28/24/56
Antall rusavhengige under 25 år		8	12	12	14	10	9
Smiå – Antall kurs/unike deltakere				36/95	23/83	13/88	34/80
Bo- og hjemmetjenester psykisk helse og rus							
Antall timer pr.uke helsehjelp/antall brukere		x	x	187/21	172/28	152/33	116/32
Bærland omsorgsboliger							
Antall timer pr uke helsehjelp/antall brukere			x	x	3/504	3/504	3/483
Helse- Bo og Hjemmetjenester							
Fysioterapi/Ergoterapi							
Antall henviste Hverdagsrehabilitering / gjennomførte.			39/17	65/58	130/71	121/47	92/48

Antall saker Fysio/ergo og hverdagsrehabilitering				650	640	707	808
Hjemmetjeneste							
Brukere/ timer Hjemmesykepleie		125/435	119/471	110/386	127/450	121/419	125/469
Brukere/ timer Praktisk bistand		57/49	64/63	60/59	53/58	56/47	43/47
Antall timer/brukere BPA	1			76/5	104/6	103/4	0
Antall timer/brukere omsorgsstønad				32/4	25/3	21/3	12/1
Sykehjem							
Utnyttelse av sykehjemssenger		94,4%	81,2 %	88 %	90%	79%	89%
Utnyttelse av Ø-hjelps tilbudet		43,3%	91 %	70,1 %	81%	45%	37%
Betaling utskrivningsklare pasienter antall døgn			308	297	88	23	63
Antall innvilgede/avslag korttid og rehabiliteringsopphold fra 01.07.17		x	50/1	127/3	163/4	165/3	173/7
Andel plasser i skjermet enhet for aldersdemente (inkl. ÅBOAS bofelleskap)		23	23	23	23	23	23
ÅBOAS omsorgsboliger							
Venteliste omsorgsboliger		x	x	3	2	3	0
Antall timer/brukere praktisk bistand		x	x	38/14	41/15	42/15	42/16
Antall timer/brukere hjemmesykepleie		x	x	466/18	481/18	530/17	562/17
ÅBOAS Bofelleskap + dagsenter							
Venteliste langtidsopphold bofelleskap ÅBOAS		x	3	5	4	7	13
Timer dagtilbud personer med demens	2	x	128	129	150	84	149

Måltall – målsettinger i planperioden

Område	Note	Status 2021	2022	2023	2026
Virksomhet NAV					
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde		36,7 %	< 40 %	< 40%	< 40%
Andel unge (18-24 år) som har mottatt økonomisk sosialhjelp		2,4 %	<5%	< 5%	< 5%
Virksomhet Forebygging- og mestring					
Antall frisklivshenvvisninger	3	x	95	95	95
Rus: antall brukere med tjenester mellom 18- 24 år	4	9	14	15	15
Virksomhet Helse, Bo og hjemmetjenester					
Antall deltakere hverdagsrehabilitering	5	50	80	90	100
Gjennomsnittlig forbedringspoeng fra oppstart til endt rehabilitering		2	3	3	3
Medarbeidere					
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse		75 %	77 %	79 %	81 %
Nærvær /sykefravær		92,5/7,5	93,5/6,5	94/6	94/6
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse		77 %	78 %	80 %	81 %
Nærvær /sykefravær		90/10	93,5/6,5	94/6	94/6

Kommentarer til nøkkeltall og måltall

1. Oppfølgingen av BPA ble overflyttet til forebygging og mestring i 2021.
2. Kapasitet på dagsenter ble redusert på grunn av pandemien.
3. Mangler oppdaterte tall for 2021.
4. Tall for 2021 er påvirket av pandemi.
5. Reduksjon i kapasitet på grunn av pandemi og sykefravær.

Rammeendring fra 2022 til 2023

Vedtatt budsjett 2022 (tall i hele tusen)	245 871
Lønn- og pensjonsjusteringer	4 434
Prisjusteringer	1 268
Volumøkninger/helårsvirkning vedtatte tiltak	31 772
Innarbeide tiltak 2023	15 000
Budsjettramme 2023	298 345

Foreslåtte tiltak og endringer i perioden

Tjenesteområde Helse og velferd (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026
Nye vedtak i løpet av 2022 - videreføres 2023	2 500	2 500	2 500	2 500
Økte behov i henhold til fremskrivninger 2024-26		2 500	6 000	9 000
Økte kostnader sosialhjelp	2 500	2 500	2 500	2 500
Etablering ny avdeling Kleppetunet	11 000	11 000	11 000	11 000
Driftsøkninger - nytt ÅBOAS				10 000
Økte kostnader legetjenesten	1 500	2 000	2 000	2 000
Innsparinger 2023-2026	-2 500	-3 500	-4 000	-10 000
Sum	15 000	17 000	20 000	27 000

Kommentarer til endringer og tiltak i perioden 2023-2026

- Økte kostnader til legevakt, Jæren ø-hjelp og BPA
- Pris- og renteoppgang og økt bosetting av flyktninger fører til økte kostnader til sosialhjelp.
- Leie og drift av Kleppetunet for å bidra til økt antall bofelleskapsplasser til personer med kognitiv svikt.
- Opprettelse og drift av nytt legekontor på ÅBOAS.

2.e. Idrett, kirke og politiske organer

Foreslåtte prioriteringer i planperioden Idrett – tilskudd og leie

Ny fotballhall og Ålgårdshallen - flerbrukshall stod ferdig sommeren 2020. Fra tidligere investeringer i regi av klubbene selv har Gjesdal kommune forpliktet seg til å gi tilskudd til å dekke lånet Ålgård fotballklubb har tatt opp for å bygge klubblokaliteter og tribuneanlegg, samt deler av lånet Dirdalhallen AS har tatt opp for å finansiere idrettshallen i Dirdal. Disse to anleggene innebærer årlige kostnader for kommunen på ca 1,6 mill frem til 2026. Årlige kostnader fortsetter i mange år inntil de respektive lånene er nedbetalt.

I tillegg til tilskudd for betjening av lån, leier kommunen Dirdalhallen og Ålgårdshallen på dagtid. Ledelsen for disse to hallene har begge spilt inn at store kostnadsøkninger har satt et større press på økonomien, og kommunedirektøren vil innen utløpet av 2022 forhandle frem nye reviderte leieavtaler for disse to hallene.

Kunstgressbane i Dirdal er bygget og satt i drift. Dette ble realisert gjennom et nytt godt samspill mellom idretten selv og kommunen. Mye ble gjort på dugnad, og kommunen har forpliktet seg til de første årene å bidra med eget tilskudd og forskuttering av spillemidler tilsvarende en sum på 5,2 mill. Før spillemidler blir utbetalt er det i årene 2023-2026 lagt inn 500 000 i årlig bidrag til å betale renter og avdrag på lånet som Gjesdal kommune har garantert for.

Kommunestyret har vedtatt at realiseringen av Oltedal flerbrukshall kan starte, og forventet oppstart er ved årsskiftet 2022/2023. Det er lagt inn midler til dette prosjektet fra og med 2023, da i form av kommunalt tilskudd for å dekke kommunens forpliktelser knyttet til finansieringen av hallen. Oltedal Flerbrukshall er organisert på samme måte som Dirdalhallen og Ålgårdshallen. Et aksjeselskap skal stå for byggingen og drift av hallen.

Angående andre planer knyttet til idrett vises det til kommentarer under plan for idrett og friluftsliv.

Tilskudd til idrettsanlegg (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026
Ålgård fotballklubb - klubblokaliteter og tribune	1 460	1 430	1 410	1 290
Dirdalhallen	250	250	250	250
Ålgårdshallen	1 440	900	900	900
Ålgårdshallen - leie	800	820	840	860
Kunstgress Dirdal IL	500	500	500	500
Oltedal - flerbrukshall	750	1 500	2 500	2 500
Samlet	5 200	5 400	6 400	6 300

Gjesdal kirkelige fellesråd

Kommunedirektøren foreslår å videreføre samme reelle nivå på tilskuddet til kirkelig fellesråd i 2023 som i 2022. Økte lønnskostnader kompenseres, og det tas høyde for økte rentekostnader på lånet til ny kirke på Ålgård. Det reelle økonomiske handlingsrommet blir dermed på samme nivå i 2023 som i 2022.

Gjesdal kirkelige fellesråd har presentert nye driftstiltak på 850 000 kr for 2022. Når det gjelder investeringer er 4 prosjekter oversendt fra fellesrådet: Fasaderehabilitering Oltedal kirke og elektronisk orgel i Ålgård kirke er de største prosjektene. Kommunedirektøren foreslår å utsette påkostningen på fasaden på Oltedal kirke til 2024. Kalkylen for dette er også oppjustert i tråd med prisvekst generelt. Ut over dette er de andre tiltakene listet opp under «ikke prioriterte tiltak». Teknisk drift har ansvar for drift og vedlikehold av kirkegårdene. Det er prioritert noe midler til dette i planperioden, se kapittelet om investeringer.

Politiske organer

Totale kostnader knyttet til politiske organer er på samme nivå som i 2022. Kostnadene er først og fremst lønn til ordfører og varaordfører, samt godtgjørelse for møter og refusjoner for alle politikere. Den 11. september 2023 avholdes det kommunestyre- og fylkestingsvalg. Det er avsatt midler tilsvarende som ved forrige kommunestyre- og fylkestingsvalg.

2.f. Driftstiltak/innsparinger – samlet oversikt

Fellestjenester (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026
Digitalisering og økte lisenskostnader	950	950	950	950
Kommunevalg 2023 og valg 2025	600		600	
Ekstraintekter konsesjonskraft	-25 000	-10 000	-5 000	-3 000
Ekstra strømkostnader inkl. statlig trekk	25 000	10 000	5 000	3 000
Sum	800	800	800	800

Tjenesteområde oppvekst (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026
Økt elevtall fra og med høst 2023 - u-trinn	1 700	4 000	4 000	2 000
Barnevernreform - nye oppgaver	2 500	2 500	2 500	2 500
Redusert antall barn i barnehagene		-2 000	-6 000	-9 000
Gratis SFO 1. klasse	1 800	1 800	1 800	1 800
Barnehage og skole - styrking bosetting flyktninger	2 800			
Helsestasjon - styrking bosetting flyktninger	630			
Økt elevtall fra og med høst 2023 - u-trinn	1 700	4 000	4 000	2 000
Sum	9 430	6 300	2 300	2 700

Tjenesteomr. kultur og samfunn (tall i hele 1000)	2023	2024	2025	2026
Kommuneplanarbeid - styrking	600	600	600	600
Styrking drift Veveriet	400	400	400	400
Sum	300	300	300	300

Tjenesteområde helse og velferd (tall i hele 1000)	2023	2024	2025	2026
Nye vedtak i løpet av 2022 - videreføres 2023	2 500	2 500	2 500	2 500
Økte behov i henhold til fremskrivninger 2024-26		2 500	6 000	9 000
Økte kostnader sosialhjelp	2 500	2 500	2 500	2 500
Etablering ny avdeling Kleppetunet	11 000	11 000	11 000	11 000
Driftsøkninger - nytt ÅBOAS				10 000
Økte kostnader legetjenesten	1 500	2 000	2 000	2 000
Innsparinger 2023-2026	-2 500	-3 500	-4 000	-10 000
Sum	15 000	17 000	20 000	27 000

Tjenesteområde samlede endringer (tall hele 1000)	2023	2024	2025	2026
Fellestjenester	1 550	950	1 550	950
Oppvekst	9 430	6 300	2 300	-2 700
Kultur og samfunn	1 000	1 000	1 000	1 000
Helse og velferd	15 000	17 000	20 000	27 000
Totalt	26 980	25 250	24 850	26 250

2.g. Ikke prioriterte driftstiltak

Nye tiltak/behovsøkninger - ikke prioritert	2023	2024	2025	2026
Oppvekst				
Miljøterapeuter skole 3 stillinger	1 950	1 950	1 950	1 950
Gjesdal-modellen 2.0 - styrke det spesialpedagogiske for førskolebarn i alle barnehager slik at behovet reduseres etter en innsatsperiode	2 000	2 000	1 500	1 000
Helsesykepleier i forhold til norm	480	480	480	480
Læremidler etter ny læreplan 2020	3 000	3 000		
Ny stilling PPT	850	850	850	850
Styrke lærertetthet på Gjesdal ungdomsskole	2 000	2 000	2 000	2 000
Driftsmidler til barnehager og skoler (ikke lønn)	2 000	2 000	2 000	2 000
Kulturskole - utvide tilbudet og redusere kontingent (Kultskole 3.0)	1 500	1 500	1 500	1 500
Helse og velferd				
Ekstra stillinger fysio/ergoterapi	1 100	1 100	1 100	1 100
Økt stønad kvalifiseringsprogrammet	500	500	500	500
Reduksjon hjemmesykepleie	500	500	500	500
Økt grunnbemanning bofellesskapet	1 000	1 000	1 000	1 000
Kultur og samfunn				
Vedlikehold i bygg	1 000	1 000	1 000	1 000
Økte ressurser for plan, byggesak og oppmåling	350	350	350	350
Byggesaksbehandler - tilsyn	800	800	800	800
Felles skogforvaltning med jær-kommunene	150	150	150	150
Aktiviteter på Veveriet - ønsket styrkning	50	50	50	50
Beredskapsfunksjon - øke stillingsprosent	200	200	200	200
Rådgiver friluftsliv og idrett 50% stilling	350	350	350	350
Kommunedelplan fritidsboliger		200		
Plan for utvikling av skolebibliotek			100	100
Nødvendig bygningsmessige justeringer i Veveriet (inventar og utstyr)	400	400	400	400
Miljøarbeider/ barnebibliotekar 100%	600	600	600	600
Veivedlikehold - reasfaltering og kantstein	2 700	2 700	2 700	2 700
Kirkelig fellesråd				
Inventar og utstyr i kirkene	200	100	100	100
Uteområde Ålgård kirke	100			
Utvikling ved Gjesdal kirke		500		
Økt diakonstilling	200	200	200	200
Økt stilling daglig leder og organist	800	800	800	800
Orgel Ålgård kirke	700			
Totalt ikke prioriterte driftstiltak	25 480	25 280	21 180	20 680
Ikke prioritert – pr. tjenesteområde	2023	2024	2025	2026
Oppvekst	13 780	13 780	10 280	9 780
Helse og velferd	3 100	3 100	3 100	3 100
Kultur og samfunn	6 600	6 800	6 700	6 700
Kirkelig fellesråd	2 000	1 600	1 100	1 100
Totalt ikke prioriterte driftstiltak	25 480	25 280	21 180	20 680

Del 3

Bevilgningsoversikt drift, investeringsprogram og bevilgningsoversikt investering

3.a. Bevilgningsoversikt drift

Bevilgningsoversikt drift del 1 (tall i hele tusen)	Regnskap 2021	Budsjett Rev 2022	2023	2024	2025	2026
1 Rammetilskudd	386 177	373 100	424 000	431 000	431 000	433 000
2 Inntekts- og formueskatt	371 634	393 000	385 000	383 000	384 000	385 000
3 Eiendomsskatt	18 832	21 500	21 500	21 500	21 500	21 500
4 Andre generelle driftsinntekter	32 597	21 074	49 804	49 804	49 804	49 804
5 Sum generelle driftsinntekter	809 240	808 674	880 304	885 304	886 304	889 304
Sum bevilget + fellesposter	693 163	754 039	815 140	814 210	812 210	814 110
7 Avskrivninger	55 226	50 000	64 500	70 000	75 000	80 000
8 Sum netto driftsutgifter	748 389	804 039	879 640	884 210	887 210	894 110
9 Brutto driftsresultat	60 851	4 635	664	1 094	-906	-4 806
10 Renteinntekter	15 728	7 401	18 400	18 400	18 400	18 400
11 Utbytter	5 878	6 000	6 100	6 100	6 100	6 100
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	1 026	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter	16 563	12 800	28 000	29 930	29 930	28 030
14 Avdrag på lån	38 576	36 270	38 000	40 000	41 000	42 000
15 Netto finansutgifter	-32 507	-35 669	-41 500	-45 430	-46 430	-45 530
16 Motpost avskrivninger	55 226	50 000	64 500	70 000	75 000	80 000
Netto driftsresultat	83 570	18 966	23 664	25 664	27 664	29 664
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering	0	-18 000	-24 000	-26 000	-28 000	-30 000
19 Netto avsetn. /bruk av bundne driftsfond	-4 648	104	104	104	104	104
20 Netto avsetn. / bruk av disposisjonsfond	-78 922	-1 070	233	233	233	233
21 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0				
22 Sum disp./dekning av netto driftsresultat	-83 570	-18 966	-23 663	-25 663	-27 663	-29 663
23 Fremført til inndekning i senere år	0	0				
Rammer fordelt tjenesteområdene Bevilgningsoversikt ihht § 5-4 (tall i hele tusen)	Regnskap 2021	Budsjett Rev 2022	2023	2024	2025	2026
Fellesposter (idrett, kirke m.m)	-8 552	21 332	9 659	10 459	8 859	9 359
Fellestjenester inkl kontroll og revisjon	22 634	25 490	27 762	27 162	27 762	27 162
Oppvekst	354 108	372 053	391 316	388 186	384 186	379 186
Kultur og samfunn	81 711	86 306	88 059	88 059	88 059	88 059
Helse og velferd	243 262	248 858	298 345	300 345	303 345	310 345
Sum bevilgningsoversikt del 2	693 163	754 039	815 140	814 210	812 210	814 110

3.b. Investeringsprogram utstyr, vei og bygg

Utstyr og bygg (2B-1)

Tiltaksnavn (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026
Utstyr m.m				
IKT - oppgraderinger infrastruktur, sikkerhet og kapasitet	1 200	600	600	600
IKT i skolen - til elevene	1 500	1 500	1 500	1 500
Fornyelse PC-er hele kommunen	500	500	500	500
Digitaliseringsprosjekter	500	500	500	500
Velferdsteknologi - Helse og velferd		1 500	1 500	1 500
Nykartlegging og e-byggesak		300		300
El-biler og ladestasjoner	600	600		
Egenkapitaltilskudd KLP	1 850	1 900	1 950	2 000
Kommunale bygg - påkostninger og nybygg				
Uteområder skoler og barnehager	2 000	2 000	2 000	2 000
Inventar og innvendige tiltak skolene	5 000			
Dirdal skole - ombygging klasserom	1 200			
Gjesdal ungdomsskole- ombygging	1 000			
Ålgård skole - rehabilitering				17 000
Rettedalen 1 - ventilasjon og gulv		3 000		
Brannforebyggende tiltak	500	500	500	500
Påkostning UU kom.bygg/uteområder og brukerbehov		800	800	800
Rettedalen 7 - ombygging og påkostninger	24 000			
Utskifting tekniske anlegg			1 500	
Ombygging Husafjell barnehage	3 500			
Energireduserende tiltak bygg og anlegg	2 500	5 000		
Svømmehaller - ventilering av tekniske rom	1 100			
Uterom Veveriet - sone 1	2 500			
Utstyr og inventar Veveriet		700	300	200
Oltedal kirke - fasaderehabilitering		2 900		
Svømmehall				50 000
Sum utstyr og bygg	49 450	22 300	11 650	77 400

Se kommentarer til investeringsprogrammet neste side.

Utstyr m.m

IKT – oppgraderinger infrastruktur og kapasitet

IKT avdelingen i Gjesdal kommune har hatt og vil ha stort fokus på IKT-sikkerhet. I den kommende perioden har vi behov for å gjøre investeringer i løsninger slik som programvare som skal imøtekomme Nasjonal Sikkerhets myndighet (NSM) sine krav når det gjelder forsvarlig drift. Dette gjøres med en stor utskifting av brannmur (som har utstyr som ikke kan vedlikeholdes) og software som skal hjelpe oss med analyse på trafikk som går mot våre barrierer. I tillegg vil en løsning med sårbarhetsscanning hjelpe oss å opprettholde høyere sikkerhet på mange enheter/moduler tilkoblet Gjesdal kommune sitt nettverk. Alle punkter er iht NSM sine grunnprinsipper. Videre vil det også bli gjort et løft angående trådløst utstyr som også «går ut på dato».

IKT i skolen – til elevene

Gjesdal-elevene bruker fremtidsrettede digitale verktøy i sin læring. Alle elever fikk sin digitale enhet i løpet av 2017. Det er fra 2020 lagt inn årlige midler til fornying av maskinparken, og dette videreføres også for planperioden 2023-2026.

Fornylse PC'er – hele kommunen

Fra og med 2022 er praksis endret, gjennom at IKT avdelingen får ansvar for tidspunkt for fornyelse av PC'er, og innkjøpene foretas samlet en eller to ganger i året. Det legges opp til større grad av standardisering av PC'er. Det legges inn 500 000 årlig i hele planperioden til dette formålet.

Digitaliseringsprosjekter

Det legges inn 500 000 til ulike digitaliseringsløsninger i hele organisasjonen i 2023, og 500 000 hvert år fra 2023-2026. En intern tverrfaglig gruppe foretar prioriteringer innenfor bevilget ramme.

Velferdsteknologi – helse og velferd

Det er i tabell over satt av 1,5 mill årlig fra og med 2024 til innføring av ulike nye digitale og teknologiske løsninger i helse- og omsorgstjenestene. Midlene vil benyttes til velferdsteknologi, kompetansebygging og endringsprosesser som må gjennomføres for å få til en helhetlig tjeneste. Velferdsteknologi er et viktig verktøy i møte med fremtidens demografiske utfordringer.

I 2023 brukes 1,5 mill av tidligere års bevilgninger, og prioriteringene for neste år er:

- Helhetlig tjenesteforløp for lokaliseringsteknologi til alle med behov for GPS
- Digitalt tilsyn til brukere med behov for passiv varsling og trygghet spesielt på natt
- Velferdsteknologiske knutepunkt (VKP) som offentlig kommunikasjonsverktøy mellom journalsystem og ulik velferdsteknologi
- Opparbeide et velferdsteknologilager til bruk i tjenesteproduksjon og utprøving for brukere
- Finansiering av en prosjektstilling knyttet til velferdsteknologi

Nykartlegging og E-byggesak

Nye kart og ny programvare for bedre digital samhandling og mer effektiv saksbehandling byggesak.

El-biler og ladestasjon

Satsing på innkjøp av elbiler fortsetter i 2023 og 2024, både til bruk innen helse og velferd, kultur og samfunn og fellestjenester.

Egenkapitaltilskudd KLP

Antatt krav til økt egenkapitaldekning i sykepleierordningen og fellesordningen. Årlig økning.

Kommunale bygg – påkostninger og nybygg

Uteområder skoler og barnehager

Det er et stort behov for påkostninger og oppgraderinger av uteområdene på flere barnehager og skoler. Fra og med 2021 er det lagt inn midler til å fornye lekeapparater og oppgradere uteområdene for å fremme økt friluftaktivitet. Tiltaket videreføres med årlig sum i 2023 og hele planperioden.

Inventar og innvendige tiltak skolene

De store rehabiliteringene av skolene foreslås utsatt frem i tid. Det legges inn en engangsinvestering på 5 mill, der 70 % skal gå til utskifting av inventar og utstyr, og 30 % skal gå til innvendige byggmessige påkostninger. Arbeidet utføres gjennom et nært samarbeid mellom byggdrift og skoleledelse.

Dirdal skole – ombygging klasserom

For bedre skoledrift og bedre gruppeinndeling foreslås det innvendige tiltak i deler av bygget. Nytt naturfagrom kommer på plass, i henhold til læreplankrav for dette.

Gjesdal ungdomsskole – ombygging

Tilpasning til nye klasser når skolen fra høsten får 18 klasser. Arbeidet gjelder 3 av dagens klasserom.

Ålgård skole – påkostninger

Planlagt oppstart for utførelse er skjøvet ut til 2026, etter at utbyggingen av ÅBOAS er planlagt fullført dette året. Det er lagt inn noen kompensierende kortsiktige tiltak, se kommentar under «Inventar og innvendige tiltak skolene».

Rettedalen 1 – ventilasjon og gulv

Utskifting av gammelt ventilasjonsanlegg og slitte gulvbelegg. Skifte av vinduer og støydempende tiltak ble utført i 2020.

Brannforebyggende tiltak

Midler er lagt inn årlig for å utarbeide nye brannkonsepter for ytterligere brannsikkerhet i kommunale bygg. I tillegg ligger det inne midler til utføring av mindre brannforebyggende tiltak.

Påkostning universell utforming kommunale bygg

Utbedring av adkomst til hovedfunksjoner samt tilrettelegging samt ti i kommunale arbeids- og publikumsbygg.

Rettedalen 7 – ombygginger og påkostninger

Vedtatt ombygging til Familiens hus i 2021. Totalrammen for prosjektet er oppdatert i henhold til prisvekst, og det er lagt inn investeringer i en vannbåren varme som energiløsning som reduserer de langsiktige kostnadene til drift av bygget. Forventet oppstart er vinteren 2023, med ferdigstilling ved årsskiftet 2023-2024. Helsestasjonen flyttes hit når arbeidet er ferdigstilt.

Utskifting og oppgradering tekniske anlegg – SD anlegg

Flere av de tekniske anleggene i kommunale bygg er gamle og har behov for oppgraderinger. Spesielt oppgradering av ventilasjonsanlegg og styring av disse vil bidra til forbedring av inneklima og energioptimalisering.

Ombygging Husafjell barnehage

Det er gjort en kalkyle for nødvendige tiltak som må gjennomføres for at tidligere Husafjell barnehage kan benyttes som barnebolig. Etter at kalkylen ble laget, 2021, har behovet til barneboligen endret seg. Det er nødvendig å avklare behov for ombygging nærmere, før ferdigstilling av ombygging fullføres. Endrede behov kan bety behov for å øke kalkylen. Tidspunkt for ombygging er avgjørende for utbygging av ÅBOAS-kvartalet.

Energireduserende tiltak bygg og anlegg

Redusere varmetap, effektivisere tekniske installasjoner, bedre styring og ta i bruk solcellepaneler.

Svømmehall – ventilerings tekniske rom

Etablere et forsvarlig/bedre inneklima for både ansatte og utstyr

Uterom Veveriet

Etter at hele Veveriet er tatt i bruk er det mange flere som ferdes og oppholder seg utenfor bygget. Det legges inn midler for å kunne gjennomføre utbedringer av sone 1 til mulighetsstudie, det vil si i området utenfor inngangspartiet og sør for bygget.

Inventar og utstyr Veveriet

Det er behov for supplering av noe utstyr for huset, eksempelvis solskjerming, AV-utstyr og møbler.

Oltedal kirke – fasaderehabilitering

Det er skader på pusskonstruksjon på grunn av feil utført arbeid. Helhetlig fasaderehabilitering er nødvendig for å bli kvitt problemene. Prosjektet foreslås utsatt til 2024.

Svømmehall

Avsatte midler er skjøvet ut til 2026. I gjeldende plan lå det inne 25 mill i 2024. Med utsikter til betydelig høyere egenfinansiering for utbyggingen i ÅBOAS -kvartalet, ser ikke kommunedirektøren at det er økonomisk forsvarlig å realisere bygging av ny svømmehall på kort sikt. Avsatte midler er økt fra 25 mill til 50 mill. Dersom en ikke lykkes i å få med andre aktører for å realisere ny svømmehall, bør det utredes nærmere å foreta tilstrekkelige investeringer i gammel hall, for å kunne forlenge levetiden med eksempelvis 20-25 år.

Veier, G/S veier og kirkegårder (2B-1 fortsettelse)

Tiltaksnavn (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026
Trafikksikkerhet - strakstiltak	200	200	200	200
Tiltak etter TS plan (egenkapital for støtte søknad)	300	300	300	300
Driftsmateriell - vei og grøntområder	2 850	1 600	2 700	
Gatelys - utskifting til LED-lys	4 500	4 000		
Energiprosjekter sentrum, Rettedalen og K21	500	3 500	3 500	3 500
Ny hjullaster/redskapsbærer med klippeutstyr etter Wille	1 500			
Gjesdal kirkegård driftsområde utenom bygg			500	
Rassikring og forsterking vei Haugamork			1 500	2 000
Damsikkerhet Flassavatnet			3 000	1 500
Ålgård kyrkjegård rehab			1 250	
Parkområde mellom Ålgård kirke og nye ÅBOAS			4 000	
Bro over Øygardsvatnet			100	1 000
Påkostninger bruer og kaier				4 000
Oltedal kirkegård mur				500
Sum	9 850	9 600	17 050	13 000

Se kommentarer til tabellen på neste side.

Kirkegårder, veier og G/S veier

Trafikksikkerhet - strakstiltak

Arbeidsgruppen for vei og trafikksaker er styringsgruppe for kommunens nye trafikksikkerhetsplan, og har ansvar for den årlige revideringen av tiltakslisten i planen. Arbeidsgruppen får et økonomisk handlingsrom til å følge opp konkrete innspill om trafikksikkerhetstiltak. Midlene skal gå til tiltak som er i tråd med målsettingene i trafikksikkerhetsplanen, og prioritere innspill som kommer via skolemiljøutvalgene og barnetråkk-registreringer.

Tiltak etter TS-plan – egenandel for støttetiltak

Egenkapital for tiltak etter plan for søknad FTU (Fylkets trafikksikkerhetsutvalg)

Driftsmateriell vei og grøntområder

Utskifting av/nye anleggsmaskiner, biler, klippere og robotklippere.

Gatelys - utskifting LED lys

Utskifting til LED, gir energigevinst og reduserer driftskostnader. Dagens høye strømpriser kan årlig gi ca 1 mill i innsparinger. Med forventninger om lavere priser om noen år, vil en fortsatt kunne regne med opp mot 500 000 i årlige innsparinger når dette tiltaket er gjennomført.

Energiprojekt sentrum og Rettedal

Energiprojektet i sentrum medfører etablering av flere energisentraler bygget opp av vann/vann varmpumper basert på grunnvann og elvevann. Det skal etableres et distribusjonsnett for vann mellom de ulike delene av sentrum og et antall grunnvannsbrønner. Det bygges et system som kan forsyne hele Ålgård sentrum med varme og kjøling. I Rettedalen skal det etableres vannbåren varme i R7 i forbindelse med ombygging til Familiens hus. Det skal bores et antall energibrønner og etableres energisentral som kan forsyne flere kommunale bygg i Rettedalen med varme og kjøling.

Hjullaster-redskapsbærer teknisk drift

Gammel maskin er solgt. Ny skal være mer fleksibel, og kunne brukes både for vei- og vintervedlikehold og under anleggsarbeid.

Gjesdal kirkegård – driftsområde uterom

Bedre tilrettelegging for driftspersonell i forbindelse med vedlikehold av gravplassen.

Damsikkerhet Flassavatnet

Betongdammen ved Flassavatnet tilfredsstiller ikke krav i Damsikkerhetsforskriften og krever ombygging.

Rassikring og forsterkning vei Haugamork

Veien til Haugamork har et parti med fare for steinsprang som må sikres.

Ålgård kirkegård – rehabilitering

Innmåling og tegning av nytt gravkart for tilrettelegging for gjenbruk av graver og utvidet urnelund.

Parkområde mellom Ålgård kirke og nye ÅBOAS

I forbindelse med utbyggingen av ÅBOAS legges det inn midler til opparbeidelse av park ved siden av nytt bygg, mot gravplass og Ålgård kirke. Parkområde er i henhold til vedtatt sentrumsplan.

Bro over Øygardsvatnet

Dette tiltaket knyttes til ny dagsturhytte ved Øygardsvannet. Bro over vannet vil lette tilgjengeligheten til hytta og et område planlagt til frisbee-bane.

Påkostninger bruer og kaier

Mange av disse er kartlagt, og det er store behov for påkostninger for å unngå ytterligere slitasje på konstruksjonene.

Oltedal kirkegård - mur

Innramming av kirkegård tilpasset etter gjeldene forskrifter.

3.c. Investeringsprogram idrett og friluftsliv

Plan for idrett og friluftsliv

Prosjektnavn	Planperioden - bruk av kommunale midler				
	2023	2024	2025	2026	Totalt
Nærmiljøanlegg Vardejakt Ålgård Turkart Madland Nærmiljøkart Opstad Nærmiljøanlegg for folkehelse	400	500	500		
Ordinære anlegg Ålgårdhallen – flerbrukshall					56 300
Ombygging til turnhall					6 200
Fotballhall (kunstgress og lysanlegg)					1 200
Sandvolleyballbane Gjesdal idrettspark					300
Kunstgrasbane Dirdal					11 975
Dagsturhytte 1 Fisketjørn Madland					1 500
Dagsturhytte 2 Øygardsvatnet inkl tursti	1 500				2 300
Oltedalhallen – flerbrukshall					45 800
Frisbeegolfbane ved Øygardsvatnet					
Fornyng kunstgress Gjesdal idrettspark		4 500		5 000	9 500
Påkostninger Gjesdalhallen trinn 4				9 000	9 000
Ømmehall Ålgård					
Uprioriterte anlegg Gjesdal IP – tennisbaner					
Sum utgifter	1 900	5 000	500	14 000	21 400

Kommentarer til tiltak idrett og friluftsliv

Anlegg uten kommunal bevilgning

Mange anlegg som står oppført i plan for idrett og friluftsliv er anlegg/tiltak som er gjennomført eller planlegges gjennomført uten kommunale bevilgninger. Noen av disse er realisert, og kommunen har forskuttert forventede spillemidler. Anleggene må legges inn i prioritert rekkefølge i forhold til søknad om spillemidler.

Dagsturhytte 2 Øygardsvatnet

Det er lagt opp til bygging mot slutten av 2022 eller tidlig i 2023. Forsinkelse kan bety en noe høyere pris. Vedtak om bygging ble gjort 20.06.2022, og prisoverslaget inkludert mva for hytta inkludert tursti er 2,3 mill. Spillemidler og andre tilskuddsmidler bidrar til en lav kommunal egenandel i prosjektet.

Oltedal Flerbrukshall

Antatt total kostnad på 45,8 mill eks mva. Etter innspill fra prosjektgruppe legges det opp til samme måte å realisere prosjektet på som for Dirdalhallen og Ålgårdhallen. Midler prioriteres over driftsbudsjettet gjennom årlige bidrag til dekning av finanskostnader knyttet til oppføringen av hallen. Se kapittel 2.e

Fornyng kunstgress Gjesdal idrettspark

Banedeckene er slitt, og begge fotballbanene har behov for nytt kunstgras.

Påkostninger Gjesdalhallen

Flere tiltak er utført, men det gjenstår diverse tiltak i henhold til vedlikeholdsplan for hallene. Tiltakene er skjøvet ut i planperioden.

Ikke prioriterte anlegg

Tennisbaner Gjesdal idrettspark er ikke prioritert anlegg.

3.d. Investeringsprogram: Stedsutvikling – investeringer for økt attraktivitet

I tråd med satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel skal det satses ekstra på stedsutvikling for å utvikle bærekraftige og attraktive lokalsamfunn i Gjesdal. Det er ikke satt av dedikerte midler til stedsutvikling generelt, så vi er avhengig av at alle andre investeringsprosjekter bygger opp om stedsutviklingen. Gjesdal kommune er blant de mest urbane kommunene i Rogaland. Det vil si, vi er blant kommunene med høyest andel av befolkningen boende i et tettsted. Over 90 % av innbyggerne i Gjesdal bor i et tettsted. For at framtidig befolkningsøkning og utvikling ikke skal gå på bekostning av viktige naturressurser som matjord og biologisk mangfold, må ny utbygging skje innenfor eksisterende tettstedsgrenser. Særskilt satsing på sentrumsområdene er et viktig grunnlag for å skape steder hvor daglige gjøremål er innen kort rekkevidde for flest mulig.

Den største enkeltinvesteringen i Gjesdal kommune de neste årene er ÅBOAS-prosjektet. Det er for det første et vesentlig grep for å bedre bo- og arbeidsforholdene i kommunens sykehjem. For det andre er det viktig for at vi blir i stand til å gi gode tjenester til et økende antall eldre. Og for det tredje: Ved å legge dette utbyggingsprosjektet til sentrum vil vi sørge for at investeringene også gir betydelige positive ringvirkninger for sentrumsutviklingen generelt. ÅBOAS-prosjektet er derfor det viktigste stedsutviklingsprosjektet på Ålgård siden det store arbeidet med flomsikring av Figgjoelva, opparbeidingen av sentrumstomtene og byggingen av Kanalparken og Ambassadør Ålgårds plass.

Boligutvikling

De siste årene har Gjesdal kommune styrket ressursinnsatsen for å realisere boligpolitiske og boligsosiale målsettinger. Dette gjelder både organisatorisk, med opprettelse av boligkontoret i 2019, og med konkrete investeringer i opparbeiding av tomter og infrastruktur i Ålgård sentrum, utvikling av Kodlidalen boligfelt og kjøp av enkelttomter og -boliger.

I Gjesdal kommune skal alle innbyggere ha en god plass å bo. Det er behov for å utvikle løsninger som legger til rette for bærekraftige boligløsninger for førstegangsetablerere, vanskeligstilte, mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldre med kommende hjelpebehov. Boligløsningene som er under utvikling i Kodlidalen og i Ålgård sentrum må være med på å redusere dyrere boligløsninger med heldøgns omsorgstjenester. Det legges vekt på å sikre nær tilknytning til sosiale møteplasser, universelt utforma boliger, framtidsretta bruk av teknologi og god tilgjengelighet til servicetilbud.

Boligfeltet i Kodlidalen, hvor det er regulert 132-200 boliger, ble godkjent i 2018. I 2021 flyttet de første inn i feltet, og det skal nå gås videre med å det neste byggetrinnet hvor det skal bygges boliger for flere ulike grupper. Her skal det blant annet testes ut om «leie før eie» kan hjelpe unge førstegangsetablerere inn på boligmarkedet.

I Ålgård sentrum har kommunen kjøpt 20 leiligheter i Kanalhuset, der innflytting vil skje i 2023. Utbyggingen i ÅBOAS-kvartalet skal i hovedsak ivareta kommunens behov for boliger med heldøgns omsorgstjenester. Planleggingsarbeidet er godt i gang, og det forventes av byggestarten vil bli i 2023.

På Gilja vil det bli foreslått nytt areal til byggefelt for boliger, i kommuneplanens arealdel som kommer på høring i 2022/2023. Det vil også bli foreslått nytt boligareal sentralt i Oltedal.

Sentrumsnær tjenesteyting

Andre prosjekter som bidrar til sentrumsutviklingen på Ålgård er arbeidet med ny svømmehall, og etableringen av Familiens hus i Rettedalen. Sentral plassering sikrer god tilgjengelighet for både brukere og ansatte, uavhengig av om man går, sykler, tar buss eller kjører. Disse tjenestetilbudene vil være viktig bidrag til å skape mer folkeliv i sentrum, og kan stimulere til positive ringvirkninger i både handels- og boligbransjen.

Sosiale møteplasser i hele kommunen

De neste årene skal alle skolegårdene i Gjesdalskolene oppdateres. Ved å engasjere elever, lærere, foreldre og lokalsamfunnet, skal skolegårdene utvikles til å bli sosiale møteplasser i nærmiljøet. Senere vil barnehagenes uteområder stå for tur.

Gjesdal kommune ønsker å legge til rette for at engasjerte innbyggere kan være med å utvikle de kommunale friområdene. Velforeninger får tilskudd til å ta vare på egne lekeplasser. I tillegg ønsker kommunen at andre kommunale friområder og lekeplasser skal kunne brukes av innbyggere som ønsker å etablere lokale møteplasser. Mange områder har stort potensial for videreutvikling, for eksempel til dyrking av mat i plantekasser, planting av frukttrær og bærbusker eller bygging av små gapahuker eller parkbord.

Friluftsliv og infrastruktur

Planen for Ålgård sentrum tar utgangspunkt i to svært viktige grønne korridorer. Den ene er Figgjoelva, som er et viktig element i sentrum og som knytter det til Edlandsvatnet og naturområdene der. Den andre er Kanalparken, og korridorene mot Ålgårdsnuten og Flassavatnet i nord og Bærlandsnuten og Øygardsvatnet i sør. Sentrumsplanen legger til rette for at Kanalparken skal utvides i disse retningene, med parker på ÅBOAS- og Jædertomtene. Disse parkene, i tillegg til den nye gangbroa mellom dem, vil bli viktige rekreasjonsområder for framtidens beboere i sentrum, og er dessuten viktige for å knytte Ålgård sentrum på Gjesdal-naturen rundt Ålgård. Ny gangbro foreslås utført i 2023 og 2024. Kostnaden er estimert til 10 millioner kroner, basert på erfaringspriser og lignende prosjekter i regionen.

I 2022 har Gjesdal kommune etablert et nettverk for friluftsliv sammen med tur-organisasjoner i kommunen. I fellesskap jobbes det for å legge til rette for friluftsliv i og rundt tettstedene. I 2023 skal det jobbes for å etablere utgangspunkt for turer i Ålgård sentrum og på Dirdalstranden.

Kjøp/bygging kommunale boliger (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026
Kjøp kommunale boliger	10 000	6 000	6 000	6 000
Boliger/institusjonsplasser med heldøgns omsorg	20 000	125 000	125 000	50 000
Kanalhuset - samarbeid tilrettelagte boliger	43 000			
Nye boliger Rettedalen 22	500	10 000	10 000	
Samlet	73 500	141 000	141 000	56 000

Tomteområder og sentrumsplan	2023	2024	2025	2026
Adkomstvei og boligfelt Kodlidalen	15 000	30 000	10 000	
Kodlidalen boligfelt	10 000	10 000		
Belysning og bro Ålgård sentrum	5 000	5 000		
Samlet	30 000	45 000	10 000	0

Kommentarer til foreslåtte tiltak boligutbygging og stedsutvikling

Kjøp/bygging av kommunale boliger

Det kommer til å bli svært krevende å bosette et stort antall nye flyktninger i 2023. Det settes av 10 mill til kjøp av nye kommunale boliger, og dette vil kunne gi 3-4 nye boliger i løpet av neste år. Ytterligere behov for boliger, primært knyttet til bosetting av flyktninger, må løses gjennom leie på det private markedet.

Boliger/institusjonsplasser med heldøgnsbemannet omsorg

Planleggingen av «nye ÅBOAS» er i full gang. Det legges opp til stor deltakelse både fra administrativt og politisk nivå tidlig i planprosessen. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 20 mill i 2023 og setter av ytterligere 300 mill i perioden 2024-2026, men tanke på at plassene skal stå klar til innflytting mot slutten av 2025 eller tidlig i 2026. Totalrammen på 323 mill har ikke økt fra forrige plan, men med økende priser legges det opp til et noe mindre omfang av første byggetrinn enn tidligere. Dette fordi det i statsbudsjettet ikke er satt av tilskuddsmidler til nye prosjekter av denne typen, og det er dermed usikkert om det vil være mulig å søke om midler til dette prosjektet. Alternativet for Gjesdal er å låne midler til denne byggingen, og det vil føre høyere gjeldsgrad når dette bygget står ferdig.

Kanalhuset – samarbeid tilrettelagte boliger

Det settes av 43 mill til restfinansiering av 20 boenheter som ferdigstilles høsten 2023. Alle de 20 boenhetene er ventet å bli tatt i bruk mot slutten av året. Prosjektet utløser i overkant av 15 mill i tilskuddsmidler for 10 boliger som er ekstra tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne. De resterende 10 boligene risikerer vi å ikke få tilskudd til, da forslag i statsbudsjettet legger opp til å ta bort tilskuddsordningen for denne type boliger.

Nye boliger Rettedalen 22

Gjesdal kommune kjøpte i 2022 eiendommen i Rettedalen 22. Boligen brukes i dag som kommunal utleiebolig, men kjøpet ble gjort ut fra muligheter for å utvikle en forholdsvis stor tomt. Det vil være mulig å bygge inntil 12 boenheter på eiendommen. Det er satt av 500 000 til forarbeid og prosjektering i 2023, med tanke på bygging i 2024 og ferdigstilling i 2025. Nye boenheter vil kunne brukes som kommunale utleieboliger, eventuelt delvis også til videresalg av noen av dem.

Adkomstvei idrettspark og boligfelt Kodlidalen

Adkomsten som betjener Gjesdal idrettspark og hele utbyggingen av boligfeltet i Kodlidalen ble ferdigstilt i 2021. Den delen som muliggjør adkomst til felt D nord for tunellen foreslås realisert i 2023 og 2024, da under forutsetningen av at det foreligger en revidert utbyggingsavtale for dette boligfeltet. I dette prosjektet ligger det også inne etablering av ny veiforbindelse til Husafjell, bak Gjesdallhallene, samt etablering av endelig gang- og sykkelveinett.

Kodlidalen – utbygging av infrastruktur

Det er lagt inn midler ut fra planlagt fremdrift for en helhetlig utbygging av boligfeltet med inntil 200 boenheter. Farten i den videre utviklingen av feltet vil avhenge av salgstakten, og det er i fireårsperioden lagt inn salg av tomter/delfelt for 30 mill ut over å dekke resterende kostnader til videre utbygging av infrastruktur. Opprinnelig er det tatt opp lån på 40 mill for bygging av infrastruktur i dette boligfeltet.

Bro og ferdigstilling Ålgård sentrum

Kommunedirektøren foreslår oppstart av ny gangbro over Figgjoelven i 2023, med ferdigstilling i 2024. Denne vil dermed kunne stå ferdig kort tid etter at Kanalhuset er ferdig bygget. Kostnad for en 60 m lang gangbro er estimert til 10 mill basert på erfaringspriser og på lignende prosjekter i regionen for noen år tilbake. Prisstigningen har vært betydelige de siste årene, og det er først når kravene til hvordan broen skal dimensjoneres/se ut og prosjektet har vært ute på anbud, at kostnadene vil komme frem. 10 mill vil bety en svært nøktern bro, gitt lengden som skal bygges.

3.e. Investeringsprogram: selvfinansierende tjenester – vann, avløp og renovasjon

Selvfinansierende tjenester VAR

Prosjektnavn (tall i hele tusen)	Område	2023	2024	2025	2026
Sanering - VA Fiskebekk - Tydebærveien	VA	6 600	5 500		
Ålgård VA ledninger - kartlegging og tiltak	A	1 000	5 000	5 000	5 000
VAR - Årlig utskifting av et kjøretøy	VA	400	400	400	400
Solceller bygg Kongsgata	VA	2 500			850
Driftskontrollanlegg - energi og miljøprofil	V	500	1 500		
Driftsmateriell VAR-området	VAR	1 000			
Nye avfallsdunker - hageavfall	R	600			
Utskifting av vannkryss i Gjesdal kommune	V	500	500	500	
Termosikring høydebasseng Varaliå	V	800			
Omlegging spillvann - gamle Jæderfabrikk	A	400			
Utskifting av vannledning Bethelveien	VA		4 500	4 500	
Prosjektering - ny kloakkpumpe (tørroppstilt)	A		1 000	1 000	
Prosjektering og sanering Fotlandsveien	VA			3 000	1 500
Utskifting vannledning Litlehølen	V			1 500	
Ringleiding Pålskjær - Øvre Ustigbakken	V			300	2 000
Utskifting av renovasjonsbiler (inkl pick-up)	R				8 000
Ny krokraft	R				2 600
Sum		14 300	18 400	16 200	20 350

V = vann, A = avløp og R = Renovasjon

Sanering VA – Fiskebekk - Tydebærveien

Utbedring av ledningsnett på Solås-/Fiskebekksiden. Anlegget vil gi et bedre avløpsnett med mindre fremmedvann, sikrere avløpsforhold og nyere nett. Det ble avdekket dårlig ledningsnett i enkelte områder. Arbeidet er ferdig prosjektert.

Ålgård VA ledninger – kartlegging og tiltak.

Innlekk spillvann og lekkasjer van ledninger, innmålinger på alt VA samt kumkartlegging. Innkjøp av diverse utstyr, eksempelvis vannmålere og lekkasjesensorer.

Utskifting av kjøretøy og maskiner

Mange kjøretøy i teknisk drift er eldre enn 10 år og moden for utskifting. Med en årlig investering vil vi kunne ha en kontinuerlig utskifting. Utskifting til 7 år syklus bidrar til lavere reparasjonskostnader.

Solceller bygg Kongsgata

ENØK tiltak for å få ned strømkostnader. Produksjon for egne bygg, samt levering av overskuddsproduksjon til Lyse.

Driftskontrollanlegg – energi og miljøprofil

Anbudsdokumenter for rammeavtale DK anlegg med tjenester. Fokus på strøm, økonomi, brukervennlighet, standard og miljøprofil.

Driftsmateriell VAR-området

Dataprogrammer for effektiv drift, store kommunale vannmålere, sensor til lekkasjesøk.

Nye avfallsdunker – hageavfall

Hageavfall skal ut av våtorganisk dunk og samles inn i egen dunk. Dette i sammenheng med at IVAR ikke får fullt utbytte av anlegget sitt på Grødalend.

Utskifting av vannkryss i Gjesdal kommune

Utskifting av gamle vannkummer er viktig HMS-tiltak for arbeidere og sikker forsyning for abonnenter. Det er i dag mange kummer som ikke kan stenges, og tiltak vil innebære enda bedre sikkerhet for ansatte.

Termosikring høydebasseng Varaliå

Termosikring av underarmert høydebasseng. Høydebassenget sprekker og lekker på grunn av temperatursvingninger. Rapport er fra 2006, og dette tiltaket vil kunne sikre lang levetid for høydebassenget.

Omlegging spillvann – gamle Jæderfabrikk

Tiltak 17 i hovedplanen. Dagens spillvannsledning har manglende fallforhold og kvalitet som medfører høye driftsutgifter. Omlegging i ny trase med pumpestasjon. Overordnet plan gjør at dette må prioriteres i 2023.

Utskifting av vannledning Bethelveien

Sanering av AC ledning med tilhørende avløpsledning. Gjelder tiltak i henhold til hovedplan vann. Arbeidet bør utføres samtidig med tiltak i Fotlandsveien. Det legges opp til utførelse i 2024-2025.

Prosjektering og rehabilitering - ny standard for kloakkpumpe stasjon

Stasjoner er utslitte og trenger kraftig opprusting/utskifting i henhold til dagens HMS-krav. Vi bør ha tørroppstilte pumper for ikke å utsette operatøren for bakterier. Pumper står i dag nede i kummen.

Prosjektering og sanering Fotlandsveien

Mulige feilkoblinger som medfører økte vannmengder i spillvannsledning ved økt nedbør. Her må det startes med kartlegging og prosjektering, for videre innspill av prosjekter til økonomiplan. Bør utføres samtidig som Bethelveien. Midler avsettes i 2025 og 2026.

Utsifting spillvannsledning Litlehølen

Eksisterende spillvannsledning ligger med ujevnt og dårlig fall. Spyles jevnlig for å utsette kostnad.

Ringledning Pålskjær - Øvre Ustigbakken

Nedre sone i Oltedal som også fungerer som krisevannforsyning for IVAR regionen har pr. i dag bare enveis forsyning. Ny ringledning ved Pålskjær er nødvendig for to-veis sikker forsyning.

Utsifting spillvannsledning Litlehølen

Eksisterende spillvannsledning ligger med ujevnt og dårlig fall. Spyles jevnlig for å utsette kostnad. Denne er i sammenheng med midtfjell utbyggingen, kapasitet økning nødvendig.

Utsifting renovasjonsbiler – inkl pick-up

Drift renovasjon pick-up, samt vintervedlikehold med påkoblet skjær for fortau etc.

Skifte ut renovasjonsbilene i 2026, ser på mulighetene med kombibil (til dunker og nedgravd)

Ny kroklift

Det er satt av penger til ny kroklift i 2026, da den vi har er gammel. Det er lang leveringstid på nye anleggsmidler av denne typen.

3.f. Bevilgningsoversikt investeringer

Bevilgningsoversikt - investering (tall i hele tusen)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Investeringer i varige driftsmidler	82 970	117 750	177 150	239 400	194 450	179 250
Tilskudd til andres investeringer	13 428	0				
Investeringer i aksjer og andeler	1 516	1 800	1 850	1 900	1 950	2 000
Utlån av egne midler	0	0				
Avdrag på lån	0	0				
Sum investeringutgifter	97 914	119 550	179 000	241 300	196 400	181 250
Kompensasjon for merverdiavg	9 683	14 600	29 000	42 720	33 810	30 200
Tilskudd fra andre	19 693	2 200	20 000	5 000	20 000	55 000
Salg av varige driftsmidler	28 502	30 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Salg av finansielle anleggsmidler						
Utdeling fra selskaper						
Mottatt avdrag på utlån egne midler	933	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Bruk av lån	39 108	20 000	85 000	146 580	93 590	45 050
Sum investeringsinntekter	97 919	67 800	155 000	215 300	168 400	151 250
Videreutlån	43 046	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Bruk av videreutlån	43 046	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Avdrag på lån til videreutlån	14 436	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Mottatte avdrag på videreutlån	14 431	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Netto utgifter videreutlån	5	0	0	0	0	0
Overføring fra drift		18 000	24 000	26 000	28 000	30 000
Netto avsetn/bruk av bundne fond		0				
Netto avsetn/bruk av ubundne fond	8 729	33 750				
Dekning av tidl. Års udekket beløp	-8 729	0				
Sum overf. fra drift og netto avsetn	0	51 750	24 000	26 000	28 000	30 000

Etter ny kommunelov med forskrifter, gjeldende fra og med 2020, skal investeringsbudsjettet og handlings- og økonomiplan presenteres og vedtas ut fra oversikten over. Sum investeringsutgifter er presentert ut fra deltabeller tidligere i dokumentet. Samlede investeringer i planperioden er på ca 798 mill. Dette er 73 mill mer enn i inneværende planperiode. Det absolutt største enkeltprosjektet er utbyggingen av ÅBOAS-kvartalet, der det er satt av 320 mill i planperioden. Fra før er det bevilget 3 mill til dette prosjektet. Videre ligger det inne ferdigstillelse av infrastruktur for adkomst til boligfelt på Ålgård Nord (øst for Solbakkane), samt fullføring av infrastrukturen i boligfeltet i Kodlidalen. Det er også lagt inn midler til påkostninger på Ålgård skole sent i perioden. Se ellers oversikt og omtaler av det enkelte prosjekt under kapitlene 3b-3e.

Del 4 Vedlegg

4.a. Vedlegg - Gebyrsatser for 2023

KOMMUNALE GEBYRER FOR 2023

TILKNYTNINGSGEBYR VANN:	Beløp inkl mva	Beløp eks mva
-------------------------	----------------	---------------

Gruppe 1: 0-649 m ² bruksareal (BRA)	kr 16 063,-	kr 12 850,-
Gruppe 2: 650-4999 m ² bruksareal (BRA)	kr 48 175,-	kr 38 540,-
Gruppe 3: over 5000 m ² bruksareal (BRA)	kr 145 838,-	kr 116 670,-

TILKNYTNINGSGEBYR AVLØP:	Beløp inkl mva	Beløp eks mva
--------------------------	----------------	---------------

Gruppe 1: 0-649 m ² bruksareal (BRA)	kr 19 175,-	kr 15 340,-
Gruppe 2: 650-4999 m ² bruksareal (BRA)	kr 57 550,-	kr 46 040,-
Gruppe 3: over 5000 m ² bruksareal (BRA)	kr 172 563,-	kr 138 050,-

FASTLEDD VANN:	Beløp inkl mva	Beløp eks mva
----------------	----------------	---------------

Gruppe 1: 0-649 m ² bruksareal (BRA)	kr 1 850,-	kr 1 480,-
Gruppe 2: 650-4999 m ² bruksareal (BRA)	kr 9 100,-	kr 7 280,-
Gruppe 3: over 5000 m ² bruksareal (BRA)	kr 45 500,-	kr 36 400,-

FASTLEDD AVLØP:	Beløp inkl mva	Beløp eks mva
-----------------	----------------	---------------

Gruppe 1: 0-649 m ² bruksareal (BRA)	kr 2 288,-	kr 1 830,-
Gruppe 2: 650-4999 m ² bruksareal (BRA)	kr 11 363,-	kr 9 090,-
Gruppe 3: over 5000 m ² bruksareal (BRA)	kr 56 800,-	kr 45 440,-

Variabel del <u>pr. m³</u> vann	kr 19,00	kr 15,20
Variabel del <u>pr. m³</u> avløp	kr 19,88	kr 15,90

Leie av vannmåler, On= 2,5 m ³	kr 513,- per år	kr 410,- per år
Leie av vannmåler, On > 2,5 m ³	kr 1 038,- per år	kr 830,- per år
Gebyr for ødelagt/frossen vannmåler: I tillegg kommer verdi av ny vannmåler	kr 1 475,-	Kr 1 180,-

RENOVASJON	Beløp inkl mva	Beløp eks mva
------------	----------------	---------------

Husstander med 140 l restavfall /brun/papir/glass	kr 4 088,-	kr 3 270,-
Husstander med 240 l restavfall /brun/papir/glass	kr 6 950,-	kr 5 560,-

Husstander med 140 l restavfall /papir/glass/ kompostbinge	kr 3 475,-	kr 2 780,-
Husstander med 240 l restavfall /papir/glass/ kompostbinge	kr 5 913,-	kr 4 730,-
Fellesløsninger:		
F1: med 140 l restavfall /brun/papir /glass	kr 4 088,-	kr 3 270,-
F3: med 240 l restavfall + 2 brune/papir/glass	kr 8 175,-	kr 6 540,-
F5: med 660 l restavfall + 6 brune/glass/2x660papir	kr 22 450,-	kr 17 960,-
Fellesløsninger med kompostbinger i stedet for brune dunker gis 15 % reduksjon		

Fellesløsning m/nedgravde beholdere (pr. abb.)	kr 3 475,-	kr 2 780,-
--	------------	------------

Bleiedunk	kr 938,-	kr 750,-
-----------	----------	----------

Hageavfallsdunk - engangsgebyr *	kr 1 000,-	kr 800,-
----------------------------------	------------	----------

* Gjelder kun innbyggere som ønsker å ha en egen dunk til hageavfall

* Kun tilgjengelig i tettbebygde områder

* Tømming av hageavfall bestilles gjennom Hentavfall.no til en kostnad på kr 100,- per tømming

Hytterrenovasjon	kr 1 700,-	kr 1 360,-
------------------	------------	------------

Byttegebyr for renovasjonsdunker	kr 188,-	kr 150,- per gang
----------------------------------	----------	-------------------

Tilsyns/feiegebyr:	kr 425,-	kr 340,- per pipe
--------------------	----------	-------------------

Tømming av private slamavskillere	kr 1 200,-	kr 960,-
-----------------------------------	------------	----------

Gebyr månedsfaktura (frivillig - kommunale gebyr)	kr 50,-	kr 40 per mnd
---	---------	---------------

Behandlingskompensasjon pr utstedt gravemelding i kommunalt areal:		Kr 1 500,-
--	--	------------

Gebyr etter vedtekter for kirkegårdene i Gjesdal kommune

TJENESTEKR. PR. ÅR	BESKRIVELSE
Feste av grav: 270,-	Faktureres hvert 4.år
Stell av grav: 1 600,-	Inkluderer 4 årlige stell
Engangskjøp selvvanningskasse: 600,-	
Kistegrav for avdøde som ikke er bosatt i kommunen: 5 000,-	
Urnegrav for avdøde som ikke er bosatt i kommunen: 3 000,-	

Gebyrsetter etter «Forskrift om gebyr for saksbehandling og kontroll med avløpsanlegg for kommunene i Jærregionen», «Lokal forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg for kommunene i Jærregionen»

	Gebyr
A Behandling av utslippssøknad for mindre avløpsanlegg < 15 pe og påslippssøknad for olje- og fettholdig avløpsvann	5 600.- pr. søknad
B Behandling av utslippssøknad for mindre avløpsanlegg > 15 pe	9 000.- pr. søknad
C Søknad om endring av gitt tillatelse	1 600.- pr. søknad
D Oppfølging av forhold i strid med forurensingsforskriften (etter medgått tid)	1 000.- pr. time
E Tilsyn og kontroll med avløpsanlegg	3 500.- pr. anlegg

Forskrift om gebyrregulativ for saksbehandling etter plan- og bygningsloven i Gjesdal kommune 2023

KAP. 1 - ALMINNELIGE BESTEMMELSER

§1 GEBYRET INNBEFATTER

Gebyret innbefatter saksbehandling, dokumentkontroll og tilsyn.

I byggesaker utstedes gebyret til tiltakshaver (hjemmelshaver ved delingssaker). I plansaker utstedes gebyret til forslagsstiller dersom ikke annet er avtalt.

§2 BETALINGSPLIKT

Alle som får utført tjenester etter dette regulativet skal betale gebyr. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

§3 TIDSPUNKT FOR BEREGNING AV GEBYR OG BETALINGSTIDSPUNKT

Ved beregning av gebyr benyttes gebyrsatsene på søknadstidspunktet.

- Plansaker faktureres i en to-gang:
 - gebyr for oppstart faktureres sammen med referat fra oppstartsmøte
 - resterende gebyr faktureres før saken tas opp til førstegangsbehandling.
 Gebyr skal ilegges selv om reguleringsplanen blir avvist av kommunen.
- Byggesaker faktureres med 50 % av fullt gebyr ved rammetillatelse. De resterende 50% faktureres når igangsettingstillatelse gis. Ved delt igangsettingstillatelse betales særskilt gebyr for hver gitte tillatelse fra og med nr.2.
- Øvrige saker / dispensasjoner faktureres ved behandling av søknad.

§4 TILLEGSGEBYR

Gebyr for behandling av ulovlig byggetiltak og for behandling av saker/tiltak som ikke er omhandlet i gebyrregulativet beregnes etter medgått tid med 1000,- pr time.

§5 URIMELIG GEBYR

Hvis gebyret anses å være åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader kommunen har hatt med saken eller anses urimelig av andre grunner, kan kommunedirektøren fastsette et passende gebyr.

§6 VED KOMBINERTE BYGG

Består bygningen av flere funksjoner beregnes gebyret etter den del som har størst areal.

§7 DISPENSASJONSSØKNADER

Det beregnes ett gebyr pr. dispensasjonsbehandling.

Se pkt. 2.10.

§8 REGULERING AV GEBYRSATSER

Gebyrregulativet reguleres normalt ved årsskiftet i forbindelse med behandling av økonomiplanen. Regulativet kan også endres på andre tidspunkt. Endring kunngjøres i lokalpressen.

§9 AVSLAG

Ved vedtak som medfører avslag på søknad, blir tiltakshaver kun belastet gebyr for dispensasjonsbehandlingen (maks et dispensasjonsgebyr).

§10 KLAGEADGANG

Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages der gebyrregulativet følges. Kommunedirektøren avgjørelse av søknad om reduksjon av gebyr kan påklages etter reglene i forvaltningsloven.

KAP. 2: SÆRSKILTE BESTEMMELSER

2.1	REGULERINGSPLANER	GEBYR
	Oppstart av detaljreguleringsplan	20 000
	For areal til og med 2 000 m ²	35 900
	For areal over 2 000 m ² til og med 5 000 m ²	59 400
	For areal over 5 000 m ² til og med 10 000 m ²	73 950
	For areal over 10 000 m ² til og med 20 000 m ²	96 400
	For areal over 20 000 m ² betales et tillegg på	1 300 pr. påbegynt 1 000 m ²
	Tilleggsgebyr for bygningsareal (BRA)	775 pr. 100 m ² tillatt BRA
	For masseuttak, massefyllinger og andre planer med store arealkrevende uspesifiserte flater	Hele oppstartgebyret + 50 % av arealgebyret
	Behandling av planprogram for planer med konsekvensutredning	20 000
	Max. gebyr	517 500

2.2	ENDRINGER AV REGULERINGSPLAN	GEBYR
	For areal til og med 1000 m ²	10 660
	For reguleringsendringer opp til 1000 m ² kan kommunen være behjelpelig med å utarbeide digitalt plankart i samsvar med de tekniske kravene i sosi-standard for arealplaner – det skal da betales et tillegg for dette arbeidet.	4 250
	For areal fra 1001 m ² til og med 2 000 m ²	14 600
	For areal over 2 000 m ² til og med 5 000 m ²	23 000
	For areal over 5 000 m ² til og med 10 000 m ²	30 450
	For areal over 10 000 m ²	45 000
	Kun endringer i bestemmelser	10 000

TILTAK SOM KREVER SØKNAD OG TILLATELSE ETTER § 20-1		
For garasjer byggemeldt sammen med bolig betales kun gebyr for bolig. Ved ufullstendig søknad se pkt. 2.15		
2.4	Tiltak etter § 20-4 som krever søknad og tillatelse og som kan forstås av tiltakshaver.	

a.	Mindre tiltak på bebygd eiendom (SAK 10 § 3-1)	7 500
b.	Alminnelige driftsbygninger i landbruket ≤ 1 000 m² bruksareal (BRA) (SAK10 § 3-2)	7 500
c.	Midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg	7 500
d.	Fradeling, oppretting av feste, arealoverføring (Maks behandlingsgebyr pr. søknad kr. 20 000.)	7 500
e.	Andre mindre tiltak	7 500
f.	Tiltak nevnt i pkt. a-e hvor det dispenseres fra plan – ikke eget gebyr for dispensasjon	10 975
g.	Riving av tiltak nevnt i pkt. a+b og som ikke er SEFRAK-registrert. Andre rivingssøknader se pkt.2.13	5 330
h.	Endring av gitt tillatelse 50 % av gebyr i pkt.2.12	2 665
Tiltak etter § 20-3 som krever søknad og tillatelse og har krav om ansvarlig foretak		
2.5	BOLIGER,	
a.	Enebolig (111, 113)	18 300
b.	Enebolig med hybel/sokkelleilighet /tomannsbolig (112, 121-124)	23 750
c.	Rekkehus, pr. boenhet (131,133)	12 150
d.	Andre småhus (ikke over 4 leiligheter pr. hus) (136)	35 600
e.	Bygg i 2 eller flere etasjer med 5 eller flere leiligheter (141 - 146)	47 400
f.	Terrassehus, pr. boenhet (135)	12 150
g.	Bygning for bofellesskap (150)	35 600
h.	Tilbygg/påbygg/ombygging, tiltak a-g ≤ 50m² BRA/BYA Tilbygg/påbygg/ombygging > 50 m² BRA/BYA Ved ombygging tiltak a-g ≥ 50 % av totalt BRA betales som for nybygg	7 500 12 150

2.6	VERKSTED, INDUSTRIBYGG OG LAGER	
a.	Etasjebygg for fabrikk eller verksted, verksted kombinert med kontor og andre industribygg.	47 400
b.	Tilbygg / påbygg tiltak a-b	23 750
c.	Ombygging tiltak a-b, 50 % av fullt gebyr i vedkommende kategori	

2.7	KONTOR-, FORRETNINGS- ELLER ANDRE NÆRINGSBYGG	
a.	Kontorbygg og forretningsbygg (300 - 500)	59 400
b.	Tilbygg / påbygg tiltak a-b	23 750
c.	Ombygging tiltak a-b < 50 % av totalt BRA, betales med i 50 % av fullt gebyr i vedkommende kategori Ombygging tiltak a-b ≥ 50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)	

2.8	HOTELL OG RESTAURANTBYGG	
a.	Hotell og restaurantbygg (500)	59 400
b.	Tilbygg / påbygg	29 600
c.	Ombygging < 50 % av totalt BRA, 50 % av fullt gebyr i vedkommende kategori Ombygging ≥ 50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)	

2.9	BYGG FOR OFFENTLIGE OG PRIVATE TJENESTER	
a.	Bygg for offentlige og private tjenester, (600 – 700)	59 300
b.	Omsorgsboliger, pr. boenhet	7 500
c.	Tilbygg / påbygg tiltak a-b < 200m ² BRA Tilbygg / påbygg tiltak a-b ≥ 200m ² BRA	17 850 23 750
d.	Ombygging tiltak a-b < 50 % av totalt BRA, 50 % av fullt gebyr i vedkommende kategori Ombygging tiltak a-b ≥ 50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)	

2.10	ANDRE BYGG	
a.	Fritidsbolig (160)	18 300
b.	Camping-/utleiehytte, pr. enhet (524)	12 500
c.	Garasje/uthus/anneks/naust (181, 182, 183) > 70m ²	7 500
d.	Driftsbygninger > 1000 m ² BRA. (≤ 1000 m ² se 2.18)	18 300
e.	Andre bygg	7 500
f.	Tilbygg / påbygg tiltak a-e	7 500
g.	Ombygging tiltak a-e < 50 % av totalt BRA Ved ombygging tiltak a-h ≥ 50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)	7 500

2.11	DISPENSASJONER	
a.	Enkel dispensasjonsbehandling, pr. dispensasjon (uten høring og /eller politisk behandling, maks 21 000,- samlet pr. sak)	7 500
b.	Dispensasjonsbehandling som krever høring eller politisk behandling (til FM og FK) pr.sak	17 200
c.	Dispensasjonsbehandling som krever høring og politisk behandling (til FM og FK) pr.sak	27 950
d.	Dispensasjon fra reguleringsplan eller kommuneplan for fradeling til nye boligtomter	27 950

2.12	MINDRE ENDRINGER	
	Endring av tillatelse. Ved større endringer beregnes gebyr som ved ombygging. For tiltak etter §20-4 betales det 50% av gebyret ved endringer av gitt tillatelse.	5 350

2.13	ANDRE TILTAK	
a.	Bruksendring (Gebyr for ev. ombygging kommer i tillegg)	80 % av fullt gebyr i vedkommende kategori
b.	Riving av bygning ≤ 100 m ² BRA	7 500
c.	Riving av bygning ≥ 100 m ² BRA eller mer enn 10 tonn avfall	12 550
d.	Fasadeendring, tekniske installasjoner, innhegninger, gjerde, støyskjerm, skilt og reklameinnretninger	7 500
e.	Mindre avløpsanlegg < 50 personenheter PE	7 500
f.	Mindre avløpsanlegg > 50 personenheter PE	18 350

h.	Varige konstruksjoner/anlegg, basseng, støttemurer	7 500
i.	Vesentlig terrenginngrep: Massefylling, masseuttak mm.	18 350
j.	Forelegging av planer om tiltak (Nettstasjoner, trafokiosker)	7 500
k.	Andre søknadspliktige tiltak etter § 20-1 jf. § 20-3 og som ikke er nevnt ovenfor	7 500

2.14	DELT IGANGSETTING	
	Gebyr for igangsetting nr 2, 3, 4 osv.	3 100

2.15	FERDIGATTEST ELDRE BYGG	
	Ferdigattest for bygg med byggetillatelse eldre enn 5 år	3 100

2.16	UFULLSTENDIGE SØKNADER etter § 20-3	
a.	Avslutning av ufullstendig søknad etter 6 mnd	2 050
b.	Innhenting av opplysninger ved ufullstendig søknad	2 050

2.17	GEBYRTILLEGG FOR ULOVLIGE TILTAK Uavhengig av utfall. Kommer i tillegg til ordinært saksbehandlingsgebyr. Overtredelsesgebyr vurderes i tillegg, se pkt. 2.17	
a.	Behandling av søknad som er sendt inn etter at kommunen har avdekket ulovlig tiltak.	Ekstraarbeid etter medgått tid
b.	Behandling av søknad som er sendt inn uoppfordret etter at tiltaket er oppført.	Kun ordinært saksbehandlingsgebyr
c.	Behandling av søknad om tiltak hvor arbeid er igangsatt etter utgang av saksbehandlingsfrist, men uten at tiltaket tilfredsstiller vilkårene for tillatelse.	Ekstraarbeid etter medgått tid
d.	Tillegg ved oppstart før igangsettingstillatelse er gitt.	Ekstraarbeid etter medgått tid.

2.18	Overtredelsesgebyr	
	Overtredelsesgebyr	I samsvar med pbl. § 32-8 og SAK10 kap. 16

2.19	Godkjenning av ansvarsrett	
	Lokal godkjenning av foretak / godkjenning som selvbygger	1 035

Gebyrer for arbeider etter matrikkelloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) fastsettes som følger:

1.1 Oppretting av matrikkelenhet

1.1.1. Oppretting av grunneiendom og festegrunn

areal fra 0 – 1000 m ²	kr 18 000.-	
areal fra 1001 m ² – økning pr. påbegynt da.kr	600.-	
Punkt feste:		kr 8 750.-
Maks gebyr: (pr.ny grunneiendom/festegrunn)		kr 46 575.-

Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensende tomter som er rekvisitert av samme rekvisitent, gis følgende reduksjon i gebyret:

6 – 10 tomter: 10 % reduksjon
11 – 25 tomter: 15 % reduksjon
26 og flere: 20 % reduksjon

1.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Punktfeste: kr 8 750.-
Andre saker faktureres etter medgått tid. - se pkt. 4.9

1.1.3 Oppretting av uteareal på eierseksjon

Gebyr for tilleggsareal, samlet areal alle seksjoner
areal fra 0 – 250 m² kr 10 950.-
areal fra 251 m² – økning pr. påbegynt da. kr 1600.-

Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensende tomter som er rekvisitert av samme rekvisitent, gis følgende reduksjon i gebyret:

6 – 10 tomter: 10 % reduksjon
11 – 25 tomter: 15 % reduksjon
26 og flere: 20 % reduksjon

1.1.4 Oppretting av anleggseiendom

Gebyr for oppretting av anleggseiendom
areal fra 0 – 2000 m² kr 30 250,-
areal fra 2001 m² – økning pr. påbegynt da. Kr 1 200,-

1.1.5 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid. – se pkt 4.9

1.1.6 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Viser til 4.1.1, 4.1.2, 4.1.4 og 4.1.5. I tillegg kommer et tilleggsgebyr på 2 800,-.

1.1.7 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 4.1 og 4.2

1.2 Grensejustering

1.2.2 Grunneiendom

Ved grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.

areal fra 0 – 250 m²kr 5 000.-
areal fra 251 – 500 m²kr 7 600.-

1.2.3 Anleggseiendom

En anleggseiendom kan justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens arealet, men den maksimale grensen settes til 1000 m²

areal fra 0 – 250 m²kr 11 750,-
areal fra 251 – 1000 m²kr 15 150,-

1.3 Arealoverføring

1.3.2 Grunneiendom

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift

areal fra 0 – 100 m²kr 8 000,-

areal fra 101 – 250 m²kr 13 250,-
areal fra 251 – 500 m²kr 17 200,-
arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m² medfører en økning av gebyret på kr. 1 150,-

1.3.3 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan areal som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Arealet kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende areal.

areal fra 0 – 250 m²kr 16 700,-
areal fra 251 – 500 m²kr 21 500,-
arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m³ medfører en økning av gebyret på kr. 1650,-

1.4 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

For inntil 2 punkter kr 1 700,-
For overskytende grensepunkter, pr. punkt kr 350,-

1.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter

For inntil 2 punkter kr 6 550,-
For overskytende grensepunkter, pr. punkt kr 725,-
Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid, se pkt 4.9.
Skal alle grenser for en eiendom klarlegges så skal det betales gebyr etter pkt. 4.1.1

1.6 Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan kommunedirektøren eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.
Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunngitt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

1.7 Utstedelse av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider kr 175,-
Matrikkelbrev over 10 sider kr 350,-
Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.

1.8 Andre oppgaver

For arbeider som ikke passer inn i klassene over, vil arbeid bli fakturert slik:
Ingeniør / konsulent kr 1000.- pr.time

1.9 Betalingsbestemmelser

Betaling skjer etter det gebyrregulativ og de satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet. Betaling kan kreves før forretning berammes eller annet arbeid igangsettes. Gebyrsatser inkluderer hjelpemannskap, bilgodtgjørelse, administrasjonsutgifter, merkemateriell og merking av grenser, tinglysingsgebyr kommer i tillegg

Gebyr for arbeid etter lov om eierseksjoner. LOV-2017-06-16-65, §15

1. Alminnelige bestemmelser

Gebyrregulativet omfatter saksbehandling etter reglene i eierseksjonsloven og omfatter ikke tillatelser etter annet regelverk.

- 1.1. Gebyrsatsene inkluderer ikke tinglysningsgebyr eller event. dokumentavgift
- 1.2. For saker som ikke passer inn i de pkt og satser som er angitt i regulativet kan rådmannen av eget initiativ fastsette et passende gebyr.

2. Seksjonering

2.0	Oppretting av eierseksjoner	
2.1	1-4 seksjoner	8 250
2.2	5-10 seksjoner	10 350
2.3	Fra 11 seksjoner, tillegg pr ny seksjon	300

3. Reseksjonering

3.0	Endring av seksjoner og /eller fellesareal	
3.1	1-4 seksjoner eller fellesareal endres	8 250
3.2	5-10 seksjoner eller fellesareal endres	10 350
3.3	Fra 11 seksjoner, tillegg pr ny endret seksjon	300

4. Sletting/oppheving av seksjonert sameie

4.0	Sletting/oppheving av seksjonert sameie	
4.1	Saksbehandling	3 600

4.b. Vedlegg - Obligatoriske oppstillinger

Økonomisk oversikt drift (tall i hele tusen)	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter					
Rammetilskudd	373 100	424 000	431 000	431 000	433 000
Inntekts- og formuesskatt	393 000	385 000	383 000	384 000	385 000
Eiendomsskatt	21 500	21 500	21 500	21 500	21 500
Andre skatteinntekter	1 000	1 054	1 054	1 054	1 054
Andre overføringer og tilskudd fra staten	20 074	48 750	48 750	48 750	48 750
Overføringer og tilskudd fra andre	111 264	152 557	152 557	152 557	152 557
Brukerbetalinger	31 418	31 646	31 646	31 646	31 646
Salgs- og leieinntekter	80 507	95 645	95 645	95 645	95 645
Sum driftsinntekter	1 031 863	1 160 152	1 165 152	1 166 152	1 169 152
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	538 416	581 952	581 952	581 952	581 952
Sosiale utgifter	129 857	145 826	145 826	145 826	145 826
Kjøp av varer og tjenester	228 985	253 754	253 154	253 754	253 154
Overføringer og tilskudd til andre	79 970	113 457	113 127	110 527	113 027
Avskrivninger	50 000	64 500	70 000	75 000	80 000
Sum driftsutgifter	1 027 228	1 159 489	1 164 059	1 167 059	1 173 959
Brutto driftsresultat	4 635	663	1 093	-907	-4 807
Finansinntekter					
Renteinntekter	7 401	18 400	18 400	18 400	18 400
Utbytter	6 000	6 100	6 100	6 100	6 100
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-
Renteutgifter	12 800	28 000	29 930	29 930	28 030
Avdrag på lån	36 270	38 000	40 000	41 000	42 000
Netto finansutgifter	-35 669	-41 500	-45 430	-46 430	-45 530
Motpost avskrivninger	50 000	64 500	70 000	75 000	80 000
Netto driftsresultat	18 966	23 663	25 663	27 663	29 663
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering	-18 000	-24 000	-26 000	-28 000	-30 000
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	104	104	104	104	104
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	-1 070	233	233	233	233
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponert av netto driftsresultat	-18 966	-23 663	-25 663	-27 663	-29 663

Anskaffelse og anvendelse av midler (tall i hele tusen)	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Anskaffelse av midler					
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	1 031 863	1 160 152	1 165 152	1 166 152	1 169 152
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	46 800	69 000	67 720	73 810	105 200
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	89 401	165 500	227 080	174 090	125 550
Sum anskaffelse av midler	1 168 064	1 394 652	1 459 952	1 414 052	1 399 902
Anvendelse av midler					
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	977 228	1 094 989	1 094 059	1 092 059	1 093 959
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	117 750	177 150	239 400	194 450	179 250
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	105 870	122 850	126 830	127 880	127 030
Sum anvendelse av midler	1 200 848	1 394 989	1 460 289	1 414 389	1 400 239
Anskaffelse - anvendelse av midler	-32 784	-337	-337	-337	-337
Endring i ubrukte lånemidler	-	-	-	-	-
Endring i arbeidskapital	-32 784	-337	-337	-337	-337
Avsetninger og bruk av avsetninger					
Avsetninger	1 070	-	-	-	-
Bruk av avsetninger	33 854	337	337	337	337
Til avsetning senere år	-	-	-	-	-
Netto avsetninger	-32 784	-337	-337	-337	-337
Int. overføringer og fordelinger					
Interne inntekter mv	68 000	88 500	96 000	103 000	110 000
Interne utgifter mv	68 000	88 500	96 000	103 000	110 000
Netto interne overføringer	-	-	-	-	-

4.c. Vedlegg - Prosjektliste – alle investeringer

Prosjektnavn - alle investeringer (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026
Rettedalen 7	24 000	0	0	0
IKT-utstyr	500	500	500	500
Rettedalen 11, rehabilitering	0	3 000	0	0
Påkostninger universell utforming	0	800	800	800
Kapasitetsutvidelse og sikkerhet IKT	1 200	600	600	600
IKT i skolene	1 500	1 500	1 500	1 500
Ladestasjoner og EL-biler	600	600	0	0
Digitaliseringsprosjekter	500	500	500	500
Energiprosjekter Ålgård sentrum og Rettedalen	500	3 500	3 500	3 500
Parkanlegg ved nye ÅBOAS	0	0	4 000	0
Bro sentrum - Elvebredden	5 000	5 000	0	0
Nykartlegging FKB	0	300	0	300
Dagsturhytte 1+2	1 500	0	0	0
Bro over Øygardsvatnet	0	0	100	1 000
Ålgård skole	0	0	0	17 000
Dirdal skole	1 200	0	0	0
Gjesdal u-skole, svømmehall mulighetsstudie	0	0	0	50 000
Gjesdal ungdomsskole, utredning fuktskade K-fløy	1 000	0	0	0
Svømmehaller - HMS tiltak tekniske rom	1 100	0	0	0
Gjesdallen- opprusting	0	0	0	9 000
Kommunale boliger	10 000	6 000	6 000	6 000
Boliger Ålgård sentrum - samarbeid med private	43 000	0	0	0
ÅBOAS	20 000	125 000	125 000	50 000
Boliger Rettedalen 22	500	10 000	10 000	0
IKT og velferdsteknologi HV	0	1 500	1 500	1 500
Ålgård VA ledninger - kartlegging og tiltak	1 000	5 000	5 000	5 000
ENØK tiltak bygg og anlegg	2 500	5 000	0	0
Inventar og innvendige tiltak skolene	5 000	0	0	0
Utsifting SD anlegg - tekniske anlegg	0	0	1 500	0
Uteområder skoler og barnehager	2 000	2 000	2 000	2 000
Tilpasninger VAR og drift Kongsgata	2 500	0	0	850
Utsifting vannledning Litlehølen	0	0	1 500	0
Utsifting vannkryss - hele kommunen	500	500	500	0
Damsikkerhet Flassavatn - Stemmen	0	0	3 000	1 500
Oppgradering veier og bruer	0	0	0	4 000
Ny krokraft VAR	0	0	0	2 600
Driftskontrollanlegg - energi og miljøprofil	500	1 500	0	0
Avfallsdunker - hageavfall	600	0	0	0
Utsifting renovasjonsbil	0	0	0	8 000
Biler - VA og HV	400	400	400	400
Gjesdal kirkegård - driftsområde	0	0	500	0
Ringleiding Pålskjær-Øvre Ustigbakken	0	0	300	2 000
Tiltak etter TS-plan	300	300	300	300

Prosjektnavn - alle investeringer (fortsettelse)	2023	2024	2025	2026
TS-plan	200	200	200	200
Gatelys - utskifting LED lys	4 500	4 000	0	0
Adkomstvei Kodlidalen /tunnel)	15 000	30 000	10 000	0
Sanering og ombygging avløpsstasjon Fiskebekk	6 600	5 500	0	0
Kodlidalen boligfelt	10 000	10 000	0	0
Omlegging vannledning Bethelveien	0	4 500	4 500	0
Veveriet - uterom	2 500	0	0	0
Veveriet - inventar alle etasjer 2019	0	700	300	200
Nærmiljøanlegg folkehelse	400	500	500	500
Oltedal kirke	0	2 900	0	0
Omlegging spillvann - v/Jæderfabrikken	400	0	0	0
Hjullaster - redskapsbærer	1 500	0	0	0
Ålgård kirkegård - universell utforming m.m	0	0	1 250	0
Oltedal kirkegård - mur	0	0	0	500
Høydebasseng Varaliå	800	0	0	0
Rassikringstiltak	0	0	1 500	2 000
Driftsmateriell vei og grøntområder	3 850	1 600	2 700	0
Prosjektering sanering Fotlandsveien	0	0	3 000	1 500
Ny kloakkpumpe - prosjektering og kjøp	0	1 000	1 000	0
Brannforebyggende tiltak	500	500	500	500
Gjesdal Idrettspark friidrett og kunstgrasbane 2	0	4 500	0	5 000
Ombygging Husafjell barnehage	3 500	0	0	0

4.d. Kostnadsoversikt pr. bygg

HMS-relaterte behov											Totalt behov
Bygning/bygningsgruppe	Ansvar og gjennomførte	Bygning	Innenmiljø	Universell utforming	Brann og beredskap	Ytre miljø	Offentlige pålegg	SUM IK-BYGG	Tilleggsbehov rehab.	TOTALT BEHOV 2022	Handlingsplan 2023 - 2028
Sum alle bygg	0	26 537	2 672	4 028	1 020	2 726	0	36 990	193 890	235 800	NB! Flere av kostnadene er estimerte kostnader og kan avvike fra reelle behov
Boliger										5 000	Fortløpende oppussing ved skifte av leietakere
SKOLER	0	10 711	2 115	2 129	290	981	0	16 226	153 950	170 176	
Bærland skole	0	3 796	290	364	110	53	0	4 615	89 100	93 715	Ca. 89 mill. som rehab. anbefalt i perioden 2026-2028
Bærlandshuset	0	260	0	0	180	0	0	440		440	
Ålgård skole	0	2 420	200	486	0	709	0	3 806	59 400	63 206	Ca. 59 mill. som rehab. anbefalt i perioden 2023-2025
Gjesdal u. skole	0	2 379	1 575	130	0	0	0	3 865	1 350	5 215	Ca. 1,4 mill. til ombygging av klasserom og solskjerming innen 2023
Solås skole	0	220	50	150	0	76	0	446		446	
Solås skole SFO (tidl. Husafjell bh)	0	20		100	0	0	0	120	2 700	2 820	En del tiltak er gjennomført. Det gjenstår tiltak for ca. 2,7 mill for ombygging/rehab.
Oltedal skole	0	660	0	656	0	139	0	1 466	400	1 866	Ca. 0,4 mill til nytt personalekjøkken og rep. av betongskader
Dintal skole	0	1 165	0	253	0	50	0	1 468	1 000	2 468	Rehab./endring av klasserom
IDRETTSBYGG	0	6 499	0	100	0	5	0	6 604	0	6 604	
Ålgård sv. Hall/gym	0	1 868	0	50	0	5	0	1 915		1 915	Rehab. av gammel sv.hall er ikke tatt med. Ny hall planlegges
Gjesdalshallen	0	4 639	0	50	0	0	0	4 689		4 689	
BARNEHAGER	0	3 386	407	255	207	1 018	0	5 280	9 240	14 440	
Barnsebo barnehage	0	1 295	0	0	200	219	0	1 695	6 270	7 965	Ca. 6,3 mill. som rehab. anbefalt innen 2024
Solås barnehage	0	900	100	1	0	0	0	1 001	2 970	3 971	Ca. 3 mill. for rehab. 1 avdeling innen 2024
Oltedal barnehage ny	0	858	2	0	0	59	0	705		705	
Nesjane barnehage	0	111	0	150	0	0	0	262		262	
Kodidalen barnehage	0	310	250	0	4	705	0	1 269		1 269	
Gilja barnehage	7	110	4	104	0	0	0	225		225	
Flassabekken barnehage	0	10	0	0	0	33	0	43		43	
Øygardsvatnet barnehage	0	7	51	0	2	20	0	80		80	
SYKEHJEM	0	1 301	50	324	258	0	0	1 933	200	2 133	
Solås bo- og rehab.	0	1 301	50	324	258	0	0	1 933	200	2 133	Kun noe mindre tilrettelegging 0,2 mill. da bygget ses i sammenheng med Åboas utbygging
OMSORGSBYGG	0	1 706	100	443	265	2	0	2 516	0	2 516	
Åboas	0	1 433	100	322	285	2	0	2 120		2 120	
Oboas	0	205	0	121	0	0	0	326		326	
Gboas	0	70	0	0	0	0	0	70		70	
RÅDHUS/ADM. BYGG	0	2 934	0	777	0	720	0	4 431	30 500	34 931	
Storahuset	0	1 362	0	100	0	20	0	1 482	3 000	4 482	Diverse utbedringer anbefales innen 2024
Rettedalen 7	0	1 522	0	477	0	500	0	2 499	27 500	29 999	Ca. 27,5 mill. til rehab. og tilrettelegging for familiens hus i perioden 2023-2024
Rettedalen 11	0	50	0	200	0	200	0	450		450	

Stasjonsbygget og Kongsgata 21 er ikke tatt med i oversikten.
Deler av kostnadsbehovet i IK-bygg finansieres innenfor egne driftsrammer.
Utbedringsbehov med tilstandsgrad 3 prioriteres

Gjesdal kommune

Rettedalen 1, 4330 Ålgård
Telefon 51 61 42 00

e-post: post@gjesdal.kommune.no

www.gjesdal.kommune.no
www.facebook.com/gjesdal